



حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان

وه‌زاره‌تی ره‌شنه‌بیری

به‌ریوه‌به‌ریتی گشتیی چاپ و بلاوکردنه‌وه

زنه‌جیره (15)

زوبنده‌ی عه‌قیده

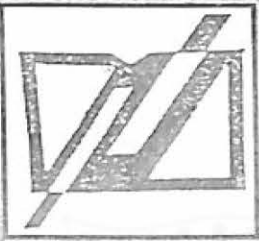


ئێوانی به‌ڕێه‌بهری



MAWLAWI.KRD

کاروان سیرالینا گورستان
۲۶-۵-۲۰۰۰
سازمان چاپ و نشر



حکومتی هه‌ریمی کوردستان

وه‌زاره‌تی پۆشنیبری

به‌ریوه‌به‌ریتی گشتی چاپ و بلاوکردنه‌وه

زنجیره (10)

زۆبده‌ی عه‌قیده مه‌وله‌وی

ناماده‌کردن و هیئانه‌وه‌سه‌ر پینووسی نوی
حه‌مه‌ سالج حاجی مه‌لاموچه‌مه‌دی که‌لانه

گولانی ۲۷۰۰ کوردی

چاپی یه‌که‌م

نایاری / ۲۰۰۰ زایینی



پيشه‌کى

ئەو بوارەى ئەم كتيبهى (مەولەوى) دەگرىتە خو، چەند ناويكى هەيه..
لەروويه‌كەو پيى دەگوتري (الأصول - بناغه‌كان) بۆ جياکردنەوہى لە (الفروع -
لقو پۆپەكان)، بوارى بايه‌خى (الأصول) برىتییە لەو خالە بنچينه‌بيانەى
پەيوەندييان بەزاتى خواو سيفه‌تە‌كانییەوہ هەيه، لەبەرامبەر (الفروع) دا
كەوردە‌كارییە‌كانى حوكمە ئاينییە‌كان لە (بوارى شەرع) دەگرىتەوہ.

ناوى ديكەى ئەم بوارە (العقائد - باوہ‌رە‌كان) ه ، وەسەرچاوەى ئەم ناوہش
لەو‌پاستیەوہیە كە پاستى و دروستیى باوہ‌رى موسولمان، بەلای چەندین تاقم و
گرووپەوہ، بەندە بەچەند بنەمايە‌كەوہ بەو شیوہیەى هەر گرووپيىك ديارى
كردووە.

سپيەمین ناوى ئەو بوارەش ((علم الكلام)) ه بەو پيیەى هەر قوتابخانە‌یە‌كى
ئەم بوارە لەبۆچوونە‌كانیدا پشتى بەچەند بە‌لگە‌یە‌كى عەقلى دەبەست و
مەنتیقىكى هەبوو بۆ بەرپەرچدانەوہى بۆچوونە‌كانى بەرامبەرە‌كەى.

ئەم پاستییەى لەسەرەوہ پوونكرایەوہ بە‌لگەى ئەوہیە كە لەجەوہەرترین خالى
پەيوەست بە ئیسلامیشدا - كەمەسەلەى بوون و سيفه‌تە‌كانى خوايە - مەسەلەى
بە‌كارهينانى عەقل و بە‌لگەى يەكيىك بوو لەو مەسەلە گرنگانەى بايه‌خى پيىدراوہ،
بە‌لام لایەنى خراپيشى ليكەوتوتتەوہ، بە‌تايبەت لەو هەلە ميژووييانەدا
كەهيندى دەمارگيرى بۆتە مايەى بە‌پيروژ زانينى ئەنجامگيرییە‌كى مەنتيقى
ديارىكراو، وەئەمەش بۆتە مايەى سەر‌كوتکردنى خە‌لكانى ديكە، بە‌تايبەت
لەوسەردەمانەدا كە دەسەلاتى سياسى بۆتە پالپشتى پاستەوخوى
قوتابخانە‌یە‌كى ديارىكراو، ئەمەش نموونە‌یە‌كى زەقى هەيه:

موعتەزىلە "گۆشەگىرەكان" يەكەمىن قوتابخانەى كەلامىي ئىسلامە لەئەنجامى
"گۆشەگىرەبون" و دوركەوتنەوہى (واسىلى كوپى عەتا - واصل بن العطاء)
لەبازنەى خويندنى لای شىخ (حەسەنى بەسرى) دروست بوو.

ئەم قوتابخانەى بەپاساوى يەكتايى (توحيد) و تەنزىھى خوا، سيفەتەكانى
خوایان لەزاتى خوا جىاكردەوہ و تىكەلكردنىان بەجۆرە شىرك (ھاوبەش
دۆزىنەوہ) يەك زانى و دياريشە كەھاوبەش دۆزىنەوہ بۇخوا گەرەترىن گوناھە
لەئىسلامدا.. لەسەر بناغەى ئەو بۇچوونەو، لەبەرئەوہى (قورئان) قسە (كەلام)ى
خوایەو (كەلام) یش يەكىكە لەو حەوت سيفەتەى خوا كە قوتابخانەكانى (علم
الكلام) جەختيان كردبوو لەسەريان، بۇيە موعتەزىلە پىيان لەسەر ئەوہ دادەگرت
كە (قورئان) كۆن (قدیم) نىيە.. كە (مەئموون)ى خەلىفەى عەبباسى دەسەلاتى
گرتە دەست، لەژىر كاریگەرىي ئەنجامگىرىيەكانى موعتەزىلەدا دەيوىست ئەو
بىروباوەرە بەزۆر بلاوبكاتەوہ كە (قورئان) دروستكراو (مخلوق)ەو (قدیم) نىيە..
لەبەرئەوہش كەكەسانىكى وەكو (ئەحمەدى كوپى حەنبەل) ھەرگىز ئامادە
نەبوون بچنە ژىربارى ئەو جۆرە بۇچوونەوہ، بۇيە توندوتىژىسى سەيرىان
بەكارھىنا.. ئەو توندوتىژىيەى لەمىژووى ئەو سەردەمەى ئىسلامدا بە (نكبة ابن
حنبل) ناسرا.

بەم شىوہىە زيادەپووى، تەنانەت لەپىرۆز پاگرتنى چەمكەكانى (عەقل) و
(ئازادىي ھەلبىژاردن - حرية الاختيار) لەبوارى كردەوہ ئەخلاقىيەكانى لای
موعتەزىلە بووہ ماىەى ئەوہى، بەشىوہىەكى دىكە، جەلەوى ئازادىي بىروباوەر
بگىرىت و كۆت بگىرىت.

رەنگە ئەم مەسەلەىە، واتە پەنابردنە بەرتوندوتىژىسى، يەكىك بىت لەوھۆگارە
گرنگانەى بوونە ماىەى نەفرەتكردنى زۆربەى ھەرەزۆرى نىوہندى بىربارو
خويندەوارى نىو كۆمەلى ئىسلامى لەبىرى كەلامىي قوتابخانەى موعتەزىلە،
بەلام چەندىن ھۆكارى دىكەش بۆئەو مەسەلەىە ھەبوون، لەوانەش دابەشبوونى

ئەم قوتابخانەيە بەسەر چەندىن قوتابخانەي بچووكەلەي دىكەدا، وەكو (الهديلية، الجهمية، الجاحظية، و...) و دروستبوون و پەرەسەندنى چەند قوتابخانەيەكى كەلامىيىدكە: (الأشعرية، الماقرئيدية) و پتر گونجانى ئەم دوو قوتابخانەيە لەگەل دەقەكانى قورئان و پالپشتىكىردنى چەند كەسايەتيةكى بىريارى گەرەي موسولمان لە بۆچوونە كەلامىيە ميانە پۆكان، وەكو (ئىمامى غەزالى).

ئەم ھۆكارانە بوونە مايەي ئەوەي زۆرىنەي موسولمانەكان (ئەھلى سوننەت و جەماعەت) لەدەرۋبەري قوتابخانەكانى (ئەشعەرى و ماتورىدى) دا كۆپنەو و بۆچوونەكانى ھەردوولايان لاپەسەندىي، بەلام پتر پشنت بەمەزھەبى (ئىمام ئەبولحەسەنى ئەشعەرى) بەستراو و، سەرجمى سۆفى و قوتابخانە سۆفىيە گرنگەكان لەو بەولاو، لەبوارى بىروباو و پتر ھەر ئەو بۆچوونانەيان دووبارە كر دۆتەو. لىرەشەو سۆفىيە كوردە ناودارەكان، لەوانەش (مەولەوى) ھەر پەپرەوى لەقوتابخانە كەلامىيەكەي (ئەشعەرى) دەكەن و بەرھەمەكانى ئەم شاعىرە:

(العقيدة المرضية) و (زوبدەي عەقىدە) و (الوسيلة) پەنگدانەوەي ئەو پاستىيەن.. واتە شاعىرە سۆفىيەكانمان ھىچ ئىزافەيەكيان لەو بارەو نىيە، ئەگەرچى ھەموو ئەو شاعىرانەي بايەخيان بەمەسەلەكانى ئايىن داو، چ بەشيوەيەكى تايبەت - وەكو (عقد العقائد) ەكەي (مەھوى) باسيان لەپوكنەكانى بىروباو و پى دروستكر دوو، يان بەپەرتەوازەيى و لىرەو لەوى پابەندىي خويان بەسەرجمى ئەو بۆچوونانە - بەشيوەيەكى گشتى - دەرپرەو.

لىرەو، پاستىي ھەرە گەرەو زەقى شايانى ئامازە بۆكردن ئەوەيە كەلەئەدەبىياتى كەلامىدا نووسەرانمان داھىنانىكى بەرچاويان نىيە و ناشكرى ھەيانىي، چونكە بوارى بىروباو و پ زۆر ناسكە و ھەر زىادەرپۆيەك تىيدا پەنگە بىيئەمايەي لادان و گومرايى (الضلالة) و، ئەمەش ئەو خالەيە كەشاعىرانمان

خۇيان زۆر لىنى پاراستوۋە. ئەم پاراستىيە و چەند پاراستىيەكى گىرنگى دىكەى
 ھاوشىۋە بوۋنەتەمايەى ئەۋەى لەبۋارى (كەلام) و (شەرع) و (مەنتىق) دا،
 بەرەنگدانەۋە لەشىعدا، پىتر پۆلى (ۋەرگىپ) بگىپن نەك (دانەر) و ھەموو
 مەبەستەكەى نووسەرانمان برىتى بى لەبەجىھىنانى ئەركىكى ئايىنى،
 ۋەناساندنى خوینەرانى كورد بەكۆلەكەكانى ئەۋ بۋارانەى ئامازەيان بۆكرا،
 بەپىچەۋانەى ئەم پاراستىيەش دەبىنن بەشىكى باشى شاعىرانمان (مەلاى
 جزىرى، مەۋلەۋى و مەحۋى) لەبۋارى تەسەۋوفدا داھىنەرنو، ھۆى سەرەكىى
 ئەم داھىنانەش دەگەرپىتەۋە بۆئەۋەى ئەۋ شاعىرانەۋە چەند شاعىرىكى دىكەش
 بەپاستى سۆفى بوون، واتە سەيرو سلووكىيان ھەبوۋە، ئەزمۈونى تايبەتى
 عىشقى ھەر يەككىيان چاۋو دەروونى بەشىۋەيەك كردۆتەۋە كەزەمىنەى
 راستەقىنەۋە لەبارى داھىنانى بۆرەخساندوۋە، بەلام، ئايا ئەم بۆچوونە بەۋ
 مەعنایەيە كەبەرھەمەكانى شاعىرانمان لەبۋارى (كەلام)، يان (عەقائىد - باۋەپ) دا
 گىرنگ نىن يان شايانى بايەخ پىدان نىن...؟!... ۋەلام ھەر بە (نەخىر) ۵، چونكە
 ئەۋبەرھەمانە، ئەگەر تەنھا حىسابى ئەۋەيان بۆبكرى كەبەرھەمى ئەدەبىن، ئەۋا
 لەچەندىن پوۋى پەيوەست بەشىۋەۋە ناۋەرۆكەۋە گىرنگى تايبەتى خۇيان ھەيە،
 جگەلەۋەى لەپوۋى فىركارىيەۋە ھەول دراۋە بابەتتىكى تاراددەيەكى زۆر سەخت
 بەزمانىكى رەۋان بخرىتە بەرچاۋى خوینەرانەۋە.. ھەلبەتە ئەگەر حىساب
 بۆزانىارى شاعىران بگەين، ئەۋا ئاستى ئەۋ خزمەتە گەرەيەشمان بۆ پوۋن
 دەبىتەۋە كەلە پىناۋىدا ھەۋلىكى زۆر گەرە دراۋە، شاعىرانمان كردوۋيانەتە
 ئەركى ئايىنى و پەرۋەردەيى و پۆشنىبرى خۇيان.

ھىندەى سەبارەت بە (زوبدەى عەقىدە) پىۋىستە بگوتىرى ئەۋەيە كەئەمە تەنھا
 بەرھەمى شاعىر نىيە لەبۋارى (عەقايد) دا، بەلكو بەرھەمى دىكەى كوردى و
 عەرەبىشى ھەيە.. دەتۋانرى ئەم بەرھەمە بەپوختەى كىتەبە گەرەكەى
 (العقيدة المرضية) ى ھەمان شاعىر دابنرى، بەلام پوختەيەكە بەلاى خەلكانى

شاره‌زای ئەم بواره‌وه پوونه که‌کون و قوژبنه‌کانی ئەو بواره‌ی بە‌دایه‌لیکتی کرمانجی خواروو (سۆرانی)، شیوه‌زاری تایبه‌تی ناوچه‌ی (تاوه‌گۆزی) پوون کردۆته‌وه، واته‌ خه‌لکیکی دیاریکراو له‌سنووریکی جوگرافیی دیاریکراو به‌باشی ده‌توانن سوودی ئی وه‌ریگرن، وه‌هر ئەو خه‌لکه‌ش به‌لای (مه‌وله‌وی) یه‌وه مه‌به‌ست بوون.

لیژنه‌ی تایبه‌تی سه‌ریه‌رشتیکردنی ئەم به‌ره‌مه‌ی (مه‌وله‌وی) به‌چاکی زانی که‌ئەم به‌ره‌مه‌ چاپ بکریت و، له‌په‌راویزیشدا ته‌نها ئەو وشه‌ عه‌ره‌بییه‌ سه‌ختانه‌ لیك بدریته‌وه که‌لای خویننه‌ران نااشنان، ئەویش ته‌نها له‌پرووی زمانه‌وانییه‌وه، به‌و پێیه‌ی خویننه‌رانی تایبه‌تی بواری (عه‌قاید) پێویستییان به‌لیکدانه‌وه‌ی زاراوه‌ تایبه‌تییه‌کان نییه‌، یان ئە‌گه‌ر پێویستیان به‌لیکدانه‌وه‌ی زاراوه‌ تایبه‌تییه‌کان نییه‌، یان ئە‌گه‌ر پێویستی‌شان هه‌بی ئە‌وا بتوانن بگه‌رپێنه‌وه‌ بو‌ئە‌و کاره‌ نایابه‌ی له‌ (العقیده المرضیة) دا ئە‌نجام دراوه‌.

ئەم به‌ره‌مه‌ له‌چوارچیوه‌ی ده‌ستپێشخه‌ریی وه‌زراه‌تی رۆشنییری هه‌ریمی کوردستان، بو‌به‌رز پاگرتنی یادی که‌له‌ شاعیریکی کورددا چاپده‌کریت، وه‌سه‌رجه‌می کۆششه‌کانی وه‌زاره‌ت بو‌ ئەم مه‌به‌سته‌ بریتییه‌ له‌مزارو مه‌رقه‌دی شاعیر له‌گوندی (سه‌رشاته‌ی) ناوچه‌ی (تاوه‌گۆزی) و (میهره‌جانی مه‌وله‌وی) که‌چه‌ندین لی‌کۆلینه‌وه‌ی گرنگ سه‌باره‌ت به‌لایه‌نه‌کانی شیعی (مه‌وله‌وی) له‌ئامیز گرتوه‌وه‌، له‌گه‌ل چ‌ه‌ند چالاکییه‌کی هونه‌ری که‌سه‌رجه‌م له‌جیهانه‌ تایبه‌ته‌که‌ی (مه‌وله‌وی) یه‌وه‌ هه‌لینجراون.

کۆششی ئەو به‌رپزانه‌ی له‌ئاماده‌کردن و چاپکردنی ئەم به‌ره‌مه‌دا به‌شدارییان کردوه‌وه‌، مایه‌ی پێزو ستایشه‌، هیوادارین ئەم کاره‌ پێچکه‌یه‌کی له‌بواری (مه‌وله‌وی) ناسیدا کردبیته‌وه‌..

عه‌بدووللا قه‌ره‌داغی

سێمانی ۲۰۰۰/۵/۱۵

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

لهدهمیکهوه دهبوو سالانه بیرهوهری زانا و شاعیرو فهیلهسوف و خواناسی گهلهکهمان - مهولهوی - بکرایهتهوهو چهندان کوپرو سیمینار بو لایهنه جیاجیاکانی ژیان و بهرهمی ئەم شاعیره گهورهیه ساز بکرایه. ئیستا کهوهزارهتی پۆشنبیری ئەوکاره دهکات کاریکی ئیجگار پیروزه..

کاتیکی کهدهمویست باسیکی بو ئەو بۆنهیه ناماده بکهه بهریکهوت بههوی ماموستایهکی دلسۆزهوه ئەم کتیبهم دهست کهوت کهبینیم دهستخهتهو تانیستا چاپ نهکراوه، وازم له بیروکهی پیشووم هینا و لیژنهی بالای نامادهکارم لی ئاگادار کرد، مهموو چاپکردنی کتیبهکهیان بهباش زانی ئیتر منیش بهپیی تواناو زور بهپهله کهوتمه نامادهکردنی بهو شیوهی کهلهبهردهستایه، هیوادارم توانیبیتم کاریکی بکهه کهگیانی پاکي (مهولهوی) پی شاد بکهه. بهلگهشم لهسەر ئەوهی کهتانیستا چاپ نهکراوه ئەوهیه:

ماموستا (محمد مهلا عبدالکریمی مودهپریس) ئەفهرموی:

[ئیمه کاتیکی بهدوای نوسخهیهکی دهستخهتی - الفوائح - ه کهی (مهولهوی) کهفارسییه ئەگهپراین له (دار المخطوطات) سی بهغدا نوسخهیهکمان دهست کهوت کهزور نزیکه خهتی خودی (مهولهوی) بیست کهتهواو دهبیست، کتیبیکی کوردی دهست پیدهکات بهناوی (زوبدهی عهقیده) جیان ئەمهی پیش (العقیده المرضیه) کهی داناوه یان ئەوهی کورت کردۆتهوه. بهلام نوسخهکه ناتهواو بوو] .

بەپرای من پرایەکە یەکەمی راستترە ئەم کورتەییە بۆ خەڵکان بەگشتی
داناوە دوایی درێژەیی پێداوە بۆ ئەوانە کە پسیپۆری ئەو لایەنەن. جالەبەر
ئەوێ خەتەکە زۆر جوان و ناوازه بوو، وابەباش زانرا ئەویش چاپ
بکریت و بەرامبەر مەر بەیتیک بەئیملائی تازە بنووسریتەو و هەندی وشەو
چەند بەیتیک پاقە بکریت.

هیوادارم جی ی رەزامەندی (مەولەوی) دۆستان بییت.

حەمەسالح حاجی مەلا موحەممەد

سلیمانی / ۲۰۰۰



MAWLAWI.KRD

زۆبدهى عه قیده

MAWLAWI.KRD



ھەرلەتۆۋ بۆتۆس ھەمدو ئەنای قام^(۱)
 بەشى خۆى تىكەل ناوی بكا كەس^(۲)
 مەعلومە تۆ تۆۋ ئىمەيچ خۆ ئىمەين^(۳)
 سەلات و سەلام كەى كەم ئىسە كەم^(۴)
 ۋەسەر مەزرەعەى پوحى خاتەمدا
 ۋەسەر سەوزەى پاك ئال و ئەسحاودا^(۵)

زوبدەھى عەقىدە و خولاسەى كەلام
 ھەر خۆتى بۆخۆت بورھان ، دىتر بەس
 چاك واتە خەيال بى تەقريب ئەكەين
 مەورەكەى پەحمەت پورى سەماى كەرەم
 بىرىۋ بىرىۋى بىدا ۋەھەمدا
 سەروازكا سەراۋ ۋەھەر شەتاودا

۱-زوبدە : كاكلە. كەلام: ۋتە . ئامازەشە بە زانستى كەلام. بۆتۆس : بۆتۆيە.

۲-دىتر : ئىتر. ناوی : نابىت. واتە : خوايە ! تۆخۆت بەلگەى لەسەر بوونت ئىتر كەس بۆى
 نىيە بەشى خۆى تىكەل بەۋە بكات.

۳-ۋاتە : باش وايە ئىمە خەيالى بىھوودە ئەكەين چونكە ديارە تۆ كىيى و ئىمەش كىين تۆ
 واجب الوجود و ئىمەش مومكىن..

۴-كەى كەم ئىسەكەم : بى پىرانەۋەو بەردەوام. داۋالە خوادەكات كەھەورى پەحمەتى
 بجۆشيت و بەردەوام سەلات و سەلام بىنيرى بۇ گىيانى پاكى پىغەمبەر - د.خ - .

۵-سەروازكا : سەرپىژ بكا. شەتاۋ : ناۋى زۆر سەوزەى پاك : مەبەستى گۆپى ئال و
 ئەسحابە. مەبەستى ئەۋەيە پەحمەتەكە ئەۋەندە زۆرىيت پاش ئەۋەى كەدەپىژىتە
 سەرگىيانى پىغەمبەر سەرپىژ بكات و بگاتە سەرگۆپى پاكى ھەموو ھاۋرىكانى.



بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

(۱) ئیمان له ئه سرار ئه هلی شهوودا	تايدا پرتهو وه سه ر وجوددا
(۲) كام ده ماخ وه بوئی يادی خوا چاخ	((بَعْدُ)) گشت ئه جزات بوئی به ده ماخ
(۳) يافه یزی ئه نفاس ئه سفیای کیرام	نهك نه فحه ی ده مدهم ((خالِقُ الأَنَامِ))
(۴) بوئی وه حه سه رت نهوئی باخه بهر	له ناكاو بوئی بیئت چاپوك كا گوزهر
(۵) فرسه ت ده فه وتی ده ی له په یمانه	هه ر به هارناوئی ده ی له په یمانه
(۶) موته عه لله قی ئیمان به یان كه یین	ده می دووباره له ئیمان به یین
(۷) موسته فاده وی له شه هاده ته یین	ئه رچی پیی ئیجمال ئه ربیرینه به یین
(۸) مونحه سیر ماگه له سه ر شه ش ئوسوول	به لئی موافیق حه دیسی ره سوول
باوه ره به حه ق "رَبُّ الْعَالَمِينَ"	ئه سلئی ئه وه له مان بزانه به یه قین
(۹) وه پوو ی کوفردا چاك گه رددلوول كا	چلوون باوه ری ئینکار مه لوول كا
خاشاکی نه فسی لاوا له به ردا	نه سیمی ئونسی لیئت دا له سه ردا

- ۱- پرتهو: پرسنگ. وجود: كهون. ئه سرار: نه یئییه كان. ئه هلی شهوود: ئه وانه ی خاوه ن كه شفن.
- ۲- بعد: واته دوای ئه مانه. ئه جزا: ئه ندام. بوئی: ببی. ده ماخ: مه به ست ئه ندامی بۆنكردن. چاخ: ئاماده.
- ۳- نه فحه: بۆنی خووش. ده م ده م: جار جار. خالق الانام: خوا. فه یز: به ره كه ت. ئه سفیا: ئه ولیا.
- ۴- ناكاو: كتوپر. چاپوك: خیرا. نهوئی: نه بیئت. باخه بهر: ئاگادار.
- ۵- ده ی: یه كه م مانگی زستان. له په یمانه: وابه شوینمانه وه. ده ی له په یمانه: ده ی پرکه جامی مه ی.
- ۶- ده می ئی به یین: باسی بکه یین. موته عه لله ق: پوکنه كانی ئیمان.
- ۷- پیی ئیجمال: واته به كورتی. موسته فاد: وه رئه گیری. شه هاده ته یین: شایه ت و ئیمان.
- ۸- ئامازه یه به و حه دیسه كه نه فه رموئی: الایمان ان تؤمن بالله وملائکته وکتابه ورسله ویا ليو م الآخر وبالقدر خیره وشره.
- ۹- ئینکار: بئ باوه ری. مه لوول كا: ئالۆزی بكا و نه یه یئلی. گه رددلوول: سه ری ئی تیكبداو له ناوی به ریئت.
- ۱۰- نه سیم: سه ره. ئونسی: په یوه ندی و خو شه ویستی. خاشاکی نه فسی: خه وش و خه یانی نه فسی ئه ماره. لاوا: لای بدات و بیبات.

ہدایت تو دستِ وجودِ در ایمان کہ آسہ را ہر شہو در
 جہد کشت اجزاتِ نبوی و و باخ کام دماخ و نبوی یار خدا چاخ
 کتب نفیخہ دم دم خالق الانام یا فیض انفاش اقبالی کرارم
 نہ ما کا و نبوی پیش چاہک کا کہ ز نبوی حضرت نبوی با خبر
 ہر جہت رنماوی وئی کہ پیمانہ و صفتِ ذوقِ وئی کہ پیمانہ
 و جہتِ مبارکہ کہ ایمان بدین متعلق ایمان پیمان کین
 آرزوی تے ارجاہ آرزو پیمانہ استغفار ووی کہ شہادتین
 نبی مولین حدیثِ رسول ﷺ مختصر نا کہ بہر شش اصول

اصداق ملک بران بقیان
 بارہ بہ حق رب العالمان

جہدین باوری انکارِ تول کا و روی کفر و اچاک کرد اول کا
 نسیم از سے لبتِ اکتوا غشاکی نفسی لاوار کہ بردا

لکو

پاكت كا ههروهك كه ليمه ي ته وحيد^(۱)
 باوهرت بوئ خودا خود ئايه^(۲)
 بووگه و ههس دهوئ موجدی نبييه^(۳)
 [ذو الالهيه] و خاليق و مه عبود
 بئ موعين ته نيای مولهق هه رنه وه^(۴)
 بو موعين به شير بو عاسی نه زير^(۵)
 له دائيره ي عه قل مه خلوق بيروونه^(۶)
 ((باطن)) نه مما ((ظاهر الاثار))^(۷)
 نه به دي و نه خير وه بئ نيه ايه ت^(۸)
 ((من حيث الصفات)) به گشتي نزديك^(۹)
 به ((هنا)) له گره و به ((ثمه)) له وئ^(۱۰)

له گهردي نوخته سياه و سفید
 گوئ مه که له کهس هه ربه م مه عنایه
 یانی وجودی ((لذاته)) ی یه
 هه رنه وه [بالذات واجب الوجود]
 مه قسوود و مه وجود به حقه هه رنه وه
 بئ شهريک و میسل بئ شيبه و نه زير
 حه قيقه تیکه بئ چه ندو چوونه
 ((ظاهر لکن باطن الاسرار))
 نه زه لی و نه به د وه بئ بيديه ت
 ((من جهة الذات)) له نه شيا ته ريک
 نيشاره ريگه ی نه لای ناکه وئ

- ۱- گهرد: تۆز. سياه و سفید: رهش و سپی که دروشمی په یوه ندييه. که ليمه ي ته وحيد: لا اله الا الله. هيچ وشه يه کی نوخته ی نبييه.
- ۲- گوئ مه ده: گوئ مه گره. خودنایه: واته هه رخوی به لگه يه له سه رخوی "نایه" به لگه و نيشانه.
- ۳- لذاته: بوونی له ذاتی خو یه وه. بووگه: بووه. ههس: نیستا. موجدی: دروستکر.
- ۴- مه قسوود: پووی نیازی تینه کری. موعین: یاریده دهر. مولهق: په ها. له وزیا تر نيه.
- ۵- نه زير - نظير - وینه و هاوشان. موعین: گو یزایه ل. به شير: مژده دهر. عاسی: یاخی. نه زير - نذير - ترسینه ر.
- ۶- بیروونه: به دهره: واته حه قيقه تی خوا له توانای عه قلی به شهر به دهره.
- ۷- خو ی ناشکرایه به لام نه ی نبييه کانی و ن. باتینه به لام ناسه واره کانی دیارن.
- ۸- بيديه ت: سه ره تا. نيه ايه ت: کوتایي.
- ۹- ته ريک: دوور: واته: له پرووی حه قيقه ته وه وه ک هيچ نبييه به لام به هو ی سيفه ته کانی به وه له هه موو شتيکه وه نزیکه.
- ۱۰- له گره: لیزه. واته: ناتوانیت نامارهی بو بکه يت نه به وشه ی "هنا" و نه وشه ی "ثمه".

لا اله الا انت محمد رسول الله
بمع نقطه ندارد صحیح

نه کردی سیه سفید	ناکت کاهروت کله نوحید
کوی کله کس هرتم معیا به	باورت بوی خدار خوله اینه
یا نه وجودی لیلای شبیه	بوکه هر دوی موجودی سیه
هراده بالذات درج الوجود	وؤلا لورچه خالق معبود
مقصود سوچه سخن هر آوه	به معنی تنبای مطلق هر آوه
به شریکیشل به شبه نظیر	بومطیع بشیر بو غاصی نذیر
حقیقتیکه بی چند و چو نس	لدایره عقل محذوق بیرونه
ظاهر الین باطن گلا سراد	باطن آما ظاهر گلا تاد
از لی و ابد و بی بدایت	ابدی اجز و بی نهایت
مین جسمه الذات له شایر	مین حیت الصفا بلتی شایر
ایش ره ریکه الی ناکه بی	بهرنا لکره به شمه لوی

- (١) عالم به و قایم ئه و قایم به خوهری
 به عیده له عیب حال و مه حه للی
 له کوفو له زید له نید به ریه
 ((لَيْسَ بِعَرَضٍ وَلَا بِجَوْهَرٍ))^(٤)
 [وَلَا بِرُوحٍ وَلَا رُوحَانِي]
 [لَيْسَ فِي الزَّمَانِ وَلَا فِي الْمَكَانِ]^(٥)
 ((جَلَّ تَعَالَى عَزَّ تَقَدَّسَ))^(٦)
 وه بی مانده گی و عیجزو مه لاله ت^(٧)
 له عه ده م دیسان ده یواته عه ده م^(٨)
 به بی چون له گه ل هه موو چتی هه س^(٩)
 یه عنی غه یری حه ق دل به هه یج مه به س^(١٠)
- ((لَمْ يَكُنْ أَصْلًا يَنْجِدُ بِشَيْءٍ))
 نه جوزء نه جوزئی نه کول نه کوللی
 بو حه وادیسات هه یج مه حه ل نییه
 له جیهه ت که نار له حه ییز ئه وده ر
 [لَيْسَ بِجِسْمٍ وَلَا جِسْمَانِي]
 نه له زه مین واس نه له ئاسمان
 ئه و موئه سسیره [فِي الْوُجُودِ] و به س
 بی وینه و ماده ، بی موده و ئاله ت
 ئاوردیه وجود گشت ئه جزای عالم
 له ئه زه ل ئه بوو نه هه یج بوونه که س
 ئاخریج هه رئه و ده مینیت و به س

١-خوهری: خوئی. هه رگیز له گه ل شتی کدا یه ک ناگری. جیهان به و پاگیراوه ئه و به خوئی پاگیراوه.

٢-خوا په یوه ندیی به ته رکیبی ده ره وه نییه هه ره ها په یوه ندیی به پیکهاته ی ((ذهن)) هه وه نییه که واته نه جوزئه و نه کولله. نه جوزئییه نه کوللی.

٣-حه وادیسات: شتی نوئی. کوفو: هاوشان. زید (ضد): دژ. ند : هاوتا.

٤-جیهه ت: لاکان. حه ییز: شوین. عرض: شتی که ده چیته سه رجیسیم. جوهر: ئه و شته یه که ماددی بیته.

٥-نه له زه مین واس: له زه میندا نییه. شتی ک زه مان و مه کانی پیویسته که خاوه ن سنوور بیته ئه م وانیه.

٦-موئه سسیره : واته هه ر ئه و بوون ئه دا به وانه ی که هه ن.

٧-بی وینه: بی ئه وه ی نموونه یه ک له وه ی که دروستی کردوه له وه پیش هه بو بیته. مانده گی: ماندوو بوون.

٨-ئاوردیه: هینایه. ده یواته: ده بیاته. عه ده م: نه بوون.

٩-به بی چون: به بی خوا وینه و هاوتا به سیفته ی دروستکردن له گه ل هه موو شتی کدا یه.

١٠-ئاخریج: له کو تاییدا. کائینات بوئه وه نابیته پیاو دلی پیوه به ستن.

کلم یدہ صلا یجدہ نسی ۵
 عالم بود قائم او قائم بحری
 نہ جزو نہ جزئی نہ کل نہ کفی
 بقیدہ نہ عیب حال مکی
 نہ لغو نہ ضد نہ بند بریہ
 نہ حیات نہ کسار نہ خیر او در
 لیس بصر و لا بصر ہر
 لیس خیر و لا خیر
 نہ نہ زمین و آسمان
 اوہ مؤثر فی الوجود لیس
 بے و پنے مادہ بے مر آت
 اور دین و جو کشتہ اجزای عالم
 نہ ازل او بود نہ ہیچ بود نہ کس
 بے چون و کلام و جہتی ہنس
 بانی غیر حق دل ہیچ ہنس

پاكەو موقەددەس لەنەقس و زەوال^(۱)
 چ وەسفى جەلال چ وەسفى جەمال^(۲)
 چ سيفاتى پاك حەمىدە ئەفعال
 وجودى فيعلى حاديس ئيزافى
 ئىحيا و ئيماتە ئىھانە و ئىكرام
 خاريج لەدەركى گشت مەخلووقاتەن
 [من حيثُ الأيجاد آثارها خيرُ]^(۳)
 لەبەرودوا پاكىيان پاكىن
 حەيات پىي دەلئىن ((امامُ الصّفات))^(۴)
 نەك بەنەفس و رووح مىزاج و تەنە^(۵)

"كما في الأزل في ما لا يزال"
 مەۋسوف بەئەسما و سيفاتى كەمال
 چ سيفاتى زات بى شىبھو مىسال
 زاتى گشت قەدىم لە خودوس سافى
 وەكو خەلق و بزق وەكو ئىنتىقام
 سيفاتى زاتى ھەرۋەكو زاتەن
 گشت زائىد لەزات نەعەين و نەغەير
 سيفاتى قەدىم زور شەرەفناكن
 بەلام بەزووان عولەماي سوقات
 تان و پۆي ئەوھام فاسىد مەتەنە

۱-خو لەنەزلەدا ھەر ئەو بسوۋە ، لەپاشەپۇژدا ھەر ئەو دەمىنىتەۋە. لەكەم و كووپى پارىزدارە و پىرۋزە.

۲-مەۋسوف بەئەسما: واتە خو چەندان سيفات و ناۋى ھەيە. جمال: ئەو سيفەتەن كە سبوتىن وەك : عىلم. سيفاتى زاتى دەبن بەدوۋبەشەۋە: قەدىم و نەزەلى - حىيا - علم ... (حادىث) ئەوانەن كەپىيان ئەوترى فيعلى ، وەك : خلق. بزق .. ئەم جۇرەيان ئىزافىن: واتە پەيۋەندىيان بەغەيرەۋە ھەيە.

۳-گشت زائىد: واتە ئەو سيفاتەنە نە نەفسى زاتەن و نەجىاشن لىنى ، سيفاتى خو ھەرۋەكو عەينى زاتەكەي نىن غەيرى زاتەكەش نىن.

۴-عولەماي سوقات: زانا بەرزەكان. امام الصّفات: سەرقاقلەي سيفەتەكانى ترە ، چونكە دەبىتە ھۆي ئەوانى تر.

۵-تان و پۆي .. : واتە بەرگىكى بىن كەك بەتان و پۆي خاۋ و ئەوھام مەتەنە مەلئ زىندور... خو وەك زىندورۋىي نادەمىزاد پىۋىستى بە لەش و گىيان و مىزاجى حەيوانىيە... لەش.

کافی الازل فی مالا یزال
 تو صوف با سہا و صفات کمال
 چہ صفات ذات بر شبہ مثال
 ذاتی گشت قدیم کہ حدوث صافی
 و خلق بر رزق و کو ایشتم
 صفات ذاتی ہر کو ذرات
 گشت زایدہ و دست نہ عین بن غیر
 صفات قدیم زور شرفا کن
 ظلم بزوان علی کما صفات
 و حاصل یانی زیند کے ہیر
 مان پوی او کام فایت مہ
 پاکہ مقدس نہ نفس زوال
 چہ وصف حلال چہ وصف جمال
 چہ صفات پاک چہ صفات افعال
 وجودی فعلی حادث اضافی
 ایجا و امانہ امانہ اکر ام
 خارج کہ زکی گشت مخلوقا تن
 من حیث کہ و پچا دانا دھا خہر
 کہ برود و ایاکیان با کن
 حیات پے ولین امام العہدات
 ہراوہ زندک بدات خویر
 مک نفس روح بر لوج مہ

بہ
 چہ صفات ذاتی ہر کو ذرات
 گشت زایدہ و دست نہ عین بن غیر
 صفات قدیم زور شرفا کن
 ظلم بزوان علی کما صفات
 و حاصل یانی زیند کے ہیر
 مان پوی او کام فایت مہ
 پاکہ مقدس نہ نفس زوال
 چہ وصف حلال چہ وصف جمال
 چہ صفات پاک چہ صفات افعال
 وجودی فعلی حادث اضافی
 ایجا و امانہ امانہ اکر ام
 خارج کہ زکی گشت مخلوقا تن
 من حیث کہ و پچا دانا دھا خہر
 کہ برود و ایاکیان با کن
 حیات پے ولین امام العہدات
 ہراوہ زندک بدات خویر
 مک نفس روح بر لوج مہ

به ئه و زیندگه زیندگ هه رچی هه س^(۱)
 له سه بقی جه هل و ته فه ککور دووره^(۲)
 په نهان و کولی جوزئی به یه کبار
 له زه مینداوو له ئاسماندا
 له عیلمی ئه ودا هه مووی حازره
 خواهیشی ئه به د بی کهم و کاهش^(۳)
 ئه ر ته بیعی وی ئه ر ئیرادی وی^(۴)
 بی مه شنییه تی ئه و ناوی موتله ق^(۵)
 [وَمَا لَمْ يَشَأْ] ئه شنی هه ر نه وی^(۶)
 بوگشت مورادات خالیق شامیله
 خو نچه ی و جیودی هه ر ئه ودهم ده م دا^(۷)

له و نه وعه وه هه مه پاکه ی موقه دده س
 دووه مین سیفه ت عیلم و شو عوره
 "واجِبٌ مُّتَتَّعٌ مُّكِنٌ" ئاشکار
 نه پره یی بو ی له هه رزه مان دا
 هه مووی له لای ئه ی ته و او زاهیره
 سییه م ئیراده یانییه ی خواهش
 هه ر فیعلی له هه ر چشتی بادی وی
 گشت مونبه عیسن له ئیراده ی حه ق
 [مَا شَاءَ اللَّهُ] ئه شنی هه ر ئه وی
 چواره م قودر دت تامه ی کامیله
 ته ئسیری پووی کرد وه هه ر عه ده مدا

۱- زیندگه: زیندوو. زیندگ: زیندوو. هه س: هه یه.

۲- دووه مین: واته سیفه تی دووه م له حه وت سیفه ته تبه وتی و ذاتیه کانی خوی گه وره سیفه تی عیلمه. ته فه ککور: بیر کردنه وه.

۳- خواهش: ویستن. کاهش: ناته وای.

۴- بادی: ظاهر ده ربکه وی. وی: بیی. ته بیعی: سروشتی وه ک نه ش و نه می گیانداران. ئیرادی: وه ک هاتوچی مرۆف.

۵- مونبه عیس: منبعث: په ینا بوو. مه شییه ت - مشیئة: ویستن.

۶- ئه شنی له ن چ نووسراوه ئه به ت. ده وی: ده بییت. ناوی: نابیت. موتله ق: هه رگین.

ئیشاره یه به: "مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ وَمَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ"

۷- ئه ودهم: ئه و هه ناسیه ئه ی له حزه یه. ده م دا: ده می کرده وه.

لو نوحه و حمه با که مقدس با وزنه که زینت ترنجی مس
 دونه صفت علم شعوره که سبب تفکر دواره
 واجب منع مکن اشکار پنهان کلی خبرتی یکسار
 ذره بوی که پیرز ما نذر که زینت اوله آسماندا
 هموله لای او تور رطا پیر که علم اوله بموی خا خیره
 سیم اراده یا نهایی خول پیش خول پیش ابد به کم کاهش
 هر نفس که هر حشمتی بادوی و بی از طبیعتی وی ار ارادی وی
 گشت نشینش که اراده حق به شیت او ناوی سطلق
 ما شاء الله البت پرودی و مال دنیا دشی هر نوی
 چو ارم قدرت تاشه کاره بوکت برادرت خالق شاره
 تا پیر روی کرد و هر عدله عقیقه و حجه هر اودم و عدله

علمی

اساده

قدرت

بزرگوار

بۆسهیدی مومکین دهوه شینتی پهل^(۱)
 بۆ مومته نبع و واجب پرووناکا^(۲)
 تکیکه له به حر قودره تی مه عبود^(۳)
 ئەم سونعی غه ریب نه زم و ته رتیه
 سانیعمان مه وسوف به هر چواره
 مورید و قادر فاعیلی موختار^(۴)
 ههفته مین که لام سنی وه سفن خود سه^(۵)
 حاجت به گوی و چاو ، زووان و خهلقن
 شنه و او بینا و گویایه بیچوون^(۶)
 دهوینتی ئایا رهوشه ن یاتاریک^(۷)
 قائم بذات ربنا العلی [^(۸)

بازی ئیراده و قودره تی نه زهل
 غه یری مومکینات جوستو جوناکا
 هه رچی لینی داوی پرتهوی وجود
 ئەم فیعلی موقه ن یه کجار عه جیه
 ده لئین: نه زه رکه ن زه ریف دیاره
 زیندگه و دانا ذاتی کردگار
 پینجه مین سه مه و شه شه مین به سه ر
 "والحاصل" نه ک وه ک سیفاتی خهلقن
 به ل له چه و چیوون له ئاله ت بیروون
 ده شنه وی ئایا به عید یانزدیک
 [تَمَّ الْكَلَامُ وَصَفَّ اَزِي]

- ۱- بازی ئیراده : باز : بالنده یه کی به میزه . سهید : صید : پاوکردن . پهل : دهست و قاچ .
 واته : بازی قودره تی و ئیراده ی خوایی بی پامکردنی شته مومکینه کان پهل دهوه شینت ..
- ۲- میزی قودره تی خرا پرووناکاته دووشت : واجب و ممتنع ته نها بۆ مومکیناته .
- ۳- واته هه رچی له جیه اندایه وه ک دلۆپه ئاوێکه له ده ریای قودره تی خوادا .
- ۴- زیندگه : زیندوو .
- ۵- خود سه ر : سه ربه خۆ واته ئەم سنی سیفه ته سیفاتی سه ربه خۆن .
- ۶- به ل : به لکی . چه و چیوون : چییه و چۆن . شنه و : بیسه ر . بینا : بینه ر . گویا : ناخیوه ر
 قسه که ر . بیچوون : بێ وینه .
- ۷- تم : واته پاش باسکردنی ئەم شه ش سیفه ته . بزانه : که لام سیفه تیکی نه زه لیه به زاتی
 خواوه راوه ستاوه .

باز ارادہ قدرتِ ازل بویست ممکن و دشمنی پس
 خبر ممکن است جستجو بنا کا بومشع و احب رو نا کا
 برچی لیے داوی پر تو و جو لیکہ کہ سحر قدرت بعد
 ام فعل سقن کج ر عجبہ ام صنع غریب نظم ترتیب
 دلین نظر کن جریب دبارہ صانعان بوصف بہر جو ارادہ
 زیند کہ دانا ذات گردگار سر بند قادر فاعل محنت ر
 پنچین ستمہ دشمن بصرہ ہضمین شہ و وصف خود سر
 و سجا میل کت و کت صفات خلقنہ حاجت گوی چا و ردا حلقنہ
 بل کہ چہ چون کہ الت سپردن شوا و پنا و گویا بہر چہ چون
 دشمنوی آیا بقید یازد کت ددنی آیا روشن یا تاریک
 ذوق الکلام و وصف اول قائم بذات ربنا العلی

سبع

وہ سفاک کہ نہ کسی پانگیزہ و قودسی
 لہ بہرو دیو آں تہ جہ زری و عہدہ
 تہ نفسی کہ لام نر لہ گرہ کہم بی
 نہ شعری فہرموی: بہ قا ہشتہمین
 تہ کوین لہ لای ئەم بہ قا لہ لای ئەو
 حہق واتہ بہ قا لہ سہلبیاتہ
 سیفاتی سہلبی نایہ تہ دہفتہر
 لاکین تۆزہ ریف بی ئەم پەنجانہ
 یەکی قیدہ مہ دووم بہ قایہ
 بہ قایانی سہلب لحووقی عہدہم
 دہزانی کامہ سیفہتی سییہم ؟

مونافی سکوت نافہتی نہ فسی^(۱)
 لہ حہرف و لہ سہوت پاک و موجہ پرہد
 پراویس حہوالہی ئەسلی سییہم بی^(۲)
 شیخ ئەبو مہنسور دہ فہرموت تہ کوین^(۳)
 وہسفی وجوودین ئەمما تۆ مہشنہ و
 تہ کوین لہ جوملہی ئیزافیاتہ^(۴)
 [کَوْنِ اللّٰهِ لَيْسَ بِجَوْهَرٍ]
 مہر پەنج بزانہ ئەسلی گشتیانہ^(۵)
 قیدہم سہلبی سہبق عہدہم مہ عنایہ^(۶)
 وەك ئەزہلیی ئەو وەك ئەبەدی ئەم^(۷)
 خوئی بہ مانا و بہ یانی ئەکہم

- ۱- نہ فسی : نہ شعری دەلیت: ((دووچۆر کہ لام بۆ خوا قەرار ئەدری ، یەکہ میان کہ لامی
 نفسی کہ ئەمەیان قەدیہم. دوومیان : کہ لامی لہ فزی کہ ئەمەیان حادیسہ)).
- ۲- لہ گرہ : لیرہ. پراویس: بوہستہ. واتہ ئەگر ئەتہوی ئەم باسہ بەدریژی تی بگہی ئەوا
 جارئ بوہستہ ، تاباسی ئەسلی سییہم ئیتر لہوی تی ئەگہی.
- ۳- فہرموت: دہ فہرموت. واتہ لہ و حہوت سیفہتہ دووسیفاتی تریان زیاد کردوہ ،
 نہ شعری دەلی: ہشتہم بہ قایہ بہ لام ((ماتریدی)) ئەلی ہشتہم ((تکوین)) ہ.
- ۴- واتہ زانایانی تر ئەم دووانہ حیساب ناکن ، چونکہ ئەم دووانہ سیفاتی سہلبی و ئیزافین
 وەك لہ پیشہوہ باسمان کرد.
- ۵- واتہ لہ گەل ئەوہشدا کہ سیفاتی سہلبی لہ بہر زۆری حیساب نا کرین بہ لام پاش
 لیوردبوونہوہ مہموویان لہم پینج سیفہتہدا کۆدہ بنہوہ: ۱- قدم. ۲- بہ قا. ۳- المخالفة
 للحوادث. ۴- القیام بنفسہ. ۵- وەحدانییەت.
- ۶- (قدم) : واتہ مانای ئەوہیہ نہ بوونی ئی پیش نہ کہ وتووہ ئەزہلییہ.
- ۷- بہ قا : واتہ مانای بہ قا ئەوہیہ کہ خوا نہ بوونی بہ سەردا نایہ و ئەبەدییہ.

وَصْفِكَ نَفْسِي بِالْكَرِيمِ قَدْ سَمِعْتُ
 لَمْ يَرَوْهُ دَوَاؤُ سَجَرِي عَدُو
 نَفْسِي كَلَامَ آدَمَ لَكْرَةَ كَمِ بِي
 اَشْعَرِي وَرَمَوِي بَقَا شَمِينِ
 كَوْنِ لَمْ لَايِ اِمَمِّ بَقَا لَمْ لَايِ اَوْ
 عَن ذَاتِهِ بَقَا لَمْ سَيِّبَا
 صِفَاتِ سَبِي نَائِيَةِ دَفْتَرِ
 لَكِنْ تُوَ طَرِيفِ بِي اَمِّ بَيْتِجِ نَهْ
 يَأْتِيهِ دَوْمَ بَقَا
 بَقَا يَنْ سَلَبِ لِحْوَقِ عَدَمِ
 ذَرَانِي كَانَهُ صِفَتِ سِيمِ
 نَسَانِي كَوْنِ اَوْتِ نَفْسِي
 لَمْ حَرْفِ لَمْ صَوْتِ بَاكُ مَجْرَدِ
 رَاوِي حَوَالَهُ اَصْلِ سِيمِ بِي
 شَيْخِ ابُو نَسْرٍ وَرَمَوِي كَوْنِ
 وَصْفِ جَوْدِي اَمَّا تُوَ شَمِينِ
 كَوْنِ لَمْ جَلَّةِ اِضَافِي نَهْ
 لَكِنْ اَللَّهُ لَيْسَ بِجَوْ هَرَّ
 بِي سَجَرِ بَرَانِ اَصْلِ كَشَانِ
 قَدَمِ تَلَبُّسِ عَدَمِ مَعْنَا
 وَكَرَزَلِي اَوْ وَكَرَّ اَبْدِي اَمِّ
 خُوِي مَعْنَا وَدِ سَا فِي كَبْمِ

بقا تکوین

لنمانظ

سهلبی هاومیسلی دهگه ن مهخلووقات ^(۱)	[الْمُخَالَفَةُ لِلْحَوَادِثَاتِ]
سهلبی ئیحتیاج مانایه یه قین ^(۲)	[قِيَامٌ بِنَفْسِهِ] وهسفی چاره مین
نه به مهحعللات نه موخهسیسات ^(۳)	موفته قیر نییه [رَبُّ الْكَائِنَاتِ]
سهلبی تهعه دود نه فیی که سره ته ^(۴)	په نجمه خوئی مه عنای وه حدانییه ته
لهه موو شهئن و هه موو حالدا	له ذات له سیفات له نه فعالدا
ئه رچی مه شهوورهن به هزارو یهک ^(۵)	ئه سمای [خَالِقُ الْأَرْضِ وَالْفَلَكِ]
لاکین وهک سیفات غهیره مه حسوورهن	به شه رعیح یه کئی کهم سهه مه شهوورهن
ئیتلاقی وه سهه خودادا ناوی	هه رئیسمی که شه رع ئیزنی نه داوی
پهس بینای ئه سا له سهه ته وقیفه ^(۶)	ئه م قهوله موختار یه کجار زهریفه
مه رخاسسهی شه رع ه نه دهب بزانی ^(۷)	ئیتلاق به عه قلیی کئی دهیتوانی
مه عنای ده رحه قی حه ق جائیز نه وی ^(۸)	هه رچی که زاهیر پینی وارید ده وی

- ۱-المخالفة للحوادث : واته خوا هاوویتهی غهیری خوئی نییه.
- ۲-یه قین : بیگومان. خودا پیوستی به کهس نییه.
- ۳-موفته قیر : واته موحتاج. ئه م بهیته وهسفی چواره م پوونده کاته وه. محعللات : شوئن، موخهسیسات : المخصصات : تاییه تمه نده کان.
- ۴-که سره ته: الکثرة : زوری.
- ۵-ئه سما: ناوه کان. ناوه کانی خوا وامه شهووره که هزارو یه کن ، به لام به پینی شه رع ته نها نه وه دو ئون. سهه یه کئی کهم ، واته نه وه دو ئو.
- ۶-نه داوی : نه دابیته. ته وقیفه : واته ئه بن بیسترا بیته.
- ۷-واته هیزی عه قل ناگاته پایه یه که نه دهب له گه ن مه قامی خوای گه وردها به کار بیته.
- ۸-واته : هه ره فزیک له نایه ته و حه دیسدا ماتبن و مه عنا زاهیره کهی بوخوا رهوا نه بیته.

التَّخَالُفَ لِلْحَوَادِثِ سَبَبُ وُشِي دَكُلْ مَحْلُوقَاتُ

بِنَامِ بِنْتِيهِ وَسَفِيحِ رَمِينِ سَبَبِ احْتِجَاجِ مَعَايِرِ لِيَقِينِ كِه

مُعْتَرِيهِ رَبِّ الْكَائِنَاتِ نَهْ بَجَلَاتِ نَهْ مَحْصِيصَاتِ

بِحُجُومِ مَعْنَايِ وَجِدَارِ سِيَّتِهِ سَبَبِ تَقَدُّوْتِي كَرِيْمَتِهِ

لَهُ ذَاتُ كِه مَعْنَاتُ كِه اَلْفَاكُ لَهُ لَهْ بَمُوتَانِ هُوَ خَالِدُ

اَسْمَايِ خَالِقِ الْاَرْضِ وَالْفَلَكَ لَرْحِي مَشْهُوْرِكِ بِهَسْرَاتِيْ

بَشَرِيْ عَجِيْ كِي كَمُ عَدَهْ مَذْكُوْرِكِ لَكِنْ اُوْتِكِ مَعْنَاتُ غَيْرِ مَحْضُوْرِكِ

بِرِاسِيْ كِه شَرِيْ اِدُنِيْ نَهْ اُوِيْ اِطْلَاقِيْ وَسَرُّ خَدَا دَا نَاوِيْ

اَمُّ قَوْلِهِ مَحْضَارِيْ كِي طَبِيْعِيْ سَبَبِيْ اَسْمَا لَهْ سَرُّ تَوْفِيْقِيْ

اِطْلَاقِيْ بَعْقِيْ كِه دِيْمُوْرَا سَبَبِيْ هِرْ خَاصَّةْ شَرِيْعَهْ اَدَبِ بَرَانِيْ

بِهَرِ اَمْرِيْ پِيْ دَاوَرُوْ دُوِيْ مَعْنَايِ رَحِيْمِيْ جَاوِيْ نُوِيْ

بجملہ کلمات

بجملہ کلمات

بجملہ کلمات

- وھکو ئیستیواو وھجھو یەدو عەین
 ئەمجار یاتە فویز دەکەین وھک سەلەف
 ھەرچی ئەفعالی پەببو لعیزە تن
 ئەمما پەر حیکمەت پەر مەنفعەتن
 ھەرچی و جووودی کە پیندیریاوی
 ھەر وھا دەوی مەوقیعی خۆیە
 "مالک الملک" ی بەحەققى بئى پەیب
 قودرەتی کە دەس دەریئى لەجەیب
 بەقەبز نەر بەبەست زەحمەت یارەحمەت
 ھەمووی حیکمەتەو فەزڵەو عدالەت
 زۆلم و ستەم و مالیکی عالم ؟!
- لەمە عنای زاهیر تەنزیهی دەکەین^(۱)
 یاتە ئویل دەکەین ھەر وھکو خەلەف^(۲)
 گشتی بئى غەرەز بیلا عیللەتن^(۳)
 لەعەبەس خالی پەر مەسلەحەتن
 لەھەرچی و ھەر تەرز ئەودا نریاوی
 لەو بەدیعتەر نییە کە ھەییە^(۴)
 حەکیم و عەلیم "بلا نَقْصُ" و عەیب
 تەسەپروف کا مولک شەھادەت و غەیب^(۵)
 نەر لوتف و نیعمەت نەر عونف و نیقمەت
 مۆنەزەھ لەزۆلم قوبح و جەھالەت
 ھەي قسەي شەتەت کە دەردی لە دەم^(۶)

- ۱- نامازەییە بەئایەتی : "فاستوی علی العرش" - یدالە - فثم وجهه - علی عینی : ئەبئ
 واتاکەي وھک زاهیر لیك نەدریتەو ، چونکە مەعلومە کە خوا ئەوشتانەي نییە .
- ۲- تەفویز : واتە ماناکەیان دەدەینە دەست عیلمی خوا . تەئویل : واتە بەجۆریک مانایان
 ئەکەین کەشیاری زاتی خوا بئیت .
- ۳- واتە کاروکردەوی خوا ھەموویان بئى غەرەزو بئى عیللەت دروستی کردوون و لەھەمان
 کاتیشدا پەرن لەحیکمەت و بەرژەوئەندی و سوود . عەبەس : بێھودە .
- ۴- نامازەییە بەوتەییەکی ئیمامی غەزالی کە دەئیت : "لیس فی الامکان ابداع مما کان" .
- ۵- واتە خوا یە کە کە دەستی جیلوئەداری خۆی لەبەرۆکی پەنھانی دەربەئینی و کار لەمولکی
 دیارو نادیاردا بکات ، چ بە ((قبض)) دەستگرتنەو ، یان ((بسط)) بەخشش ، بەنازاردان
 یان میھرەبانیئى ؛ ھەموو ئەوانە پەرن لەحیکمەت و فەزڵ و عدالەت ، دوورن لەستەم و
 ناشیرینی و غەزەب و تۆلە .
- ۶- واتە شتی وا چۆن ئەبئیت ..؟ چۆن مالیکی ھەموو عالم زۆلم ئەکات ..؟ ئەو قسەییەکی
 دوور لەواقیعی و لە دەمی نەزانان دیتە دەر .

وگورستواو وجہ یدو عین
 در معای ظاہر مژمہی و کین
 اجمار یا لغویں د کین و کسلف
 یا تا و بل د کین ہر دو کو خف
 ہر چی افعال رب العزت
 گشتیں بی عرض بلا علقن
 اما پڑ خلت پڑ شفقت
 کہ عبت عالی پر نصاحت
 ہر چی جو دی پی در یاوی
 کہ ہر چی ہر طرف دار زیاوی
 ہر دو ما دی موقع خودی
 کوہ بد بختی کہ کسی
 مالک اللک سبحانے رب
 حکیم حکیم بلا نص عیب
 قدرتی کہ دس دہر کہ خبت
 نہت کا ملک شہادت عیب
 ہر قبضان بہ بسط رحمت
 اے لطف لغت اے عطف لغت
 ہومی جنتہ فضلہ عدالت
 منیرہ نہ ظلم قبح جنالت
 ہی قصہ شظیہ کہ دردی نہ ذم
 حکم حکم مالک نام

نہر و حق

ئه‌ی وه‌همی غه‌له‌ت ئه‌ی له‌فزی قه‌بیح^(١)
 "بِاللّٰهِ عُدْنَا مِنْ كَيْدِ الرَّجِيمِ"^(٢)
 [نَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ رَبَّنَا الْعَظِيمُ]
 مولکیج مولکی خو‌ی " لا یفعل ما یشا"
 حوسن و قوبحی فیعل شه‌خسی موکه‌لله‌ف
 ئه‌ویانه سه‌به‌ب زه‌مم و عیقا‌به
 شه‌رعه موسبیت و موبه‌یینیه^(٣)
 قبوولکردنی واجبه سه‌ریح
 عه‌قل بئ عه‌قله تییدا شیته^(٤)
 نه‌ک هه‌ر له‌ویدا به‌ل له‌گشت جیدا
 حوکمی که‌سیجی وه‌سه‌ردا نییه^(٥)

قه‌بیح و "ذوالفعل" مه‌حموود و مه‌لیح
 غه‌یره ئه‌بده‌ع و چه‌زده‌تی چه‌کیم
 وه‌زعی بئ جیگه‌و جه‌نابی عه‌لیم
 [فِعْلاً وَ حُكْمًا] دووره له‌فه‌حشا
 به‌ر له‌و دروودی شه‌رعی موشه‌ره‌ف
 که‌ئه‌مه سه‌به‌ب مه‌دح و سه‌وا‌به
 ئه‌و حوسن و قوبحه نازاینیه و نییه
 ئه‌وه ئه‌ر گێرای حوسن به‌قه‌بیح
 هه‌رگا‌ه حوسن و قوبح به‌و مه‌عنا و یته
 غه‌یری چه‌ق نییه حاکم له‌ویدا
 هه‌ر چلۆنی حوکم هه‌ر حوکمی ئه‌ویه

- ١- واته شتی وه‌ها چۆن ئه‌بیته : کرده‌وه ناشیرین بیته ، به‌لام خاوه‌ن کرده‌وه مه‌دح
 کراوبئ، دیاره ئه‌وه قسه‌و وه‌همیکی غه‌له‌ته.
- ٢- غه‌یره ئه‌بده‌ع : واته کار و کرده‌وه‌کان نایا‌تر نه‌بن.
- ٣- نازاینیه : نازانریته. واته : جوانی و ناشیرینی کاره‌کانی به‌نده به‌شه‌ریعه‌ت هه‌ر
 ئه‌و دیاری ئه‌کات ، چی‌باشه‌و چی‌خراپه. ((معتزله)) ئه‌لین : جوان و ناشیرینی
 کاره‌کان عه‌قل‌پریاری ئه‌دات نه‌ک شه‌رع.
- ٤- به‌و مه‌عنا و یته : به‌و واتا‌یه بیته.
- ٥- واته چۆن ئه‌بیته که‌شتی تازه په‌یدا‌بوو حوکم بدا به‌سه‌ر قه‌دیما ...؟

قَبْحُ ذُو الْفَعْلِ مَحْسُودٌ مُطْبَعٌ اُمِّيٌّ وَحَسْبُ عُلْمٍ اِي لَعْلِيٍّ قَبْحٌ مُطْبَعٌ
 عَمْرٍ اَبْدَعُ حَضْرَتِ حَكِيمِ بِاللَّهِ عَدَايَةٌ كَيْدِ الرَّحِيمِ
 وَمَنْعٌ بِحِكْمَةِ حُبَابِ عَلِيمِ لَسَعَصِعَ رَبُّنَا الْعَظِيمِ
 فِعْلًا وَحَكْمًا دُورَةً لَمْ فَحَّشَا مُطْبَعٌ اَبْدَعُ حَضْرَتِ لَعْلِيٍّ مَالِيٍّ
 بَرَّ لَهُ ذُرُودٌ مُشْرِجٌ مُشْرِفٌ حُسْنٌ قَبْحٌ فِعْلٌ شَخِصِيٌّ مُتَخَلِّفٌ
 كَمَا اَنَّ سَبَبَ مَسْحٍ ثَوَابَةٌ اَوَايَةٌ سَبَبٌ وَتَمَّ عِقَابَةٌ
 اَوْ حُسْنٌ قَبْحٌ نَارَانِيَّةٌ دَنِيَّةٌ شَرْعُهُ نَسَبٌ بَيْنِيَّةٌ
 اَوَايَةٌ كِبْرَانِيَّةٌ حَسَنٌ بِمُطْبَعِ قَبُولٌ كَرْدَنِيٌّ وَاجِبٌ مُرْبِحٌ
 بِرُكَا حُسْنٌ قَبْحٌ مُطْبَعٌ وَتَمَّ اَوَايَةٌ عَقْلٌ فِي عَقْلِهِ تَمَّ اَوَايَةٌ
 عَمْرٍ حُسْنٌ قَبْحٌ حَاكِمٌ كَوْبِدَا نَمَّ هَرُ كَوْبِدَا اَبْرَ كَشْتٌ حَيْدَا
 بِرُجُوْنِي حَكْمٌ بِرُحْمٌ اَوَايَةٌ حَاكِمٌ كَسْبِيٌّ وَتَمَّ اَوَايَةٌ

وجوب مانای چی؟ بلئی گویم ئی وی^(۱)
 نه چشتئی ئه سه له ح بو دنیا یا دین^(۲)
 نه ئه جرو سه واب تا عه تگوزاران
 نه هیچ کامی تر له باقی ئه شیان
 سه واب ته سلیم کا به عاسی و شه نیع
 مه ملوک به مالیک ده ئی : چی ده که ی؟^(۳)
 ئه گهر عیقاب دا به عسیان عه ده له^(۴)
 خیلاف له وه عده ی خودا دا نایئ
 لکن ذلکم لدی اهل الحق"
 له نیسه بت به حال مه خلوق پاک و چاک^(۵)
 یعز یدل یغطي و یمنع"^(۶)

ده شئی واجبگیر له سه ره حق کئی وی
 واجب نییه هیچ له سه ره حق یه قین
 نه عیوه ز له سه ره دهر دو ئازاران
 نه زه جرو عیقاب فیرقه ی عاسییان
 هه تتا بوئی هه یه عه زاب دا موتیع
 ئازاردا ئه تفال حه یوانی به وه ی
 به ل ئه ر سه واب دا به تا عه ت فه ز له
 (وبالاتفاق) له هه موولایئ
 "ووعیده بالوعد ملحق"
 شه ئن و حالاتی بی حه د شه ره فناک
 "یهدی ویضل یخفض ویرفع"

۱- واته چ که س بوئی هه یه که شتی له سه ره خوا واجب بکات ..؟

۲- له سه ره خوا پیویست نییه که باشترین شت دابین بکات ، ئه گینا نه ده بوو کافر دروست بکات.

۳- واته له به ره ئه وه ئه م شتانه جائین ، چونکه ئه مانه هه مووی کار له موئکی خودا کردنه ، هه رگیز نه بووه مه ملوک ره خنه له مالک بگریئت.

۴- به ل : به لکو. ئه ر : ئه گهر. عیسیان : یا خییبون.

۵- واته حالاتی خوا وه ک حالاتی ئیمه نییه سنووردار بی.

۶- پینمایئ و گومراکردن ، به رزی و نزمی ، گه وره یی و سووکی ، پیدان و لیگرتنه وه ، هه مووی به ده ست خوایه.

دَشَّ وَرَجِبَ كِرْسُوعِي وَي ۱
 وَجُوبُ بَعْنَايِ حِي بَلِي كُومِ لِي وَي ۱
 وَرَجِبُ نَبِي هِي مَجْمُوعُ حُرِّ يَقِينِ ۲
 نَهْ حَشْبَتِي رَصْلِحْ بُوْدِيَا يَادِي ۲
 نِي حَوْنَسُ اسْتَدُوْدُ رَزَا رَا ۲
 نَهْ زَجْرِ عِقَابِ فِرَاقِ عَايِيَانِ ۲
 نَهْ بِي كَامِي تَرَّ لَهْ بَايَ رَشِيَانِ ۲
 حَقِّي بُوِي بِمِيهْ عَدَا بِي دَرِ مَلْسُوعِ ۲
 رَزَا رَا اَصْفَا حَيَوَانِ بِي وَنِ ۲
 نَهْ لَوَابِ بَا عَتِ فِضَايَا ۲
 رَزَا رَا اَصْفَا حَيَوَانِ بِي وَنِ ۲
 اَكْرَعَاقِ دُكُوعِيَا عَدَّ لَهْ ۲
 وَبَا لَتَقَانِ لَهْ مَمُو لَاهِي ۲
 خِلَافِ لَهْ وَعَرِ حَدَا رُوْرَا نَاهِي ۲
 وَقَعِيَا بِالْوَعْدِ سَلْحَانِ ۲
 لَكِنِ ذَالِكُمْ لَدُنَّ اَهْلِ اَلْحَقِ ۲
 لَهْ نَسَبَتْ سَجَالِ مَخْلُوقِ بَا كِرْكَ ۲
 شَانِ خَالَانِي سَجْمِ شَرَفَانِ ۲
 نِي حَوْنَسُ اسْتَدُوْدُ رَزَا رَا ۲
 بَعْدُ وَيْضِلُ بَحْضُ وَتَوْقِعِ ۲
 نِي حَوْنَسُ اسْتَدُوْدُ رَزَا رَا ۲

وہودیہ

دعوی

دهمی جه مالی دهمی جه لالی
 پوئیته تی دانای خه فی و ناشکار
 [فی ذه النشأة] او [دار القرار]
 ئه رجائیز نییه چه زه تی موسا
 به ((لن ترانی)) جواوی داوه
 ئیساته تو توئی بهم وه سفه که هه ی
 پاوئس ئه وه نشئه با ته شریف بیئری
 به چاوی فانی ناوینی باقی
 ئه گهر دهوینی بی موقابه له
 خه لاتی وقوع پوئیته تی باری
 دهس نادا بوک هس لهم دونیا یه دا

مه شغوولی ناکا ئه م حال لهو حالی^(۱)
 ئایا بو نائیم ئایا بو بیئدار^(۲)
 جائیزه له لای قه وله که ی موختار^(۳)
 له بهرچی قه رموی : "ارنی" ئه وسای^(۴)
 نابینی تو من به ئه م ئیماوه^(۵)
 من قائیم به خوّم سه رمه دیم و حه ی^(۶)
 ئیبقای حه ق خه لات به قات بنیئری
 باقی دهوینی باقی وه تاقی^(۷)
 بابوینی یه چه موجداه له^(۸)
 بهم چاوی سه ره حالی بیئداری
 هه ره به شانی خه تم ئه نبیا یه دا^(۹)

- ۱- جه مالی : واته سبووتی ((ثبوتی)) وه ک لیشاو و بارانی ره حمه ت. جه لالی : واته سه لبی وه ک نازار که یانندن و نیقمه ت. خوا به ریکو پیکی ناگای له مه ردوولایه.
- ۲- دانای خه فی و ناشکار : واته ئه و خوا یه ی که ناگای له مه موو شتیکی ناشکار و نه ئینییه. نائیم : خه وتوو.
- ۳- فی ذه : واته چ له دنیا ی ئیستاماندا ، چ له قیامه تی نه پراوه دا.
- ۴- ناماژیه به نایه تی ((ربّ ارنی أنظر الیک)).
- ۵- ئیماوه : واته له م بارو دوخه تدا من نابینی پراوه سته تاروژی قیامه ت.
- ۶- سه رمه دی : ئه زه لی. حه ی : زیندوو. ئیساته : ئه م کاته.
- ۷- ناوینی : نابینی. باقی : خوا. باقی : دژی فانییه.
- وه تاقی : به ته حقیق. به راستی واته : به چاوی فانی ناتوانی خوا ببینی ، به لام به چاوی باقی به راستی ده توانی.
- ۸- دهوینی : واته خوا بی به رامبه ری ئیمه ده بینی. بابوینی یه : با ببینریت. چ موجداه له : واته کیشه ی ناوی با ئیمه ش بتوانین ببینین.
- ۹- واته ببینی خوا له م دنیا یه دا بو ک هس ناییت ته نها ئه و کاره شایانی پیغه مبه رو هه ره بوئه و بووه ، دیاره ئه ویش له و کاته دا له سنووری دنیا ده رچوو بوو.

بجائے روتیہ اللہ تعالیٰ

بجائے روتیہ اللہ تعالیٰ

دعویٰ جا لے دہی جلا لے

رُوتیہ نہی حنی اشکار

بجائے روتیہ اللہ تعالیٰ

لبرچی روتیہ آریں اوت

تاوینی توئن وانیم اپا و

منہ قایم سجوم ستریم

ابغای حنی خلافت بقات بنیری

باقی دوسنی باقی و تاتے

بجائے روتیہ اللہ تعالیٰ

بجائے روتیہ اللہ تعالیٰ

بجائے روتیہ اللہ تعالیٰ

- ئه وه مه شهوودی غه له به بووگه ^(۱)
 وتی پوئیته ته یا موئه وووله
 بوژۆر بوزورگان به خه و پووی داگه
 دهوئ به دهلیل کیتاب و سونتهت
 موخبیری سادیق خه بهری داوئ ^(۲)
 واجبه به وه گشت بکهین ته سدیق
 بیینه سهر دهلیل جهرگه ی نه هلی دل ^(۳)
 موسه ففا له پرهنگ وه سفی ئینسانی ^(۴)
 نییه له لایان هیچ پۆژو شهوئ ^(۵)
 دهردی ئینتیزار مه وتی نه حمهر وئ ^(۶)
- ئه وه لی ئیزهار دینی فهرمووگه
 مهستی گیجی داو خستییه مه له
 به ئی به نه قلی ته شکیک نه ماگه
 وقووعی پوئیتهت پۆژی قیامهت
 ئه مری جهوازی شکی نه ماوئ
 که واقیع دهوئ پاسه به ته حقیق
 بابسه بی دهلیل عوله مای کامل
 چند که سه مهن ده رچووک له ده سه نه فسانی
 ئارو دووی وجود سوژیاگ نهوئ
 به ههشت جیی سرور غه م لیئ نه و دهروئ

- ۱- فهرمووگه : فهرموویه تی. بووگه : بووه. دینی : بینی : واته نه گهر پیاوچاکیک بلئ : خوام
 دیوه نه وه واقیعی نییه ، به لکو حزورو پرتهوی زاتی خوا هیترشی هیئاوه ته سهر ، وای
 زانیوه نه وه بیینه. یان نه بیئت قسه که ی ته ئویل بکری.
- ۲- نه ماگه : نه ماوه. داگه : داوه. واته بینینی له پۆژی قیامهتدا به پیتی به لگه ی قورئان و
 حه دیس جائیزه و گومانی تیا نییه.
- ۳- جهرگه : کوپو کومه ن. مه بهستی نه هلی ته سه ووفه.
- ۴- ده رچووک : ده ربازبوو.
- ۵- ئار : ناگر.
- ۶- مه وتی نه حمهر : یه کیک به تیغ کوژرابیئت .. واته چاوه پوانی وه ک مردن وایه ..

منبت اول کہ نظر زینب بر او است
سینه خدای منبت

او د شہودی عبہ بو کہ	او د لے اطہار دینی فرمود کہ
وے روئے با و میجو نہ	منبت کچی دا د خستہ ملہ
بوز و برزہ کات سجو روپہ نہ	بلی سہا تکت مٹ کہ
دوی بہ لیل ات ب سنت	و فرج رویت رو ز قیامت
مخبر صادق خبری داوی	انرجواری شکے موی
و جبہ پوہ کت کبکین تصدیق	کہ وارقم دوی راتہ جمعیت
بینہ دلیر سحر کہ امیر	نابوی دلیل عمای کا مل
مستقر کہ زانک صفت انے	جسکی ہما دوجو کہ نہ دس نہ انے
رینہ کہ لایات بیچ رو شوی	آرو دوی و جو سوڑیا ک پوی
مشتاق دیدار محبوب حق	پی دل نہ زنجیرہ ناسوی سلطان
درد اینی بر موت ا حردوی	مخبت جی سرورم لے اور دوی

پئی پهحمی مهحبوب بهرحهق ناکهوی
 خوی له موشتاقان بشیریتتهوه^(۱)
 دامنه ی لایقه بهم پهراویزه^(۲)
 لهفهرزیشاوی دهشی ههر مات وی
 نهله دنیا دا نهله عوقبادا
 پوئیته موفیدی حهقیقهت نییه
 دهشی عیلمی کهس چی لی زانیوی
 ههر وجوده و سهلب ئیزافه و سیفته^(۳)
 [تَقَدَّسَ مَنْ لَيْسَ الْاَ هُوَ]^(۴)
 باوهپرکردنه بهمه لائیکان
 جیسم نورانی و لهتیف سروشته

پاسه بیباکه و ئیستیغنا ی دهوی
 پهرده لهجه مال نه دیریتتهوه
 پشتی ئەم ئەسله ئیستیفا بیزه
 وهسف ئهرجی بیلی تالیبی زات بی
 عیلمی کونهی زات بوکهس پوونادا
 ئه ر بللی پوئیته بو دهلیل چیه
 زاتی نیشانه ی بی نیشانی وی
 ئەوه بیته زهبت زیهن و مهعریفته
 بی نهوع و جینسه ناگونجی [ماهو]
 ئەسلی سانیمان له شهش ئەسله کان
 به فارسی پییان ده لئین فریشته

۱- نه دیریتتهوه : لانه دا. بشیریتتهوه : بشاریتتهوه.

۲- پشت: پووی پو شاکه. ئیستیفا بیز : ئیستیفا : ناوی قوماشیکی جوانه. واته:
 ئەوهنده جوانه شایانی ئەوهیه که پهراویزه که ی برازینریتتهوه پهراویزه که ش
 شیعرهکانی دواوهن:

۳- ئەوهی بیته ناو دائیره ی زانین و هۆشی ئینسانهوه هه ر ئەوهیه که باوه پرت به بوونی
 هه بیته و باوه به سیفته تهکانی بکه ی ، چونکه زاتیک دروشمی ئەوه بیته که بی
 نیشانه بیته چون مروف دهرکی نه کا ..؟

۴- ماهو : ئەوه چیه. ئەمهش بو شتیکه که نهوع و جینسی هه بیته خواش ئەوانه ی
 نییه.

راستے باکہ استغای دو ہی ہی جسم محبوبتِ حق ناگو ہی
 بردہ لہ جمال ندیری تو وہ خوی لہ مشتاقانِ شہرِ پندہ
 پشتِ ام اصلہ رستنا ہرزہ دانشہ لایقہ بم بار وینہ
 وصفِ جی پالی طالبِ ذلت ہی لہ فرضی شاہ و بردشی ماتری
 علم کتہ ذرات بوکس رونا داہ نہ لہ دنیا دانہ لہ عقبی دا
 آرہی رویت بودلیں جیہ علم ہنہ ذرت ہ رویت مفیہ حقیقت رنیہ
 دانے پتائے پتائے وہی دش علم کس جی لے زانے وہی
 اوہ مہ ضبط ذہنہ رتہ ہر وجودہ سبب اضافہ صفت
 بے نوح جنتہ نا کجھر ماہی تفلتس مہ لیس اولہ ہن
 اصل نایک لہ شہی اصلکان
 باد کر دہ نہ عملا نکان
 بفارس پیمانہ دلین و شہتہ جہ نوزل فی لطیف و مستہ

موتیع بو فرمان په روهردگان
 نافه رمانیان ناوی ونه بووگه
 له ژن و شووی و زاو و زو بهرین^(۱)
 به پی پوتبه و حال ساحیب په روبا
 دوو دوویه و سئ سئ و چوار چواره^(۲)
 دیگه جویره نیل شهش سه د با سی بوو^(۳)
 له هر شکلیکدا هه ز که ن زاهیرن
 به خزمهت هه زهت ((علیه الصلاة))^(۴)
 [بأعدادهم الله أعلم]^(۵)
 فریشته یه کی تایینه له سه ر^(۶)
 ته سه رپوفاتی تیده کا و ته دبیر^(۷)

پاک و بی گوناوه فرمان به ردارن
 هه رنه مرئ بکا و هه رچی فه رمووگه
 مه له که نه که له ته رز ئینسان و په رین
 نه نیر نه مینگه نه ساحیب مندال
 بالیان به نایهت و هه دیا ره
 به لی پیغه مبه ر که بو میعراج چوو
 گشت له سه ر فیعلی عه جیب قادن
 جویره نیل له شکل ((دوحیه)) دا ده هات
 زورترن له گشت نه نواعی عالم
 هه رچی له عه ده م هاتوی و بیته ده ر
 به ویفقی فرمان پادشای خه بیر

۱- واته فریشته وه که ئینسان و جن نین له بهر نه وه نیرومیتیان نییه و ژن و منال و هه چه یان نییه.

۲- ناماژه به نایه تی : ((جاعل الملائكة اولی اجنحة مثنی و ثلاث و رباع)).

۳- دیگه : دیویه تی.

۴- دوحیه : پیاویکی ریکو پیک و شیوه جوانی عه رب بوو.

۵- ناماژه یه به نایه تی : ((وما یعلم جنود ربك الا هو)).

۶- هاتوی : هاتبی. تایینه: ته عینه دیاریکراوه.

۷- ناماژه یه به نایه تی : ((فالمدبرات امرأ)) واته سویند نه خوم به و فریشتانه ی

که له سه ر فرمانی من ته دبیری ئیش و کاری مه خلوقات نه که ن.

ہاک ہکنت فمات بزازن طبع بو فرمان پروردگار
 ہر امر بر بلا و ہر حق فرمود کہ ناولمانیان نالی ہر بند کہ
 ملک ملک کہ طہرین تہ پرت کہ دن شوین زاو زو بر پرت
 نہ نیر نہ ہر نہ حجاب منہ ال بہ پی رہے حال صاحب ربال
 بایان بایت و کا دیان حصہ ہر سے سے چوڑا چوڑا
 بی بیستہ کہ بو براج چو دیکھتے حیرت ششہ بال بو
 کہ نہ سر فعل مجھت قارن کہ ہر شکلہ خرن کن حاضر
 جبریل کہ شکل دخیہ وادمان سجدت حضرت علیہ السلام
 زور ترن کہ کہت انور عالم یا علیا دیم اللہ اعلم
 ہر چہ کہ غم ما تو یو مہر در فرشتہ کے تا پتہ آسہ
 بوق فمات پرتی ہر سہر نعرانے پتہ کا و تہ ہر

بہر نوال

بۆهر فهردیکی فیرقهی موئمنین
سه دوشهست مهلهك حافیزه یه قین
به عزئی بۆ بههشت خهزینه داره
به عزئی خهزهنه ی دۆزهخ و ناره
زه بانیه یانی نه سه قچی سه قهر
حهق فهرمووگیه ((تسعة عشر))
(حفظه) یانی که ته بهی کیرام
ئی پاس خیر نویس ئی لای چهپ شرور
ده ئی تا هفت سات مهینویس جارئ
ئی راس چون که ره م حهق بی پایانه
فریشتهی سوئال عه زابی قهبران

به حه دیسی پاک [خیر النبیین]
(دفعاً لأختطاف رهط الشیاطین))^(۱)
له ناویاندا ریزوان سهرداره^(۲)
بۆئه و دهسته یچه مالیک سالاره
یائه و خهزهنه و تمان له گره و بهر
نۆزده سینفن یا نۆزده نه قهر
دوبه شه و دوو پۆژ پاس و چهپ مه قام^(۳)
ئی لای راس نه میر ئی لای چهپ مه ئموور^(۴)
بهل ته سبیحی کا یائیستغفارئ^(۵)
چاکه ده نویسی به ده چه ندانه
چ بۆ موسولمان چ بۆ کافران

۱- ئاماژه یه به ئایه تی ((ان کل نفس لما علیها حافظ)).

۲- سهرداری فریشته کانی بههشت ناوی ((رضوان)) ه.

۳- ئایه تی: [وان علیکم لحافظین * کراماً کاتبین].

۴- خیرنویس: خیرنویس ئه و دوو فریشته یه یه کیکیان ئامر و ئهوی تریان
مه ئمووره.

۵- ئهوی لای راست بهوهی لای چهپ ده ئی تو خراپه ی بهنده که مه نووسه
تاحهوت کات ژمیر. بهل: به لکو.

تسبیح علیہ السلام
 ہر روز ۱۰۰ بار پڑھو

سجدہ شپاک خیر النبیین	بہتر فردی فی قلم مؤمنین
دفعاً لا یتلاف زہطاً لایطین	مہ نصت ملک خلیفہ یقین
لہا ویاندر رضوان سدرہ	بعض بویست خرنہ دارہ
بواود سنجہ مالک الازہ	بعض خرنہ دو رخ ناس
یا اود خرنہ و کما ک لکہ بر	زبانہ یانی نسجی سقر
نور دو صفت دیا نوزدہ نقر	حق فر سو کیہ لستہ عشر
دو بشہ دور و زار حین مقام	حفظہ یانی کتبہ کرار م
ای لار اس امیر ای لار حین مود	ای رس خیر نوکس ای لار حین مود
بل تسبیح کاتب استغفار ی	دلے نامو کاتب مینو چاری
چاکہ دنو ہے بدہ خہ انہ	ای رار حین کرم حق بی پایانہ
چہ بوسکمان حیم بو کا فران	فرستہ نعل عدل رب ان

یا بۆ موسولمان موبه ششیر به شیر^(۱)
 به لئی ئه فزه لی گشت مه لائیکان^(۲)
 که چوار سینفن ده گهل چوارئه شخاس^(۳)
 نزیکه حه زره ت بارگه ی بی چوون
 رووحانین مه له ک ره حمه ت و نیعمه ت
 عه رشی عه زیمیان هر له سه ر شانه
 له قیامه تدا واده ی جه لاله
 [جل جلال الواحد القهار]
 ساحیبی وه حی و په یغام و ته نزیل
 بۆ ته عیینی رزق بووگه به ئه مین
 ئیسرافیل ساحیب ئه مری نه فخی سوور

دووشه خسن ناویان مونکه رو نه کیر
 به عزی سهر به عزی هه یه شه ره قیان
 ئه واننه پییان ده وئژن خه واس
 چوار سینفه کان موقه پره بوون
 که پرپوین مه له ک عه زاب و نیقمه ت
 حه مه له ی عه رشن یانی ئه وانه
 ئه مپۆ چوارن وه ختی جه ماله
 مه شت که سن یا مه شت سینقی بی شومار
 چوار شه خسه کان یه کئی جیبرئیل
 میکائیل بۆ قه بز بۆ به ستی زه مین
 عیزرائیل بۆ قه بز رووح ساحیب دوستوور

- ۱- ئه و دوو فریشته یه ی که له کافران پرسیارده که ن ناویان : منکر - نکیره ، به لام هی موسولمانان ناویان : مبشر - بشیره .
- ۲- به عزی : واته هه ندیکیان به سه ر هه ندیکه تریاندا .
- ۳- گه وره ترینی فریشته چوار سینفن و چوار که سن :
- ۱- المقربون . ۲- کروبین . ۳- روحانین . ۴- حملة العرش .
 چوار شه خسه کانیش ئه مانه ن :
- ۱- جبرئیل : وه حی بۆ پیغه مبه ران ده بات .
- ۲- میکائیل : فه رمانی دان و گرتنه وه ی رزق و پۆزی پی سپێردراوه .
- ۳- عیزرائیل : مه ئمووری گیانکیشانی گیانله به رانه .
- ۴- ئیسرافیل : فوو به ((صور)) دا ده کات ئه م شاخه به قه ده ر ژماره ی گیانله به ران کونی تیا به .

دوشخس باویان دگر مکہ
 یا بوسمان بشیر بشیر
 بعضی تر بعضی شرفیان
 یا افسد کنت ملا یگان
 آواشہ پان دوزن خاوص
 کہ چور صفت دگر چور اشخاص
 چور صفاکان شہر دوزن
 ز دیک حضرت با کہ پچون
 آردین ملک عذاب نعمت
 عرش عرشین یانی آواشہ
 زو صافن ملک صحت نعمت
 آرد چوارن وحت جانہ
 عرش عرشین یانی آواشہ
 آرد چوارن وحت جانہ
 بشت کین یا بشت صفت شمار
 چو آرد شخس کان یک جبرئیل
 حساب وحی پیغام تریل
 چو آرد شخس کان یک جبرئیل
 بکامل بر قبض بول بیا فین
 بولعین شق بولکہ با فین
 عرش کین یا بشت صفت شمار
 چو آرد شخس کان یک جبرئیل
 حساب وحی پیغام تریل
 بکامل بر قبض بول بیا فین
 بولعین شق بولکہ با فین

مدولہوی

- سوربچ شاخیکه فووی دهکا پیدایا
 دووجار فووی پیدایا دهکا چهواله
 بهنفخهی ئه ووهل بهزران دهون پهس
 که نه فخهی دوهم ناکا و سه دای بی
 ئه ماما چه مه له و چوار شه خسه کان
 دهمرن و زیندگ ده بنه وه سه رجه م
 به عسییان وهک خهلق بهر له گشتانه
 خه واسی مه له ک هه یه فه زلییان
 عه وامی به شهر سوله حاو ئه ولیا
 عه وامی مه له ک فه زلی ههس وه سه ر
 [و فی مابین الخواص کلام]
- به عه ده د ئه رواح کونای واتیدا^(۱)
 [بین النفختین] موددهی چل ساله^(۲)
 زی بووح گشت دهمرن نامینی هیچ کهس^(۳)
 دووباره هه موو گیانیان پیدایا تی^(۴)
 له هه ردوو نه فخه ئه وان موسته سنان^(۵)
 پاشتر له ئه ووهل پاشتر له دووهم
 مردنیچیان له دوای هه مووانه
 وه سه ر به شهر دا سیوای ئه نبییان^(۶)
 فه زلی ههس وه سه ر عه وام مه له کدا^(۷)
 گونا هکاراندا له فیرقهی به شهر^(۸)
 بهر نه بی و ئه وان سه لات و سه لام^(۹)

۱- سوربچ: واته ((صور)) یش شاخیکی کون کونه. کونا : کون.

۲- ماوهی نیوان ئه و دوو فوو پیا کردنه چل ساله.

۳- بهزران: شوینه بهرزه کان. دهون: دهبن. پهس : نزم.

۴- سه دای بی: دهنگی بیته. ناکا و: کتو پر

۵- موسته سنان : واته به دهرن و ئه وان نامرن و زیندوو نابنه وه به لکو ئه وان پاش

مردنی هه موو گیان له بهر ان ئه مرن و پیش هه مووشیان زیندوو ئه بنه وه.

۶- خه واسی مه له ک : فریشته پله بهرزه کان. سیوای ئه نبیان: بیجگه له پیغه مبه ران.

۷- عه وامی به شهر: مه به ست ئه ولیا و پیا و چا کانن.

۸- عه وامی مه له ک : مه به ست ئه وانن غه یری چوار سینف و چوار که سه که.

۹- بهر نه بی : له پیغه مبه ر. و فی مابین : واته له نیوان خه واسی فریشته دا خوا کامه یان

فه زلی زیاتره قسه ی زور هه یه ده توانی سه یری کتیبه دریزه کانی ئه م عیلمه بکه یت.

صَوِّحْ شَاحِبَكُ فَوِي دُكَا بَدَا
 دُو جَارُ فَوِي بَدَا دُكَا حَوَا لَه
 بِنْفَحَه اَوَّلُ بَرِيَانِ بِيْتِ لَسِي
 كَه نَفْحَه دَوْمُ نَا كَا وَنَدَا يِ بِي
 اَمَّا حَمَلُ حَوَا لَه شَخْصَه كَا ن
 دَمْرَن رَنْدَكُ وَبَوَه سَرِ حَسَم
 بَيْتَانِ وَكُ حَلِي رَه كَشْتَانِي
 خَدَقِ مَلِكِ هِيه فَضِيَانِ
 عَوْلِمِ شَرِّ صَلِحَا وَاوِيَا
 عَوْلِمِ مَلِكِ فَضِيَانِ وَسَر
 بَعْدَ دَلِ دَوَا حِ كُنَا يِ وَا رِي بَدَا
 بِيْنِ الْفَتْحِيْنِ مَدَه جَلِي سَالَه
 ذِي رُوْحِ كَشْتَانِ دَمْرَن نَا مَنِي حَسَم
 دُو بَارَه بِيْمُونِ رِيَانِ بَدَا سِي
 لَه رُوْدُ نَفْحَه اَوَانِ سَكْتَانِ
 پَا شَسْتَه لَه اَدَلِ بِي شَرِّ لَه دَوْمُ
 نَرُوْدِي حِيَانِ لَه دَوَا يِ بِيْمُوَانِي
 وَنَشَرِّ دَوَا بِيَا رِيَانِ
 فَضِيَانِ سَرِّ عَوْلِمِ مَلِكِ ر
 كَه كَا رَا دَا رَه فِرَقَه لَشَرِّ
 وَبِيْمَا بِيْنِ الْخَوَاتِيْنِ كَلَامُ
 بَرِيْنِي اَوَانِ صَلَوَاتُ سَلَامُ

ته سدیقه به جمع ئه و کتیبانه^(۱) ئه سلی سالیسمان تاقیق بزانه
 مه نقوش له روی ساف سه فحهی ته ختهی پاک^(۲) به نه قشی حادیس عه جه ب شه ره فناک
 به زوبانی پاک فریشتهی بی غهش یابه ئه لفازی مورده تته بهی خواهش
 ناردگنی ئه سهر به عزئی ئه نبیان (رحمه) خالیق گشت عالهمییان
 تۆله و عه ده ددا مه یانزان مه حسوور^(۳) سه دو چوارن به قه ولی مه شهوور
 سی نازل بووگه ئه سهری ئیدریس^(۴) ده ئه سهر ئاده م په نجا ئه سهر شیس
 ئه مانه هه رسه د سو حوفیان ناوه^(۵) ده سهر ئیبراهیم سه ده ته واوه
 ئینجیل هاته سهر چه زره تی عیسا زه بوور بو داوود ته ورات بو موسا
 [علیه الصلاة علیه السلام] فورقان بو چه زره ت (سید الأنام)
 که لامی قه دیم حه قی مو تله قن^(۶) ته سدیقت بوئی که هه موو حه قن
 نییه ن له قه بیل جینسی حه رف و ده نگ سیفه تی قائیم به زاتی بی ره نگ

۱- تاقیق: ته حقیق - به راستی.

۲- خواهش: خوش. واته: ئه و کتیبانهی که به نه خشی [حادث] سی جوان له سهر پووی ساف و بیگه ردی ((لوح المحفوظ)) نه خش کراون. یابه له قزی ریزکراوی خوش له سهر زوبانی فریشتهی ناسک سروشت به سهر هه ندیک ئه نبیادا خویندراوه ته وه.

۳- واته هه رچه نده و امه شهووره که ژماره یان سه دو چواره به لام تو و امه زانه که ئه وه نده ن، چونکه خوا ئه قه رموئی: ((وان من امة الا خلا فیها نذیر)).

۴- ده سهر ئاده م: له وانه ده یان هاتوون بو ئاده م. په نجا بو سهر ((شیت)). بووگه: بووه. ئه سهر: بو سهر.

۵- ئه م سه ده له قورئاندا به ((صحف)) ناو براون.

۶- واته بروات هه بیئت که ئه مانه هه موویان مو افیقی واقیعن و که لامی قه دیمی زاتی خوان سیفه تیکی بی ره نگی به زاتی بی ره نگه وه ن وه ئیعتباری مه بده ئه که ی له بابه تی حه رف و ده نگ نین، واته هه ر خوا خوئی ئه زانیئت چون چۆنی هاتوون، ئیمه هه ره ئه وه مان له سهره که بروایان پیبکه یین.

اصلاً تلمی تا به برانه
تصدیقہ بمع ادکیب نہ

نقشِ حیاتِ عجبِ فنا ک	مقوش که روی صاف صفحه شیشه پاک
یا بالفاظِ نثریّه خوش	زبان پاک فرشته بیغش
رحمتِ خالق کشت عالمان	نار و کئی اسر لعی انبیا ^{عین علیا}
صد چو آن بقول مشهور	تولو عدو دامن زان محصور
ده آردم بجا آسره شست	ستی نازل بود که اسر برد پس
ده سر ابراهیم صده تو او	امانه هر صد صحیان ناو
ز بوی و دلود تو رات بوموس	انجیل ماته حضرت عیسی
وقان بو حضرت سید الانام	علیه الصلوٰه علیه السلام
تصدیقت بوی که بمو حقن	کلام قدیم حق منطلقن
صفت قائم بذات بی رنگ	نهین قبل جنس حرف و رنگ

نه لم و نه حقن

نه له له قزو گوئی نه له به یاندا^(۱)
 باله وانیهج بی نه وه قامیتیان
 نه به ستهی نه بییان نه به ستهی مه له ک^(۲)
 مه مووراس ، له کیزب له خولفن بهری^(۳)
 له زاهیر ؛ ده شی ئیحتییات بکهی^(۴)
 ئیلحادو کوفری تیدا کامینه^(۵)
 له هه موو هه رمه جز زاهیری ده گری^(۶)
 له زور قوراوی تردا ده مینئ^(۷)
 نه وه سه فوه تی دلئ دیاره^(۸)
 جیلوهی حه قیقته ت نه سلئ ئیمانی^(۹)
 ره ددی ئی مه ده کوفرو زه لاله

نه له زیهن و حیفز نه له زواندا
 له هیج کامیدا نییه حلولیان
 غهیره مه خلوقن به بی رهیب و شهک
 هه رچییان تیدا ههیه یه کسهری
 بی مانع هه رگیز نوسوس لانه دهی
 نه و موددهعی مه جز مه عنای باتینه
 نه و که سیج نه و اهیج تی نافکری
 ته شبیه و ته جسیم مه لده گیر سینئ
 قائل به زاهیر ده گهل ئیشاره
 هوو هیداس که مال وه سفی عیرفانی
 هه رچی له نه حکام شه رعیه دا له

۱- نه م کتیبانه نه له ذیهنی که سداو نه له حیقزی که سداو نه له زوبانیان و نه له گوئی یا و نه له

به بیان و ته عبیریا حلولیان نییه ، چونکه نه وانه نه وهنده به رزن که له ژور ئیدراکی
 به شهروهن. به لام ئیمه ته نها قابیلیه تی نه وه مان هیه لیان تی بگهین و واتا کانیان بزانی.

۲- غهیره مه خلوقن: واته که دیم. نه بوونیان پیش که وتوه. نه په یوه ندیان
 به پیغه مبه رانه وه هیه و نه به فریشته وه ، که واته نه وانه هه لبه سترانین.

۳- هه مووراس: راست. کیزب: درؤ.

۴- بی مانع: واته به بی نه وهی مانعیکی ناشکرا هه بیته هه رگیز نابیت له مانای ده که کانی
 فه رمودهی خوا لابه دیت و مانای تریان بو لیک بده یته وه.

۵- نه و موددهعی: واته نه گه که سیک بلئ : فه رموده کانی خوا مانای نهینیان هیه و
 کهس نایانزانی ، نه وه له ناین لادان و کوفره. کامینه: تیا شاردراره ته وه.

۶- هه رکه سیکیش که هیج تی نافکری و له ده که کان ته نها مانای زاهیریان وه رده گری
 نه و که سه ده یه وی ناگری فیتنه هه لبه گیر سینئ.

۷- ده یه ویته خوا بباته سه ر وینهی مه خلوقات نه و که سه خوئی له ناو قورولیتتهی تیکداندا
 ده بینیتته وه.

۸- واته نه وانهی مانای زاهیری وه رده گرن و نامژهش به هه ندیک مانای ناسک ده کهن دیاره
 نه وانه دل سافو نورانین.

۹- هوو هیداس: ناشکرایه.

دائرا
زینبہ
صبر
نہایت

نہ لفظ کوئی نہ کہ پندار	نہ کہ وہ حفظ نہ کہ زبا ندر
یا لوانج وی او فائسٹ	کہ ہچکاک ازینہ حوالت
نہ بستہ بستہ نہ بستہ بستہ	غیر مخلوق بے رب شد
ہمورائس کہ نب لخلض بری	برجیات تداہیہ کیسے
کہ ظاہر و شراحت کجے	بے مانع ہرگز نصوص لاندی
الحاد و کفری تہ کا رستہ	اودعی نفس معافی باطنہ
لہو ہر نفس ظاہری دگر ہی	اوجہ اور ہیج تے ناکری
کہ زور وادی ردا دہینے	تشیہ و تجہیم ہل کرہینے
اودہ سفوت دلے دیارہ	فائل لظاہر و کفر رشتارہ
جلوہ حقیقت اصراہینے	ہویدائس کمال و صفی عرفانے
رودے ملے کفر صلا نہ	ہر جہی احکام شریعتہ دالتہ

موتەشايىھيان سېرى ئىلاھين
 بەعزى ئاگاھى حەق دەدا پىيان
 ئيمان بىرانە تۆبە گشتىيان
 لەبەعزى ئايات ئەو كىتباندا
 بۆخاترى چەند فائىدەو حىكمەت
 بەيەقىن لەجەمە باقى كىتبان
 ناسىخە بۆگشت تىيدايە يەقىن
 گشت شەوى قەدرى مانگى رەمەزان
 لەودوا بەويقق مەسلەھەتى حال
 ساحىبى ئايات موفەسسەلەتە
 ئەم تەرتىبەوا ئىسە مەلھووزە

لەمەعناياندا مەخلوقات لاهين^(۱)
 بەعزى لەو سېرپە كەشف ئەكا لىيان^(۲)
 بى دەنگ لەمەعنا و لەكەيفى يەتيان
 لەلەفز ، يالەحوكم ، يالەھەردواندا
 نەسخ جائىزەو واقىعە ئەلبەت^(۳)
 وەجھى ئىمتىياز بۆ قورئان بزان
 عىلمى ئەوولەين عىلمى ئاخىرىن
 لەلەوح ھاتۆتە ئەوول ئاسمان
 نازىل بوو وەخت وەخت بەبىست و سى سالى^(۴)
 بوزورگىترىنى گشت موعجىزاتە
 بەويققى تەرتىب ((لوح المحفوظ)) ە

- ۱- مەندىك نايەت پىيان ئەوترى ((متشابە)) وەك سەرەتاي سوورەتەكان ، ئەوانە سېرى ئىلاھين و خەلكى ناتوانن پوونيان بكنەنەو. لاهى: سەرگەردان.
- ۲- مەندىك كەس خوا توانايان پى ئەداو ئەو نەيىيە لاي ئەوان ئاشكرا دەبىت.
- ۳- جارى واهىيە ئايەتىك ئايەتىكى تر نەسخ دەكاتەو ، ئەو شەلەبەر چەند حىكەمتىك.
- ۴- قورئانى پىرۆز دوونازلبوونى ھەيە :
- ا/ لەلەوحەو بۆ ئاسمانى يەكەم لەشويئىكدا كەمەشەوورە بە ((بىت العزە)) دانراو ، ئەمە لەشەوى قەدرى رەمەزاندا بوو.
- ب/ لەئاسمانى يەكەمەو بۆ سەرزەوى بەھۇي ((جىبرىل)) ەو لەماوھى بىست و سى سالى.

فَتَشَابُهَاتُ الْهَيْبَةِ لَمْ تَعْنِ يَاكَ وَلَا مَحْدُودَاتِ لَا هَيْبَةٍ
 بَعْضُ الْكَا هِيَ حَشٌّ وَدَلِيلِيَانِ بَعْضِي لَيْسَ كَيْفُ الْكَا لَيْسَ
 اِيَانُ بِيْرَانَهُ تُوْ بَكْتِيَانِ سَهْمَكَ لَمْ تَعْنِي لَمْ كَيْفِيَانِ
 لَمْ بَعْضِ اَيَاتِ اَوْ كَيْبَانَا لَمْ لَفْظًا يَا لَمْ حَكْمَ يَا لَمْ هِرْدُوَانَا
 بُوْنِ لِحِرْبَةٍ فَا يَوْمِ حِلْمَتِ نَحْجَ جَائِزُهُ وَارِقَهُ الْبَتِ
 بِرَبِّيْنَ لَمْ جَمْعُ بَاغِي كَيْبَانِ وَجِهِي اِيْتَا زَبُوْرَ اَنْ بَرَانِ
 نَا سِخَةٌ بُوْكَتِيْتِي لَمْ يَبْقِيَانِ عِلْمٌ اَوْلِيْنَ عِلْمِ اَخْرِيْتِ
 كَلْبِ شَوْبِيْتِي لَمْ مَلِكِي مَضَانِ لَمْ لَوْحٌ مَا تُوْتَهُ اَوْ اَلْاَسْمَاءُ
 لَوْ دُوْا بُوْفِ مَضِي خَا لَمْ نَا زِلْ بُوْ وَخَرِيْتِيْتِي بَرِيْتِي
 حَسَبِ اَيَاتِ مُفَصَّلَا بَرِيْتِي كَلْبِ شَوْبِيْتِي
 اَمْ تَرْمِيهِ وَ اَلْبَسَهُ بُوْفِي تَرْمِيهِ لَوْحِ

بنووا

نه قلی چه زه تی عوسمان و سائیل^(۱)
 هر مهیه و دهوی تابه قیامت^(۲)
 بی سه هوو غه لهت ته غیرو نیسیان
 ئیجماع کهن میسلی نایه رنه زوهوور^(۳)
 ساحیب فه ساحه و به لاغی عه جه ب
 له موعاره زه هه موو عاجز بوون^(۴)
 [وَقُلْ إِنَّهُ بَشِيرٌ نَذِيرٌ]
 [لَقَوْلُ كَاهِنٍ لَّا شِعْرَ لَاهَزَلُ]
 [بَلْ لِلْعَالَمِينَ هُدًى وَنَذِيرٌ]
 موعاره زه و نه سخ مازی و ئیستیقبال
 شنه فتیان کیتابه تیان^(۵)

بشنه و نه گهر هه ی به دهلیل مائیل
 به و ته وره بووگه له عه هدی چه زه ت
 به بی ته حریف و زیاده و نوقسان
 ته مام ئینس و جن مه له ک به و دوستوور
 هه موو فوسه حاو بوله غای عه ره ب
 وه ک ئایه تیکیان نه دا نه و بیروون
 لابه عه قیده ی کافر ی بی پیر
 [قَوْلٌ مِنَ الْحَقِّ فَرَقَانٌ وَفَضْلٌ]
 [لَا تَقُولُ وَلَا أَسَاطِيرُ]
 نه گهر تو بلیی ته نزیل و ئینزال
 له بهر کردنیان ، تیلاوه تیان

- ۱- ناماژه یه به و پووداوه که له سه رده می ((عثمان)) - خ - دا یه کیک لیی پرسی :
- بۆچی سووره تی (اخلاص) خراوته دوا ی سووره تی (لهب) ، نه ویش دهستی هیئا به چاویا بینی له (لوح المحفوظ) یشدا هه روه هایه ، بووگه : بووه .
- ۲- ناماژه به نایه تی : ((انا نحن نزلنا الذکر وانا له لحافظون)) ده کات .
- ۳- نایه رنه : ناهیننه . واته کهس ناتوانی نمونه ی قورفان دابنیت .
- ۴- نه دا نه و بیروون : دهرنه خست .
- ۵- شنه فتیان : بیستنیان . دهیه ویت وه لامی ره خنه ی نه و که سانه بداته وه که ده لئین : سیفه تی "انزال" و ته نزیل و موعاره زه کردن و "نسخ و ناسخ و منسوخ" و باسی پابردوو و ئیستا و له مه و دوا و له بهر کردن و خویندنه وه و نووسین و بیستن نه مانه هه موو به لگن له سه ر نه وه ی که نه م که لامی خواجه حادیسه ئیتر تو چون نه لئی قه دیمه ؟

نقد حضرت عثمان بن
 مہر ایہ دوی تا یقیامت
 بی سحر غلط تفسیر نہیں
 اجماع کن میں نازینہ طہور
 صاحب فصیح بلا غہ عجب
 نہ معارضہ نمود عاجزہ بون
 و قد ایما بشہر فذہ ہو
 لا قول کاهن لا شعر لا هنک
 بل للعالمین ہدی و مذہب
 معارضہ نسخ ماضی استقبال
 شفقین کتب بیان

بشنو اگر ہی بہ لیل نایل
 ہو بطورہ ہو کہ کہ عہد حضرت
 بہ یہ تحریف یادہ نقصان
 تمام انس حبت ملک بود ستور
 صرفضوا و بغای عرب
 و ک آسپگان ندا او پروں
 لایہ حقیقہ کا فری بی سپہ
 قول میت الحق قرآن وصل
 لا نقول ولا اساطیر
 اگر تو بچی شریں انزال
 کہ بر گردیان ملاوتیان

تۆچلۆن ده لئی که لام قه دیمه ن؟^(۱)
 به سیفته مه خلوق ناشوبه ئی موله ق^(۲)
 نمونه یان هه س ئه و نمونانه
 به [وجه ما] یی مه علوم بن لیمان^(۳)
 خه به ری ، ئه مرئ یا ئیستیفهامئ
 غه یری عیلمته و سائیری سیفات
 له گوئی سامیعدا و زیهنی جئی ده که ی
 نه عه ره بییه و نه کوردی و فارسی
 قائیمه به زات تۆوه بی ته عبیر^(۴)
 موله عه ددیده و موله جه ززییه^(۵)
 ده لاله ت ده کا له و مه عا و تمان

گشت له سه ر حودوس وه جه ی قه ویمه ن
 ده لئین ئه گه رچی هه یج سیفاتی حه ق
 به لئ له لای خه لق ته حقیق مانه
 بۆ سیفاتی حه ق ری ده دن پیمان
 تۆه رگا بکه ی قه سدی که لامئ
 مه عنا یه ک هه یه و یجدانی له لات
 به ئه لفازی خۆت ته عبیری ده ده ی
 به و مه عا ده لئین که لامی نه فسی
 به سیته و واحد نه که م نه که سیر
 ئه میچیان که لام تۆیه و له فزییه
 موخته لیف ده وئ به لئ بیگومان

۱- وه جه ی : به لگه ی ته واو.

۲- کورته ی وه لامه که : ئه گه رچی سیفه ته کانی خوا ناشوبه ئینینه سیفاتی خه لق ،
 به لام لای ئیمه ش نمونه ی ئه و سیفاتانه هه یه بۆ نمونه : تۆ هه رکاتی ویستت
 که لامئ دابنییت هه ر جۆریک بییت به وشه و پسته کانت پای ده گه یه نییت ئه و
 مه عنا یه که لامی نه فسی یه ، واته که لامی له فزی ئه سه ریکه له که لامه نه فسی یه که وه
 په یدا ده بییت ، ئه م جۆره ده لاله ته پئی ئه وتری ده لاله تی عه قلی.

۳- به و جه ما : واته به شیوه یه ک له شیوه کان.

۴- به سیته : بسیط - واته که م و زۆری نییه . که سیر : کثیر.

۵- موله عه ددیده : متعدد - متجزی.

کُنْتُ لَسَّ حُدُوثٍ وَجِهٍ قَدِيمٍ ^{غائبہ}
 تَوَجُّونَ دَلِي كَلَامٍ قَدِيمٍ
 دَلِيلٌ اَكْرَبُ بِيحِ صِفَاتِ حَقِّ
 بَلِي لَه لَابِي حَقُّ سَخِيْمًا نَه
 بُوَصَفَاتِ حَقِّ رَهِي دَدُنْ بِنَانِ
 تَوْبِرْ كَا بَلِي قَصْدِي كَلَامِي
 مَعَايِكْ يَهِي وَجْدَانِي لَه لَاتِ
 بَالِيَا حُدُوثِ تَقْبِي رِي دَوِي
 بُو مَعْنِي دَلِي كَلَامِي نَفْسِي
 تَبِيْلَه وَاجِدَه نَه كَم نَه كَشِيْرَه
 اَسْحَابُ كَلَامِ تَوِي لَفْظِيَه
 مَخْتَلِفٌ دَوِي بَلِي بِي كَانِ

بانشہ

<p>غەیری عیلمیە و باقی سیفاتە^(۱) بەزاتی حەقق و قەدیم و دائیم پاک لەحەرف و سەوت بەری لەکەسەرەت نەیونانییە و نەعیبرانییە لەهیچ شەینیدا حلوولی نییە^(۲) مۆتەکەلیمە ئەزەل تائەبەد عاری لەتوهمەت خامۆشی لایق^(۳) بەئێ نیسبەتی غەیرە مەحسورە^(۴) هەردەم بەتەرزێ خۆی دەنوینێ تەوراتی ناوہ لەعیبرانیدا بەموجیزی گشت موعاریز مەوسووف</p>	<p>بئێ تەشبیہ کەلام نەفسی حەق واتە غەیرە مەخلووق و بەسیت و قائیم مونافی لالی و سکوت و ئافەت نەعەرەبییە و نەسوریانییە لەلەوازیما ت حادیس بەرییە بەو سیفەتە حەق بئێ خودود و حەد بەری لەوہسمەت سکوتی سابیق خۆی سیفەتیکە لەکەسەرەت دوورە حوسنی ئارەزووی نومایش دینێ زەبووری ناوہ لەسوریانیدا نیسبەت بەنەزمی عەرەبی مەعرووف</p>
--	--

۱- بئێ تەشبیہ : بلا تشبیہ کەلامی نەفی خواش واتە.

۲- لەلەوازیما ت : واتە هیچ پەیوەندییەکی بە (حادث) ەوہ نییە.

۳- وەسمەت : عەیب و عاری بێدەنگی پیش و بێدەنگی دوای کەلامەکە.

۴- کەسەرەت : کثرة : زۆری تەعەددود. غەیرە : واتە نیسبەت و تەعەللوقاتی زۆرە.

ہے تشبیہ کلامِ نفسِ حق و اثر غیرِ علیہ باقی صفا نہ
 خبرِ مخلوقِ بسیطاً قائم عبادتِ حقِ قدیم و اقیم
 نہ تازی نا لے سکوتِ رفت باکِ نہ حرفِ صوتِ بری کہ کثرت
 نہ عربیہ نہ سرباچہ نہ یونانیہ نہ عبرانیہ
 کہ لو ایزناٹ حادثِ بریہ لہ بیج شیبہ اطلو لے رنیہ
 بویضتہ حق ہے جدود حسہ مشککہ ازل تا ابد
 بری نہ وصمت سکوتِ سابق عربی نہ تہمتِ خاموشی لا جش
 خوشی صفتیکہ کہ کثرتِ دورہ باریستے غیرہ محصورہ
 حسنے آرزوی نمائشِ دینی ہر دم نظرِ نبی حکمہ دُنو پنی
 رنہور ہناروہ کہ سرباچہ توریستی ناوہ کہ عبرانیہ
 نسبتِ بنیادِ عربی سورت بھجرتِ کثرتِ تعارضِ مو صوف

ده لیلی شه رعه و ته مام ئه حکامان
 هاتوو به بۆ چه زهت پیتی ده لاین قورپان^(۱)
 به غهیری مه حکمی به ئینشا مه وسووم^(۲)
 نیسبهت به مه نهی به نه هی مه زکوور
 هه ربه لیباسی به ئیسمی بیناس
 که لامی له فزی و سوحف و ته وراته^(۳)
 موته شاییه مو حکم مازی و موسته قبل
 قیسه و ئه حکام ئه مسال عه قیده
 ناسخ و مه نسوخ ته سبیح و ته هلیل
 گشت له و سیفه ته ته نیا یه ک په له ن
 به م نیسه ته وه و به م ته رکیبه وه

وا به ته و اتور که یشته که لامان
 مه سسی چه رامه له بۆ موحدیسان
 نیسبهت به مه حکمی به خه بهر مه علوم
 ئه مری پی ده لاین نیسبهت به مه ئموور
 [والباقي كذا بهذا القياس]
 به ئیعتباری ئه م زه و وراته
 زه بووره و ئینجیل قورپانی مونزه ل
 مه ککی و مه ده نی و وه عدو وه عیده
 ئه خبار ئه مرو نه هی ته حریم و ته حلیل
 هه رچی کوتوب و سوحفی مونزه له ن
 به م هه موو لیباس زۆر عه جیبه وه

۱- مه سسی: واته ده ست لی دانی: ((لا یمسه الا المطهرون)).

۲- مه حکمی: شتی پابردوو ده گێریتته وه ئه مه پیتی ده لاین خه بهر.

۳- واته که لام له م حالی خو نواندنه دا ناوی که لامی له فزییه ئیتر له م پوو وه: ته ورات.
 زه بوور .. قورپان و جو ره کانی ئه حکام و پابردوو پانه بردوو .. ده رده که ون ...
 ئه مانه هه موویان په لیکن له که لامی نه فسی ئه زه لی له و بابه ته وه که هه موویان له و
 سیفه ته نه فسییه وه په یدابوون.

کوا بوا اتر کیشک لانا ن
 دپل شرعه تمام احکامان
 مشریمه لبو محمد ثابث
 ما توده بو حضرت پد دین قرآن
 نبت محلی بجه معلوم
 بغیر محلی بانک موسوم
 آسری پد دلین نبت بجا مور
 نبت محلی به نخی مذکور
 و کبا فی کذا یطند کیفاس
 برابرک با سم پناس
 به اعتبار رقم ظهور راته
 کلام لفظی صحف تورا تیه
 زبوره اسجیل قرآن منزل
 متشابیه محکم ماضی مستقبل
 یکی مدین وعده و شپده
 قصه احکام امثال عقیده
 اخبار امر نه سحریم تحلیل
 تاریخ منسوخ تصحیح تهلیل
 بحرچی کتب صحف منکر
 کت کو بصفه تیا ای بلن
 بم همویان زور عجب بویه
 بم بیه و بم تر کیبویه

نه که سهرت ددها گهر د له وه حده تی
 له فزی وهک نه فسی بو حقه سیفه ته
 ته فاوتی بهین هیه ئاشکار
 هه روه ها سیفه ت بو خودان هه ردو
 له ئیزافه دا فه رقییان هیه
 که مه حزی ته ئلیف [ربّ البشر] ه
 ئیزافه ی که لام نه فسی مه عروه
 که نه فسی و له فزی لیت بو مو حقه ققه
 له مه دا نه وه ل قه دیمه و نه قده س
 به لئی خیلافیان هه س له دو وه مدا
 به عزی تهک نه ولای به داهه ت ددهن

نه ته رکیب توژی له به ساته تی^(۱)
 چون له سه ر نه فسی [نو دلاله] ته^(۲)
 نه فسی (بالذات) ه نه و به ئیعتیار
 به (کلام الله) موسه ممان هه ردو
 ئیزافه ی له فزی مه عنای نه مه یه^(۳)
 له ته سه پر وقی مه خلوق نه و دهره
 ئیزافه ی سیفه ت نه پال مه وسوفه
 بز ان ئیتیفاق هه س بو نه هلی حقه
 جه وازی حودوس ته عه للوقی هه س^(۴)
 به عزی نه س ده نین وه سه ر قیده مدا^(۵)
 حوکم به خه لقی و حودوسی ده کن

۱- واته: نه م زوری و تی که لیه به سه ر که لامی له فزی دا دین نهک به سه ر که لامی نه فسیدا.

۲- نو دلاله: واته که لامی له فزی ده لاله ت له سه ر که لامه نه فسییه که نه کات.

۳- واته نه م دوو ئیزافیه جیا وازیان هیه ، نه ویش له وه دا که نه لئی (کلام الله) مه به ست له فزی بی واته که لامیکه له که لامه نه فسییه که وه سیفه تیکی را وه ستاو به زاتی خوا وه.

۴- واته هه موو عوله مای نه هلی سوننه ت له سه ر نه وه یهک پان که که لامی نه فسی قه دیمه و دروسته په یوه ندی هه بی ت له گه ل: (واجب ممتنع ممکن).

۵- واته نه گه ر خیلافیک هه بی له نیوان زانا کاندای له سه ر که لامی له فزییه ، (حه نبه لی) ده لین نه ویش قه دیمه. نه وانی تر لایان وایه که حودوسی نه مه یان ئاشکرایه.

نہ کثرت و ذرا کرد کہ وحد ہے نہ ترکیب تو زہی کہ بس طبع
 لفظی و ک نفسی بوجہ حقیقتہا چون کہ سر نفسی دو دلا لہ
 تفاوت ہیں ایہ را شکار لقب بالذاتہ او بہ رعیتار
 ہر دو کیفیت بو خداں ہر دو بہ کلام کہ مسلمان ہر دو
 نہ اضافہ در فرقیان - ہنہ اضافہ لفظی معنی ہنہ
 کہ محض تالیف تالبشرہ نہ تصرف مخلوق او درہ
 اضافہ کلام نفسی معنویہ اضافہ صفت ابا ل موصوفہ
 کہ نفسی لفظی لہست بو محقق بزبان ایفاش ہنہ لہ حق
 لہذا اول کہ ہنہ را حدس ہوا ز حدوتش قطع ہنہ
 یا خلافیان ہنہ نہ دو مدار بعضی ہنہ ہنہ و سر قہ مدار
 یعنی ہنہ اول لہ ہنہ ہنہ حکم تخلیق حدوتش و کن

ئه لاین له ته قدير حدووسه چ ده شنی^(١)
 ناوی به مه خلوق به حادیس نه بهی^(٢)
 نیه به تی خودووت به مه دلوول بدا^(٣)
 [وهذا هو الأسلم الأقوم]^(٤)
 ناشنه وییه که لام ئه زه لی خالیق^(٥)
 مانای ((سَمِعْتُ كَلَامَ اللَّهِ)) ی^(٦)
 دال له که لامی ئه زه لی ئه شرف^(٧)
 له حرف و ئه سوات مه سمووعه و سه دا
 بوگشت ئه نبییا و مه خلوقی دنیا
 ته خسیسی موسا به ته کلیم چیه؟^(٨)
 ئه وه به ته ریق خه رقی عاده ت بوو^(٩)

به عزیزگیچیان ، حق بیان به خشی
 غایه تی ئه ده ب پرعیاه ت بکه ی
 نه که له دالله وه زیهنت لوول بدا
 ئه م هه م به قه دیم بگره به مه حکه م
 بینا له ته فسیل ته قریری سابق
 ئیمجار سازه ریف بتوی ئاگاهی
 یانی بهیستم نه زمی موئه لله ف
 یافامیم که لام ئه زه لی خوا
 له هه ردوو سووره ت وادیاریدا
 مومکینه که لام حه ق بشته وییه
 ده لیم سه ماعی بوئه و داگیه پوو

- ١- پرای سییه م ئه وه یه که حاله ته که یان ((تقریر الحدووت)) ه نه که حادیس ی راسته قینه.
- ٢- واته وه که ئه ده بیك ، باش وایه ناویان به حادیس نه بات.
- ٣- هوی ئه مه ش ئه وه یه نه وه که زیهنتی ئینسان گیژبئی و که لامه نه فسییه که ش و تیبگات.
- ٤- که واته بائه م باوهره پابگرین و که لامه له فزییه که ش به قه دیم دابنن.
- ٥- له ده ست نووسه که دا نووسراوه : بینا له ته قریر ته فسیلی سابق. ناشنه وییه : نابیستری. واته که لامی نه فسی نابیستریت.
- ٦- بتوی : بتبی. ناگاهی : ناگاداری.
- ٧- بهیستم : بیستم.
- ٨- واته مادام هه موکه س بتوانیت که لامه له فزییه که ببیستیت ئیتر جیاوازی موسا و غهیری موسا چیه؟
- ٩- وه لامی پرساری پیشوو ئه وه یه : ئه وه ی حه زه تی موسا خه رقی عاده ت بووه به هوی پیت و وشه وه نه بووه.

بَصِيحَاتُ حَقِّ بَيَانِ سَجِيحَةٍ دَلِيلٌ لِقَدْرِ حُدُوشِ سَجِيحَةٍ
 غَائِبَاتُ آدَبِ رِعَايَةِ بَاكَ نَادِيٌ بِمَخْلُوقِ سَجَاوِدِ نَبِيِّ
 كَمَلِ دَالَةِ وَهْمَتِ لَوْلِ بَدَلِ سَبَبِ حُدُوثِ بَدَلِ لَوْلِ بَدَلِ
 اَمِّ مَمْنَعَةٍ بِمِغْرَةٍ بِحُكْمِ وَهَذَا هُوَ الْاِسْلَامُ لَا اَقْوَمَ
 بِاَلْفِ فَضْلِ تَقْرِيرِ بَيْتِ نَاشِئِيهِ كَلَامِ رَزَلِ غَائِبِ
 اِعْجَازِ طَرْفِ سِيدِي كَاهِي مَعْنَايِ سَمِعْتِ كَلَامِ اللَّهِ
 يَا فِي هَيْدَتِهِ نَظْمِ نُوَلْفِ وَاللَّهُ كَلَامُ اَرْزَلِي اَشْرَفِ
 اِيَا فَا مِ كَلَامِ اَرْزَلِي خُذْ لِحَرْفِ سُرَاتِ سَمُوْعِهِ رَصْدِ
 كَهْرُ وُصُوْتِ وَاوِيَا رِي دُرِ بُوْتِ مَخْلُوقِ دِيَا
 مَكْنَةُ كَلَامِ حَقِّ لَشْنُوِيَةِ تَخْيِيصِ نُوْتِ بِكَلِمِ حِيَةِ
 وَايِمِ بُو اَوْدَالِيَةِ رُو اَوْبَطْرِ قِي خُرُقِ عَاوْتِ بُو

بدهو

ههروه کو پوئیته پوژی قیامهت^(۱)
 نه ماما به گشت [عضو] له هه مو لاره^(۲)
 که تییدا ده خن بۆ ماسیوایی^(۳)
 هه رسیان به وه جه ته خسیس حساب^(۴)
 بۆ وه حیی حه زهت [ربّ العالمین]
 بۆ که لامی حه ق شه وه که ی میعراج^(۵)
 خص من یشاء به رحمته
 علی النبیّ والال الکرام
 ئیذعانه به جه مع نه بی یو ره سوول^(۶)
 ره سوول شه خسیکه راس فیعل و گو فتار
 قوه رای فطنه خلقا]

بیلا سهوت و حه رف بیلا که ی فییهت
 یا بیستی به حه رف ، سهوت و سه داوه
 یا له یه که لاره نه که نه وه سه داوی
 وه که ته وه سووتی مه له کی کیتاب
 واته [تلقی] جبریلی نه مین
 وه هابوو سه ماع ساحیب ته خت و تاج
 "فالحمده لله علی نعمته
 ثم الصلاة مع سلام تام
 نه سلئی چواره م به بی قووله قوول
 له شه ریعه تدا به قه ولی موختار
 نه که مه ل و نه فه زه ل [عقلاً و خلقاً]

- ۱- وه که چۆن له باسی روئیته تدا باس مان کرد که موسو لمانان له و پوژده دا چۆن خوای خوایان نه بینن.
- ۲- وه لایمی که تره.
- ۳- وه لایمی سییه مه.
- ۴- هه رسی و وه لایمه که ده ری نه خه ن که نه وه ی موسا چ جیا وازییه کی هه یه له گه ل خه لکانی تر دا.
- ۵- جبریلی فریشته ش به یه کی که له وه سی شیوه یه که لامی له خوای گه وره وه رگرتوو ه ، هه روه ها پینغه مبه ر له شه وی میعراج دا. که واته ده رکه وت که بۆچی به موسا ده وت ریته ((که لیم)) و به که سی تر نه وتراوه.
- ۶- قووله قوول : شه ره قسه. ئیذعانه: بپوا کردنه.

بِمَا صَوَّتْ حُرُوفٌ بِمَا كَيْفِيَّتِ
 بِرُودِ كُورِ رُودِيَّتِ رُودِيَّتِ
 يَا پَسِي حُرُوفِ صَوْتِ صَدْرِي
 اَمَّا كَبْرَتُ عَضُو لَهْ بِمُو لَا وَهْ
 يَا لَهْ نَمَكِ لَا وَهْ نَمَكِ صَدَا وَهِي
 كَتَا اَدْخَلِي بُو مَا سِي وَهِي
 وَكَتَا تَوَسُّطِ نَمَكِ كِتَابِ
 بِرُودِيَّتِ بُو جِهْ تَخْطِصُ حَسْبِ
 وَآهْ تَلَقِي جَبْرِئِيلِ اَمِيْنِ
 بُو وَحِي حَضْرَتِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ
 وَكَأَمْ بُو سَمَاعِ صَاحِبِ كِتَابِ
 بُو كَلَامِ عَشِي شَوْ كَهْ مِعْرَاجِ
 فَاسْمُكَ لِلَّهِ عَلِي زَعْمِيَّتِ
 حَسْبُ مَرْكَبِي بِرُودِيَّتِ
 فَكَلِّمْنَا سَمْعَ سَلَامِ تَامِ
 عَنِّي النَّبِيِّ وَاللَّيْلِ الْكِيَامِ
 اَصْلِي جَوَارِي دَبَابِ قَوْلِ
 اِذْ عَا نَبِيَّ جَمِيْعِ نَبِيِّ رَسُوْلِ
 لَهْ شَرِيْعِيَّتِ وَابْقُوْلِ مَحْتَا
 رَسُوْلِ شُكْرِيَّتِ رَاسِ نَبِيَّ كَرِيْمِ
 اَحْلُ اَنْضَلْ عَقْدًا وَخُلْفًا
 فُوْرِيَّتِ رَايِي فُلَانَةَ خُلْفًا

عیففت و ته قواو خه شیته له مه عبود^(۱)
سیوای سنفی خوئی یانی نه نبیان
دَنَاةُ الْاَبِ خَنَاةُ الْاُمِّ]

تابه ئیستیقرار نه مری نوبووهت
کهوا تهبعی خه لک لیئی بکا نه فرته
له دوونی سه نعت وهکو جه جامهت
له دوای نوبووهت له ویو به ریج هم^(۲)

لَهُ كِتَابٌ اَنْزَلَ اَمْ لَا
يَتَّبِعُهُ الْمَوْحِي اِلَيْهِ
وهها بزانه نه وه نه بییه

نه مریه ته بلیغ شه رته بو هه ردووان^(۳)

به شه جاعت و به حکمهت وجود
به عیلم و به حیلیم له گشت هاو عه سران
[بَنَسَ بِهِ قَطُّ لَمْ تَقُمْ

پاک وی هه ره له وهخت ئیبتدای به عسهت
له گوئی و لائی و کوئی و هه رثافتهت
به ری وی له عیب که می موروهت
مه عسوم بی له گشت گوناهان سه رجه

"اوحی الیه شرعاً المولی
وقد صدر الامر علیه

نه ره به گه یاندن پیی مه ئمور نییه
به قهوی هه ردو هه ره به یه که مه عنان

۱- به شه جاعت : نه مانه نهو سیفاتانن که پیویسته له پیغه مبه راندا ده بیته هه بن.

۲- له ویو به ریج : له وه و پیش. پوختهی قسه له م باره یه وه نه وه یه : ره سول و نه بی
هه ردو خاوهن شه ریعتن ، به لام ره سول نه وه یه که نه مری پی کرابی ته بلیغ
بکات ، به لام (نه بی) نهو نه مری پی نه کراوه ، واته هه موو ره سولیک نه بییه ،
به لام هه موو نه بییه که ره سول نییه.

۳- واته رایه که ده لیته هه ردو نه بی ته بلیغ بکهن ، که واته جیاوازیان نییه.

بَشَاعَتِ بَحْكَتٍ وَ جَوْدٍ وَ
رِعْفَتِ تَقْوَى حَسْبَتِ لِمَجُودٍ

بِعِلْمِ حَيْلٍ لَمْ كُنْتُ كَوَعْرَانِ
سِوَايِ صِنْفِ حُودِ يَانِي اَبِيكَ

بِنَسِيْقَةٍ لَمْ تَقْتَمِ
وَقَائِدَةُ الْاَلْبَحَا عِزُّ لَامٍ

بِكَرْبِي مِرْلَه وَ قَتِ اَسْدَايِ نَعْتِ
تَابَهُ اِسْتِقْرَارُ اَمْرِ بِنُوتِ

لَمْ كَلِي لَالِي كُو پِي مِرْفَتِ
كُو اَطْلَعِ خَنْ لِي بَكَا نَفَرَتِ

بِرَبِي وَ بِي لَمْ عَيْبِ كَمِي مِرْتِ
لَمْ دُو نِي صُنْعَتِ وَ كُو حَجَّتِ

مَنْصُومِ بِي لَمْ كُنْتُ كِنَا مَانِ سِرْمِ
لَمْ دُو اِي بِنُوتِ لِي پُو سِرْجِ هَسْمِ

اَوْحَى اِلَيْهِ شَرْعًا اَلْوَلِي
لَمْ كِنَا بَا اَنْزِلِ اَوْ لَا

وَ قَدْ صَدَدَ اَلَا مِرْ عَلْبِي
بِنَبِيغِهِ لَوْ حَى اِلَيْهِ

اَرْ كِيَا نَدُنِ بِي نَامُورِ يِنِي
وَ كَا بَرَانَه اَوْه نَبِي سِي

تَقُولِي مِرْمُورِ مِرْمِكِ مَعْنَانِ
اَمْرِي بِي تَبْلِيغِ شَرْطِ بُو مِرْ دُونِ

نَدُونِ

بَلَدِ نَدُونِ

که سه دو بیست و چوار هزاره^(۱)
 که زیاترن له ئهم شوماره^(۲)
 لا تَنْصَ عَلَى شَيْءٍ مِنْ عَدَدٍ [
 نه ویج عه ده دیان هه ربه و دوستوره^(۳)
 ئه ر "ابو البشر" نه وی له گه لیان^(۴)
 چه زه تی موسا مه وسوف به که لیم
 ((كَلِمَةُ اللَّهِ)) ، [رُوحُ اللَّهِ] له قه ب
 صَلَّى عَلَيْهِ رَبِّي وَسَلَّمَ [
 وعلی آل کل اجمعین
 باوه رپکه ی حه ق هه لی بژاردن
 بی سه به بی که سب قاعه ت ریازه ت^(۵)

عه ده دیان وهما "ذو الأشتهارة"
 به پروایه تی تر وهما دیاره
 [فَالأولى قَوْلِكَ لِكُلِّ أَحَدٍ
 موپسال سی سهدو سیزده مه شهوره
 عه ده دی جه معی "أولو العزمیان"
 مه شهور پینج که سن نوح و ئیبراهیم
 "عیسی ابن مریم" پهیدا "یلا أب"
 پینجهم [محمد سید العالم
 وعلی الباقي من النبیین
 واده بی پییان ئیمان ئاوردن
 هه موویان به مه حز فه زل و نو بووه ت

۱- ذو الأشتهارة : مه شهوره

۲- شوماره : ژماره

۳- نه ویج : نه ویش

۴- ابو البشر : ئاده م

۵- واته ئه مانه به مه حزی لوتفی خوا کراون به پیغه مبه ر نه که له پنی هه وئدان و
 ریازه تکیشانه وه.

عَدُوَيَانِ وَكَادُوا لِشَيْبَانُوه
 كَه صَدَيْتِ حَوْلَهُ هَزَارُوه
 بِرَوَائِحِي تَرَوَا هَمِيَا رُوه
 كَه زِيَا تَرِيْنِ كَه اَم شَمَا رُوه
 فَالَا وَحْدُ فِى لِكِّ لِكْلِ اَحَدُوه
 لَا اَنْصُ عَلَى سَيْتِي مِيْنِ عَدَاوه
 نَرْسَلْتَهُ صَدُ سِيْرُهُ مَشْهُوْدُوه
 اَوْجِ عَدُوَيَانِ هِرْ لُوْدُ شُورُوه
 عَدُوَجِجِ اَوْلُو الْعَرَبِيْنَ
 اَرَا اَبُو الْبَشَرِ نَبِيْ دَكْلَانِ
 مَشْهُوْرِيْجِ كَسْرُوحِ اِبْرَاهِيْمِ
 حَضْرَتِ نَبِيِّ مَوْصُوْفِ بِكَلِيْمِ
 عِيْسَى بِنِ مَرْيَمَ بِنْتِ اِيْمَانِ
 كَلِمَةُ اَللّٰهِ رُوْحُ اَللّٰهِ لَقَبُوه
 خَبْرُ مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْعَالَمِيْنَ
 مَعِ عَلَيْهِ رَقِيْ وَاسْمُوه
 وَعَلَى الْبَاقِيْنَ مِنَ النَّبِيِّيْنَ
 بَاوْرُكِيْ حَقِّ مَلِيْ بَرَاوْدُوْنِ
 وَاوْدِيْ بِيْ اِيْمَانِ اَوْرُوْنِ
 بِسَبَبِ كُطَاعَتِ رِيْضِيْه
 بِمُوَيَانِ بِمُحَضِّ فَضْلِ رَسُوْلِيْه

نفسانیہ

بۆ دهفعی ئیشکال چهللی وه قائیع
 بۆ ئیتمامی ئه مر مه عاش و مه عاد
 کول موخبیر سادیق ناسیحی موتلهق
 به و ته رزه ئه ژیر باری ته بلیغ چوون
 ئه و ته عنه و لومه و ئه وشه پرو شوپه
 په یغامی خوا ئایهت به ئایهت
 [اصلاً و قرعاً] گشت ئه حکامی دین
 جزاهم الله عن امتهم [
 ته فاوت نییه له به ینیاندا^(۱)
 ئیمانی نییه به هیچ کامیکیان^(۲)
 دابه موعجیزات باهیره قوهت^(۳)

بۆ نوبوهت و وه حیی شه رائیع
 بۆ په هنومایی و ئیرشادی عیباد
 ((مبلغین عن الله الحق))
 به مر ته رزی حق نه مری پی فه رموون
 ده گه ل ئه و هه موو دوشمنی زوره
 گه یان دیان به سه عی بی چه ددو غایهت
 به یان یان فه رموو به یانی مو بین
 [طابت الدنيا بدعتهم
 له ئه سلای سوبوت نوبوه تیاندا
 هه رکه سی ته کزیب بکا یه کیکیان
 حق هه موو بۆ سیدق ده عوای نوبوهت

۱- ئاماژه به ئایهتی " لانفرق بین احد من رسله " .

۲- واته ئه گه ر یه کیك ئیمانی به یه کیکیان نه بیئت ، ئه وه وهك ئه وه وایه
 که باوه ری به هیچ کامیکیان نه بیئت .

۳- واته : خوا بۆ ئیسپاتی راستیی قسه یان پشتی گرتوون به هوئی ده رخستنی
 موعجیزه ی گه وره وه .

بُؤنُبُوتٌ وَحِیُّ شَرِّ بَیْعٍ بُؤدُفِیْعٌ اِسْکَالٌ حَلٌّ وَفَاقِیْعٍ
 بُؤرِیْحَانِیُّ اِرْثٌ دِیْعَانِیُّ بُؤرِیْحَانِیُّ اِرْثٌ دِیْعَانِیُّ
 بُؤبَلِغِیْنِ عَمْرِیْنِ اِسْتَحْقَ کُلُّ مَحْرُصَانِیُّ نَاصِحٌ مُطْلَقٌ
 بُؤبَطْرُزِیُّ حَقٌّ اَمْرِیُّ فَرِیْقٌ بُؤبَطْرُزِیُّ اِرْثٌ دِیْعَانِیُّ
 دُکُلٌ اَوْ اَمْرٌ دُشْمَنِیُّ زُورٌ اَوْطَعْنَهُ لَوْمَةٌ اَوْ شَرٌّ سُوْرَةٌ
 کِیَانِیُّ اَنْ بَسْعِیُّ حَبِیْبٌ غَاثٌ بُؤبَغَامٌ حُذَا اَنْبِیَّاتٌ
 بُؤبَانِیُّ فَرِیْقَانِیُّ بُسْمٌ اَسْلَاؤٌ وَوَقَاکُتٌ اَحْکَامٌ دِیْنٌ
 طَابَتْ لَکُمُ اَللُّهُ نَبَا یَدْعُو یَقِیْمٌ حَرَامٌ اَللَّهِ عَمَّ اَتَمَّیْمٌ
 لَهْ اَصْدِیْبُوتٌ بُؤبَانِیُّ دَا تَقَاوُتٌ بَیْنَهُ لَهْ بَیْیَانٌ دَا
 بُؤبَرِیْسٌ تَزْبِیْطٌ اَبْکَا یَکِیْنٌ اِنْمَانِیُّ رَیْبٌ مَبْهَجٌ کَا مَبْکِیْنٌ
 حَقٌّ اَمْرٌیُّ بُؤبُوتٌ رَعَا یَیْ بُؤبُوتٌ دَا مَبْجَرَاتٌ بَابِرَةٌ قُوْتٌ

مخالفین

تابی عاریزهی نهوانیان نه بوو^(۱)
 که سبی موحته مهل بو عزل و نه سبه^(۲)
 مه نسبه بی نه بی بهری له عه زله
 له عهینی خه ودا گشت دل بیدارن^(۳)
 له گوپدا نه وعه حه یاتیکیان ههس^(۴)
 هیچ زهره ر نادا له ئیدراکیان^(۵)
 ته شریفیان وه حه ج (بیت الله) ده بهن
 نه گه یوه و ناگات نه و پوتبهی نه وان
 بو به عزئی به سه ر به عزیکیاندا
 به ئیستیقای ئه سل تایه فه و نه سه ب
 غه له بهی عیلم و حیلم و مه عریفه ت

موخالیف پنیان گشت له ناو ده رچوو
 راسه ویلایه ت وه لی به که سبه
 به لئی نوبوه ت به مه حزی فه زله
 دائیم موراقیب پهروه ردگارن
 [ظاهرا] نه وعه مه ماتیکیان ههس
 خاک نارزیننی جیسمی پاکیان
 له حه دیسدا ههس که نوئژ ده که ن
 هیچ کهس له مه له ک له جن له ئینسان
 به لئی شه رف ههس له ناو خو یاندا
 "حسب از دیاد" ئاداب و حه سه ب
 به ئیعتیباری عومومی ده عوه ت

- ۱- له ده ست نو سه که دا نو سه راوه: گشت له کار ده رچوو. واته موخالیفی نه و پیغه مبه رانه که نه و موعجیزانه یان بینی جم و جوولیان نه ما و هیزی به ربه ره کانیان نه ما.
- ۲- له ده ست نو سه که دا نو سه راوه: (موحته میل) واته جیاوازی وه لی له گه ل پیغه مبه ر له وه دایه که وه لی ئیحتیمالی عه زلی هه یه ، به لام نه و وانیه.
- ۳- پیغه مبه ران له کاتی نو سه تنیشدا دلیان خه به رداره.
- ۴- واته ده مرن ، به لام له ناو گوپدا جو ره ژیانیکیان هه یه.
- ۵- ناما ژیه به حه دیسی : ((ان الله حرم على الارض ان تاكل اجساد الانبياء)). ئیدراک : هه ست و هوش.

مَخْلُفِ سِیَانِ کَتَّ لَہِ نَادُورِ جِبُو
 نَابِ عَارِضَہٗ اَوَا سِیَانِ بِنُو
 رَا سَہٗ وَا لَمَّتَ لَہِ مَکَّ سَہٗ
 کَسَہٗ حَمَلٌ یُو عَزَّ لَہِ لُصَبَہٗ
 مَلِیُّ مَبُو تَ عَجَّ مَ فُصَلَّہٗ
 مَسْتَبِی بِنِی بَرِی لَہِ عَسَلَّہٗ
 دَا اِیْمَ سُرَاوِی بَہٗ یُو دَ کَا رَکَ
 لَہِ کُو رَدَا نُو عَہٗ حَیَا تِیَا نِ مَس
 طَا بَہٗ رَا نُو عَہٗ مَآ سِیَا نِ مَس
 حَا کَ رَا نَا رَ زِی بِنِی جِ سِ مَ یَا پِ یَا نِ
 لَہِ سَہٗ پَ شَا اَہْ لَہِ کَسَ نُو شُرْدَ کَ نِ
 بَہٗ جِ کَہٗ لَہِ مَلَّکَ لَہِ جِ نِ لَہِ اِنِ
 مَلِیُّ شَرَفُ لَہِ نَا وُ خُو یَا نَا
 حَبِ اَرُو دَا یَا اَدَا بَ حَتَبَ
 بَ اِجْبَا رَ عُمُو مَ دَعُو تَ
 بَ اِصْطِغَا یَا اَصْلُ طَا لِیْفَہٗ مَسَبَ
 غَلَبَ جَلْمَ عِلْمَ وَا مَعْرِفَتَ

له زۆری ئەحکام فرووعاتدا
 بهمه تانهت و توولی شه ریعت
 مومتاز بی و ذیکرو شوهرهتی بولهند
 فهزلی ههس وهسه ره هه موو دا یه کسه^(١)
 له غهیره مورسهل بزانه بهئه فزهل^(٢)
 له نوبووهتی قه له م ده دا ده م^(٣)
 [بالکتاب ان تدل الایات]
 وَلَا نَبِيَّ فِي زَمَانِهِ
 [کذا بالسنة وبالاجماع]
 کوفرو زه لالی یه کجار قایمه^(٤)
 [خیر المرشدين لخير السبل]^(٥)

له ئیستمراری موعجیزاتدا
 له جه یسییه تی که سه ره تی ئوممهت
 به خه سانیس و که راماتی چه ند
 "قلذا" چه زهت سه ییدی سه ره ره
 (اولو العزم) یان له غهیره مورسهل
 نه وهه له نه وهه له نه بییا ئا ده م
 بو ئا ده م هه یه نوبووهت ئی سپات
 علی انه قد امر نهي
 بهس بو غهیری وه حیی هه یه مه به ساعی
 ئینکاری مه که وه ک به پراهیمه
 دووه له خاته م نه بییا و پوسول

- ١- (فلذا) واته له بهر نه وه هویانه ی که له سه ره وه باسکران ده ره که وه ئت (محمد - د.خ) له هه موان گه وره تره و پایه و پله ی به رز تره.
- ٢- واته نه وانه ی له وه و پیش ناومان هینان که (اولو العزم) ن له وان ی تر گه وره ترن، هه ره ها په سوول له نه بی گه وره تره.
- ٣- نه وهه له: واته به ره له هه موو شتی ک. له نه وهه له: یه که م.
- ٤- واته ئینکاری پیغه مبه رایه تی مه که وه ک "بو ره هه نه کان" که ده ئین ئا ده م پیغه مبه ره نییه نه و قسه یه کوفرو گو مراهیمه.
- ٥- دووه م: واته دووه م جار قه له م ده م له باسی ئاخری پیغه مبه ران ده دات، که نه ویش چه زه تی (محمد) ه. د.خ.

لہ استمراہ معجزا ندا
 لہ زوری احکام فروعا ندا
 لہ حیثیت کثرت امت
 بمانت طول شریعت
 بہ خصائص کرامات حینہ
 عتازہ بے و ذکر و شہرتہ ببنہ
 فلہ حضرت سید سرور
 فضیلت ہر و سرہم و انکیہ
 اولو العزیزین لہ غیر برسل
 لہ غیر برسل بیان بافضل
 اول لہ اول انبیا آدم
 لہ نبوتہ قلم و وا و م
 بو آدم ہیمہ نبوت اثبات
 بالکتاب اذندل الایات
 علی نرفدا اجرہ فہی
 ولا نبی فی ذما بند
 پس بو غیر وحی ہیچ مہی
 کذا بالکند و بالاجا خ
 انفا ہی مکہ وک برا ہیمہ
 کفر ضلالہ یجا رقا ہیمہ
 دووم لہ خاتم امپا و سل
 خیر المرشدین لہ خبر التسلہ

آیہ

"بالغ بأقصى آيات الكمال"^(۱)

زیبی سه رای غه یب مه له کووتی مولک^(۲)

[حکمه] نه حمه د مه حموود موحه ممه د^(۳)

بَلْ شَمْسٌ تَجْرِي إِلَىٰ مُسْتَقَرٍّ"^(۴)

باوک ((عبدالله عبدالمطلب))^(۵)

له (کلاب) دا [ملاقی النسب]^(۶)

ته عدادی له گره غهیره زهرووره

ئیزهاری پاکی نه سه بی بکهین^(۷)

خوداو پیغه مبه ر ئی بی یه ن پازی^(۸)

جماعةٌ مِنْ كِرَامِ اَعْلَامِ))

هه رله والیدهین هه رتا به ئاده م

ئایینهی وه سفهین جه لال و جه مال

بو دهریای وه حده ت هیمه ت ناری فولک

له هه رجی بو ی هه س ئیسمی موجه دده د

"قمرٌ لَهُ الْمَنَازِلُ قَدَرٌ"

مه ککه مه شریق و مه دینه مه غریب

دایک ئامینه که نیشکی وه هه ب

نه سه بی هه رتا عه دنان مه شهووره

زهروور ئه مه ته ده م له مه بدهین

بینا له ته حریر نیحریری "پازی"

((وقد وافق ذلك الأمام

ئاباو ئوممه هات سه ییدی عاله م

۱- ئایینهی: واته ئه م زاته بوته ئاوینه و سیفه تی جه لال و جه مالی تیا ده بینریت،

یه که میان بهرام بهر به کافران و دووه میان بو موسولمانان.

۲- فولک: که شتی. زینه ت: جوانی. واته: پیغه مبه ر (د.خ) له دهریای وه حده ت دا

سووته مه نی که شتی یه که یه و زینه تی باره گای مولکی غه یبه.

۳- واته له هه ر شوینی ناویکی تاییه تی هه یه..

۴- ئیقتیباسه له ئایه تی "والقمر قدرناه منازل... والشمس تجری لمستقرلها"

۵- واته له مه ککه هه له هات و له مه دینه ئاوابوو.

۶- واته له کیلاب دا هه ردووکیان یه که ده گرنه وه.

۷- نه سه بی بکهین له چاپه که دا نووسراوه (سیلسیلهی).

۸- ته حریر: نووسینی. نحریر: زانا. پازی: خاوه نی ته فسیری که بیره.

اَیُّہُ وَصْفَیْنِ جَلَالِ جَمَالِ بِالْبَحْرِ بِأَفْصَى غَايَاتِ الْكَمَالِ
 بُوذُرِيَّايِ وَوَحْدَتِ مَمْنُونِيَّايِ تَهْنِيبِ سَرَايِ عُثْمَانِ مَلِكُوْتِيَّايِ
 لَمْ يَهْرَجْ بُوذُرِيَّايِ سِوَى مَجْدِيَّايِ حِكْمَةِ رَاحِمِ مُحَمَّدِ مُحَمَّدِ
 قَرَّ لَهُ الْمَنَازِلُ فَهَرَّ بَلْ تَمَّ نَجْرِي إِلَى السُّقْمِ
 لَمْ يَشْرِقْ مَدِينَةَ مَعْرِبِ بَأْوَكِ عَثْبِ عِبِ الْمَطْبِ
 ذَاكُمَا مِينَهُ كُنْتُمْ كِدْوَانِ لَهُ بِلَا بَدَلٍ مَلَا فِي النَّسْبِ
 نَسَبِيَّ بَرْتَا عَدْنَا نَسَبِيَّ قَدَادِي لَكْرَةٍ غَيْرِ ضَرُورَةٍ
 ضَرُورَةُ أَنْتَ دَمٌ لَمْ يَدْرِي إِطَارِي بِأَكْبَرِ نَسَبِيَّ كَيْتِ
 يَا لَهْ سَخْرٍ سَخْرٍ رَا زِي خَدَاوِ بَغِيْرِي بَيْنِ رَاحِي
 وَقَدْ وَاقَفَ ذَلِكَ الْإِمَامُ جَمَاعَتِي كِرْوَامِ أَعْلَامِ
 أَبَاوَأَعْمَاتِ سَيْدِ عَالِمِ بَرُّهُ وَالِدِيْنَ بَرْتَا بَادِمِ

((بَادِلَةٌ كَالْقَصْرِ الْمَشِيدِ))

خوسوس والیدهین ماجیدهینی ئەو
عه قیدهت بوئی "علی التحقیق" ه
ئەووەل ئەگەیشت ئەلایان دەعوەت
دەگەل ئەمیچە جووان بوون مردن
حوکمی کەسیکیچ پئی ئەگەت دەعوەت
دووهم بوون لەسەر دینی ئیبراهیم
ثالث ئیحیای حەق مەرەمەتی کرد
بەپوتبەهی بۆلەند تابوون مۆتخەف
بوئی بۆئەوان فەرق و تەفاوت
[والحاصل] ئەوبەدر زولمەت زەدای لەیل

بئی شیرک و ضەلال کول [علی التوحید]^(۱)
ئەسلەینی نەجیب ناچی بەینی ئەو
ئەهلی نەجاتن بەم سئی تەریقە^(۲)
لەبەر بوونیان لەوەختی فیترەت
ئیمکانیان نەبوو بۆ سەفەرکردن
نەجاتە و داخیل بوونە بەجەننەت
بوون لەسەر تەوحید بئی تەردید موقیم
زیندەگ بوونەوہ ئیمانیاں ئاورد
بۆ زیادەهی فەزل کەمال و شەرەف
دەگەل سائیرین لەئەهلی فیترەت
ئەو میهری ئەییام لەضیای ئەو کەیل^(۳)

۱- واتە: بەبەلگەهی زۆر بەهیز ئەوانە شیرک و گومرایییان نەدیوہ و کافرنبوون.

۲- واتە: سئی بەلگە هەن کە دەری دەخەن ئەوانە کافرین:

ا/ دەعوەتی ئیسلامیاں پئی نەگەیشتوہ، چونکە لەفیترەت واتە کاتی پێش
پێغەمبەر وەفاتیاں کردوہ.

ب/ لەسەر ئایینی حەزەرەتی ئیبراهیم بوون.

ج/ لەسەر دوغای پێغەمبەر زیندوو بوونەوہ و ئیمانیاں هیناوە.

۳- بەکورتی ئەو مانگی بەشەوقە کە تاریکایی لابرە ئەو خۆرەهی کە هەموو جیہان
پربووہ لەپووناکی ئەو.

بہ ہر وقت صبر و شکر

بِإِذْنِهِ كَالْقَمَرِ اللَّامِعِ بِرَبِّكَ ضَلَالٌ كُلٌّ عَلَى السُّجُودِ

مُضَوِّعٌ وَالِدِينَ نَاجِيَةً أَوْ أَصْلِينَ سَجْدًا جَبِينِ أَوْ

عَقِبَتْ بُوَيْ عَلَى التَّحْقِيقِ أَهْلِ سَجَانٍ بِمَسْطَرِقَةٍ

أَوَّلَ كَمِيْنَتِ الْإِيَانِ وَعَوْتِ لَدَرْ بُوِيَانِ كَدَقِ فِئْتِ

وَكُلِّ أَمِيْجَةِ جَوَانِ بُوِيَانِ مَرْدَانِ إِسْكَانِيَانِ بُوِيَانِ سَفَرِ كَرْدَانِ

حَكْمِي كَسِيْمِي فِي كَمِيْنَتِ وَعَوْتِ سَجَانَةٍ دَاخِلِ بُوِيَانِ سَجْدَتِ

دَوَمِ بُوِيَانِ كَدَسْرِيَانِ اِبْرَاهِيْمِ بُوِيَانِ لَدَسْرِ رُحْبِيَانِ تَرْدِيَانِ مَقِيْمِ

تَالِيَانِ اِحْيَايِ حَقِّ مَرْحَمِي كَرْدِيَانِ زِيْنَدِكِ بُوِيَانِ اِحْيَانِيَانِ اُوْرْدِيَانِ

بَرِيْبِيَانِ بَلْبِيَانِ بُوِيَانِ نَسْفَتِ بُوِيَانِ يَزَادِيَانِ فَعْلِيَانِ كَالِ اِسْفَتِ

بُوِيَانِ بُوَاوَانِ وَوِيَانِ تَفَاوَتِ وَكُلِّ اِزِيَانِ لَدَا بَرِ فِئْتِ

اُوْمَرِيَانِ اَيَامِ لَدَا ضِيَايِ اُوْكِيْلِ اُوْمَحَايِلِ اُوْمَدْرُكِيَانِ اُوْمِيَانِ

بہ ہر وقت صبر و شکر
بہ ہر وقت صبر و شکر
بہ ہر وقت صبر و شکر

درجہ

وه بورجی ئە صلاب ته ییباته دا
 تلووعی سهرداو غوروبی ئاورد
 تابه شنۆی بۆی نه سیمی ئە زهل
 به سه د نه زاكەت له تووی په رده وه
 شیوه و شیمه پاک په سم و په ویه چاک
 باتین له زاهیر چاکه عه جیبت
 کردار چه میده په سه ندیده حال
 خوم چه وسه له کرد ئه ربه عین بگهرد
 جام نیشته سه رده س ساقی هه لساوین
 په شحه ی نه وای ساز حیجازی ئاورد
 پاس نه ورۆزی بوو موخالیف چه زین

وه داره ی ئه رحام تاهیراته دا^(۱)

حه ره که و سه یرو دهوری ته و او کرد^(۲)

له وه ختی په بیع (ربیع الاول)^(۳)

خونچه ی وجودی خه نده ی که رده وه^(۴)

ئاوینه ی بی گهرد ئایین شه ره فناک

خه لوه ت له جه لوه ت ئه ده ب غه ریبت^(۵)

عومری شه ریفی گه یشته چل سال

مه ی ساف بوو بی دورد ئه هلی مه شره ب گهرد^(۶)

هه موو ئه جزای گوئ سهدای ده ی که ی تی

ئیه راهیمی نار ئاههنگی سه رد کرد

[بعث الی الخلق اجمعین]

۱- بورج: قه لات. ئە صلاب: پشت. داره: ئە و شوینه ی که به دائیره دهوره درایی.
 تاهیرات: پاک.

۲- مهولهوی له م شیعره دا چه ند زاراوه یه کی زانستی ئاسمان شوناسی کۆنی
 به کارهیناوه، وهک: طلوع - غروب - حرکه - سیر - دور.

۳- شنۆ: شنه با. بۆ: بۆن. نه سیم: بای نه رم. په بیع: به هار.

۴- خه نده: پیکه نین.

۵- جه لوه ت: ئاشکراو دیار.

۶- خوم: کووپه ی شه راب. چه وسه له: سه یرو خوگرتن. ئه ربه عین: چله. بگهرد:

پابورد تیپه پی. بی دورد: بی خلتو و ساف. ئه هلی مه شره ب: ئه هلی زهوق. گرد:

کۆبوونه وه. واته: کووپه ی شه راب کۆن بوو تا چله ی ته و او بوو، ئه هلی زهوق کۆ

بوونه وه چاوه پروان جام به دهسته وه. مه یگپ ئاماده بوو ته نها یهک تکه عاره ق

له کاتی ئە و ئاوازه ی که له سازی حیجازی یه وه هات ئە و ئاگره ی سارد کرده وه

که وهک ئاگره که ی ئیه راهیم بوو مرۆ چاکه کان که وتنه جه ژنه وه و خراپه کانیش

خه مبار، ئیت (محمد) کرا به پیغه مبه ری هه موو عالم.

وَبَرِّجْ أَصْلَابَ لَيْبَا نَدَا وَدَارَةَ أَرْحَامِ طَيْبِ أَمْدَا
 طَلُو عِي سَرَّ وَأَوْخُرُو بِي أَوْرُو حَرَكَه سَمِيرُ دُورِي تَوَاوَكُرُو
 تَابَشُرِي بُوِي نَسِيمِ أَزَلْ وَدَحِيحِ رَيْحِ رَيْحِ الْأَوَّلْ
 لَبَدُ نَزَاكَتِ لَوِي پُرُو وَ غَفِيهِ وَجُودِي حَسْرَةُ كَرُو وَ
 شَبُوه شَمَمَه بَاكُ زَنْدِ سَمِ رُودِي جَاكُ اِيْنِه بِي كَرُو آهِي شَرْفَاكُ
 بَابِي نَبِي خَا بَرِ جَاكُ عَجِيْبُ ضَلُوْتِ لَه جَلُوْتِ اَدْعِيْبُ
 كَرُو لَه حَمِيْدُ كِنْدِي جَالْ عَمْرُ شَرِيْفِي كَيْتَه جَلْ
 حَمِ حَوْضَه كَرُو اَرْبَعِيْنَ بَكْرُو مِي صَاوَبِي بِي دَرُو اَهْلِ شَرْبُ
 جَامِ نَيْشَتَه سَرُو سَا فِي هَلَسُو بِي اَمُو اَجْرَايِ كُوِي صَدَايِ دِي كِي تِي
 رَشُو نَوَايِ سَا رِجَا رِي اَوْرُو اِرَا اِهِي نَا رَا اِهِي سَرُو كَرُو
 زَا نَسْرُو زِي بُو صَا لِفْ خَرِيْنُ لَبِيْ اِلَى الْخَلِيْقِ اَجْمَعِيْنُ

بۆ سیدقی شاهید موعجیزه‌ی ئاورد
 مونکیری یه‌قین "ضال و کافر" ه^(۱)
 ئەو خولق و سیرت موت‌هه‌ره‌ی ئەو
 ئەو مه‌عاریفه‌ و ئەو ده‌قائیه
 ئەو شه‌جاعت‌ه‌ ئەو موروه‌ته
 ئەو به‌قای ئاسار تاقیامه‌ته
 ئەو ته‌کمیلی نه‌فس ده‌ره‌ق عیباده
 ئەو ئال و ئەسحاب ئەو ئیستیر شاده
 به‌س بوو بۆ ئیسیات پیغه‌مبه‌ری ئەو^(۲)
 ئۆمی و عه‌لامه‌ هه‌تیو به‌ئ‌ده‌و^(۳)
 حه‌ق نه‌بیی تر بکا په‌وانه

ئیددیعای مه‌نسه‌ب نوبوه‌تی کرد
 ئیسیاتی هه‌ردوو به‌ته‌واتوره
 ئەو چیه‌ره‌ی سیمای مونه‌روه‌ری ئەو
 ئیزهارو به‌یان ئەو حه‌قائیه
 ئەو سه‌خاوه‌ته‌ ئەو فوتووه‌ته
 ئەو سه‌باته‌ و ئەو ئیستیقامه‌ته
 ئەو زوه‌دو وه‌رعه‌ نه‌وعه‌ عیباده
 ئەو ته‌سلیکه‌ و ئەو ته‌رزه‌ ئپرشاده
 به‌بێ موعجیزه‌ و ده‌رده‌ سه‌ری ئەو
 له‌مه‌ عه‌جیب تر موعجیزه‌ مه‌شنه‌و
 نه‌ما ئیحتیاج ئەه‌لی زه‌مانه

- ۱- ته‌واتور: هه‌والیکه‌ که‌گومان له‌راستیدا نه‌ییت. هه‌ردوو: مه‌به‌ستی ئیددیعای پیغه‌مبه‌رایه‌تی و نیشان‌دانی موعجیزه‌یه.
- ۲- واته‌ ئەو سیفات‌ه‌ به‌رزانه‌ی که‌باسمان کردن هه‌رئ‌ه‌وانه‌ به‌س بوون بۆ ئیسیات کردنی ده‌عواکه‌ی ئیتر پیویستی به‌موعجیزه‌ نه‌بوو.
- ۳- هه‌رئ‌ه‌مه‌ش موعجیزه‌یه‌ که‌یه‌کیک نه‌خوینده‌وار بێ که‌چی هه‌موو شتیك بزانئ. بئ باوک که‌چی زۆر به‌ئ‌ده‌ب ییت.

اِدْعَايِ مُسْتَجِيبَةٍ كَرِيمَةٍ بُوَصْدَقِي شَايِدُ مَعْجَزَةٍ اُورِدُ
 اِبْتِهَاتِ مَرْفُوعَةٍ اِسْتَوْدَعُ مُنْكَرِي يَقِيْنِي صَاغِرًا كَا فِرْدُ
 اَوْجِبُ سَيِّئِي مُسَوِّرَةٌ اَوْ اَوْضَلُّ سَيِّئِي مُطَهِّرَةٌ اَوْ
 اِظْهَارِ رُوحَانِ اَوْ حَقَّ اِيْتِهَادِ اَوْ مَسَاوِيْفَةٍ اَوْ دَقَّ اِيْقِيْنِ
 اَوْ سَخَاوَةِ اَوْ قُوَّةِ اَوْ شَجَاعَةِ اَوْ مَرْوَةِ
 اَوْ ثَابِتَةٍ اَوْ اِسْتِقَامَةِ اَوْ اِلْقَايِ اَثَرِ ثَابِتِ اِيْتِهَادِ
 اَوْ زِيَادَةِ رَحْمَةٍ وَّلَوْ عَمَّ عِبَادَةَ اَوْ لِكَيْلِ لَفْسِ دَرْمَتِ عِبَادَةِ
 اَوْ تَكْوِيْنِ اَوْ طَرِيقِ اِرْتِهَادِ اَوْ اِلِ اَصْحَابِ اَوْ سِرِّ شَاوَةِ
 اَوْ اِيْتِهَادِ اَوْ دِي اِسْتِزَادِ اَوْ اَوْ اِيْتِهَادِ اَوْ سِرِّ اِسْتِزَادِ
 لَمْ عَجِبْ مَعْجَزَتَهُنَّ اَوْ حِي اِعْلَامِ هَيُوْبَةِ اَوْ
 عَا اِحْتِيَاجِ اِمْلِ زَمَانَةِ حَقِّ نَبِيِّ تَرْبِكَا رَوَانَةِ

معهولهوی

"محمد" بئى شك "ختم الانبیا" س
 بهرله موحه ممهد بووگه به نه بی^(۱)
 هه رتاییعی شهرع موحه ممهدی یه
 خه لیفه ی جه ناب ره سولوللایه
 ئیللا ئەم دینی ئیسلامه که ههس
 سه لیب ده شکینئى لاده با خووگان
 ده لئین ژن تییرئى و وه له دی دهوی^(۲)
 ده کری له خزمهت حه زه تدا مه دفون
 [طوبی للشیخین بین النبیین]^(۳)
 ئیمان بییرانه به قیسسه ی میعراج^(۴)
 سبحانَ الَّذِي اسرى بِعَبْدِهِ]^(۵)

مه علووم بوو له لای هه رکه سئى بیناس
 له ئەمری عیسا هیچ په شیو نه بی
 که هاته خواریچ هیچ شو بهه ی نییه
 شهرعی خووی مه نسووخ تازه ی بو نایه
 هیچ دینی قوبول ناکا له هیچ کهس
 ئەهلی ئیمان گشت پئی تیژن ئیمان
 له و عه سره خوشتی کهس نایشنه وی
 وه ختی که ده مرئى به ئەمری بئى چون
 بوو به کرو عومهر ده که ونه ئە بهین
 تئى هه لده مه زه هب فه لسه فه ی خیداج
 [ماکان مابى یفى بِحَمْدِهِ]

۱- واته نه گهر یه کیک بپرسیت تو چون ئەلئى محمد دوا پیغه مبه ره که چی به پئى
 حه دیس له ناخر زه ماندا عیسا دیته خواره وه و فه رمان ره و ده بییت ؟ له وه لام دا
 ده لئیم: ئەو تاییعی شهرعی "محمد" ه.

۲- خووگ: به راز.

۳- ئە بهین: له نیوان.

۴- خیداج: شتی ناته و او. منال که پیش کاتی خووی له دایک بییت. مه به سستی رای ئەو
 فه یله سووفانه یه که ده لئین: جیسم به هیچ جوړیک دران و پیکه وه لکان پووی تئى
 ناکات، که واته مه سه له ی میعراج نابیت پووبدات.

۵- واته من توانای ئە وه م نییه که ستایشی خوا به ته و او ی بکه م ته نها ئە وه نده ده لئیم:
 پاکى بو ئەو خوا یه یه که شه و ره وی به به نده که ی خووی کرد.

سَلَوْتُمْ بُؤْلَهُ لَانِي بُرَكِّي مَنَاسِ
 مَحْتَجِبِي بِشَكِّ خَمِّ الْاِنْيَاسِ
 لَهْ اَمْرِي سِيحِي بِشَرِي نِي
 بَرَلَهْ مُحَمَّدِي بُؤْلَهْ بِي نِي
 كَهْ مَانِي خَوَارِجِي بِسِيحِي شَهْرِي نِي
 هَر تَابِعِي شَرِيحِي مُحَمَّدِي صِيحِي
 شَرِيحِي خَوِي مَسُوخِي تَارَهْ بُؤْيَانِي
 خَلْفِي جَابِي بُؤْلِي تَهْ يَهْ
 بِيحِي وَبِي قَبُولِي كَالَهْ بِيحِي
 اَلَا اُمُّ دِيْنِي اِسْلَامُهْ كَهْ مَسْ
 اَجْرِي كَاتِي كَرْتِي يَهْ تَرِي اِمَامُهْ
 صَلِيْبِي دُشْكِنِي لَادَا خَوَاكُهْ
 لَوْ عَصْرِي خَرْتِي كَرَسِي نَا لِي نُوِي
 دَلِيْنِي تَرِي تِي رِي وَكَلِي دُوِي
 وَخَتِي كَهْ دَمَرِي بَا مَرِي جُوْنِي
 وَكَرِي كَهْ خَدْمَتِي حَضْرَتِي اَمْرُوْنِي
 بُؤْلِي كَرَمِي وَكُوْنِي اَمْرِي
 طَوْبِي لِي سَخِيحِي بِيْنِي اَلْبِيحِي
 بِهْ اَمَلِي مَذِيْبِي فَلَ سَفْ خَدْرَجِي
 بُؤْلِي كَرَمِي وَكُوْنِي اَمْرِي
 اِيْمَانِي سِرَانِي لَقَبِي مَعْرَاجِي
 مَآكَانِي نَابِي يَفِي سَحْمِي
 مَجَانِي لَدَخِي اَسْرِي بِيْدِي

میعراج [بالیقظة] و "بالشخص" نيسپات^(۱)
 نهوه زه عميکه بی مهزه و سه قهت
 باعيسى ئينكار بو عوام ده بوو^(۲)
 ((مرة بالشخص كرة بالروح))^(۳)
 جئى رازو نیاز دهرده دارانه^(۴)
 ياژير پئى له وهخت ئيستيو داوئ
 [صار رحمه على العالمين]^(۵)
 سوللهی نهووه لاین سوللهی ئاخیرین
 الى المسجد الأقصى المقدس))^(۶)
 ئينكارى كوفره و دائيم عه زابه
 ماشاء الله من حلى العلى))^(۷)

زاهیری [اسرى بعبده] دهکات
 نهك بهخه و ياخير [بالروح فقط]
 چلۆن ئهه به پرووح يامه نام ده بوو
 موکه ره پ بووگه میعراج و فوتوح
 "ليلا" شهو خه لوهت بهینى یاران
 نهك پوژ [ظل] بهم لا یابه و لا داوئ
 وهك مهولید شهو بوو عوروجی یه قین
 بوژیر زه مین و نه فلاکی به رین
 ((من المسجد الحرام الأنفس
 تائه گره قه تعی و نه سسی کیتابه
 ((منه لیسما و منه الى

- ۱- واته نایه ته که که ده لئیت (اسرى بعبده) ئاشکرایه به گیان و پرووح نه بووه به لکو به شه خسی خوئی بووه.
- ۲- له وه لامی نهوانه ی که ده لئین میعراج بهخه و یان به گیان بووه ده لئیت: جائه گهر وهها بوایه ئیتر بوچی خه لکی دژی ده وهستان..؟
- ۳- واته میعراج چه ند جاریک بووه. جاری و ابووه هر به گیان بووه.
- ۴- مهولهوی لیزه دا شاعیرانه و سو فی یانه باسی شهو ره وه که دهکات که نه مه له شه و دا بووه، چونکه شهو کاتی نارامی و هیمنی یه، نهك پوژ که سیبهر بهم لاو به ولادا یان له ژیر پئى دایه.
- ۵- واته چۆن به شهو له دایک بوو میعراج که شهی هر به شه و بوو.
- ۶- واته بوو به به ره کهت بو هه موو کهس، چ نهوانه ی پیشوو، چ نهوانه ی دوایی.
- ۷- واته میعراج تا (بیت المقدس) ناییت ئینکار بکریت دهنه نه بیت به کوفر، به لام له و یوه بو ئاسمان و شوینی تر شهوه به حه دیسی (ناحاد) و تراوه و ئینکارى کوفر نییه.

میرزا حسن زوبده

ظہیر: اَسْرُکْ بَعْبِدِ وَ کَا	مِعْرَاجِ بِالْبِقْطِ وَ بِالْخُصْبِ نَبَاتِ
نَمَتْ نَحْوَ یَا ضِرِّ بِالْوَجْحِ فَطَطَّ	اَوَّ زَعْمِکَ بِي مَن سَقَطَ
حُجُوتِ اَرْبُ رُوحِ یَا مَنَامِ وَ بُو	بَاعِبِ الْخَارِ بُو عَوْلَامِ وَ بُو
کَرَّ بُو کَه مِعْرَاجِ فَتُو ح	مَرَّ بِالْخُصْبِ کَرَّ بِالرُّوحِ
لَهْلَه شَوَّطَتْ بِنِ یَا رَا نَه	جِي رَارُو نِ یَا زُ دَرُو دَار لَانَه
مَکَرُ رُو زِطْلِ بَمَلَا یَا بَرَا دَارُو	یَا زُرُّ بِي کَه وَ حَتِ اسْتَوَا دَارُو
وَلَمْ یُو لِدْ شُو بُو عَرُو حِ یَعِیْنِ ه	صَارَتْ حَجَّةٌ عَلَی الْعَالَمِیْنِ
بُو زُرُّ زَمَانِ اَفْلَاکِ بَرِیْنِ	تَمَّ اَوَّلِیْنِ تَمَّ اَحْسِنِ
مَنْ سَجَدَ لِحَرَامِ اِلَّا لِنَفْسِ	اِلَى الْمَسْجِدِ الْاَفْصَحِ الْعُقَدَّسِ
تَا کَرُو قَطْعِ نَفْسِ کِتَابِه	اِنْ کَارِي کَفَرُو دَارِمِ عَذَابِه
یَنْهَ لِسَمَا وَ مِیْنَه اِلَى	مُنَا شَاءَهَ اللّٰهِ فِی حِلَى الْعُلَا

نادر

- "ترتیباً" ئینکار بیدعه ته و فه ساد
 بیړه سهیری سهیر سهییدی سهروه
 حه ی کرد و نه ی کرد په ی کرد و ته ی کرد^(۱)
 دای له جیبره ئیل ((لو دنوت)) کهوت^(۲)
 [هات الکووس ای لاهوت نه لای هات
 [مازاغ البصر وما طغی] بوو^(۳)
 هیچ له ناگامی نه ی ده کرد لاهی^(۴)
 ذاتی حق که لام سونال جه وابات
 هاته وه حه لقه هر نه له ریاوه^(۵)
 وه ک ماری زامدار هه رپیچ دا له خوئی^(۶)
 شه ونم له و هوره له و ته وره نه وشه و^(۷)
- سابیت به خه بهر مه شهووره و نا حد
 لاده له ریگه ی بیدعه ته و مونکر
 باره ی ناسووتی له مهیدان ناورد
 له گهرمی سه مووم نزیک ی نه و په وت
 پی ی ناسووتی سووت مه له کووتی مات
 فه له ک پر مه له ک سیدره غه و غا بوو
 ویسعه تی مه شره ب ناموته ناهی
 ری ی چند هه زار سال ته ی چند حیجابات
 چوو بوو دی بیستی کریا دریاوه
 مه ی ته ل مه ی تی گه ی پی ی گه ی مه ی نه ی خوئی
 شو له ی نه و به دره له وده وره نه و شه و

۱- باره: بههره. ناسووتی: عه کسی مه له کووتی به. حه ی کرد: نه مری پی کرد. نه ی کرد: به قسه ی نه کرد. په ی کرد: ده ست و پی ی بریه وه. واته پیشان ویستی به بههره ی مرو قایه تی به وه پروات، به لام نه ی توانی ئیتر وازی له وه هیئا و به هیزی پووحانییه ت پووی کرده پهروه ردگار.

۲- له گهرمی: واته گهرمای سوژنده ی نزیک ی له پایه ی پهروه ردگار دای له جبرئیل و ناچار وتی: "لو دنوت قدر انملة لاحترقت".

۳- پی ی: واته گه یشته شوئینیک که ئیتر پی ی ئینسانی سووتا ده نگی: (هات الکووس) له مه له کووته وه هات.

۴- ویسعه تی: ناسمانان وا جه نجال ببوون، به لام پیخه مبه ر خوئی لی تیک نه چوو بی ناگانه بوو.

۵- له نیوان نه م دوه یته دا له فو نه شری مورده تته ب هه یه، واته به م شیوه: ری ی چند هه زار سال - چوو. ته ی حیجابات - بوو. ذاتی حق - دی که لام - بیستی. سونال - کرا. جواب - دریاوه.

۶- پوو نه کاته ته لی ته لگراف و ده ئی: تو چیت بهرام بهر به م میعراجه تی ی ناگه یت. پی ی ناگه یت..

۷- شووله: شعله. بدر: مانگی چوارده.

نایت سحر مشوره احا و
 لاده له ریکه بدعت منکر
 باره ناسوتی له میدان آورد
 له گرمی موم ترکی اوروت
 لپه ناسوتی سوت ملکوته مات
 فلک بر ملک سدره خوفا بو
 وسعت شرب نانتا جی
 پی چند هزار لطفی خدیجی
 جو بودی پیستی کرنا وریاوه
 بر تل بر تل یک بر یک
 شه له او بدره لو دوره اوشو

رَبِّ انْكَارُ بِدُعَاؤِهَا وَ
 سحر سحر سحر سحر سحر
 حتی کردونی کردونی کردنی کرد
 دای له جبرئیل لو دوت کوت
 مات الکوس لاموت الای مات
 نالغ لبصر و طغنی بو
 بیج له آکا پی سید کرد لاهی
 دات حق کلام سوال جوابات
 ما تو حلقه هر دریا و
 و کت زاندار هر حید اله خوی
 موم لو هموره بو طوره اوشو

سحر سحر سحر سحر سحر
 سحر سحر سحر سحر سحر

وهشت وه کیشتی سپر گشت نه ولیادا^(۱)
 لهلات کهرامات نه ولیایچ حهقه^(۲)
 نزیک به زهور موعجیزات چووگه^(۳)
 خوی نهی بو توچی هروهک خوی زانی ؟
 موشته بیه ناوی دهگه ل موعجیزات^(۴)
 یا نیستیقلالی کهی به دل ئاورد^(۵)
 موعجیزهس نیسبهت به ره سوولی خوی
 له ئومه تیدا شه خسیکی واههس
 تابییی نه حکام شه ریه تی نهو
 زاهیر دهوی پیی نه مه وهلییه
 به نیسبهت نه بال ساحیب نوبوهت

دای وهدهشتی دل گشت نه سفیادا
 موعجیزه ی نه بی نه ر موحه ققه قه
 شوهره تی زهور کهرامات چووگه
 چ عه جهب ئینکار نه هلی نه فسانی
 له و شه خسه زهور که شف و کهرامات
 وهلی کهی ده عوای نوبوه تی کرد
 نهو زهوره نه ر مولا حه زه کهی
 نهو ره سووله چند بلند مه رته بهس
 ئاخر یه کیکه له ئومه تی نهو
 بوئه و شه خسیچه فه زلی جه لییه
 [والحاصل] نه مری خاریق بو عادهت

- ۱- واته نهو شه وقه دای له دلی پیاوچاکان و شه ونمی که ره می خوا باری به سه ر
 کشت و کالی دهروونی سه رجه م نه ولیادا.
- ۲- نه ر: نه گه ر. نه ولیایچ: نه ولیاش.
- ۳- واته چون موعجیزات مه شهورن هروه ها کهراماتیش هروه هان.
- ۴- واته هندی هوهس باز ئینکاری کهرامات ده کهن، چونکه خویان هیچیان له باردا
 نییه، خه لکیش وهک خویان حیساب ده کهن.
- ۵- وهلامی نهو که سانه یه که ده ئین مادام نه ولیا کهراماتیان هه بیّت، نهی جیاوازیان
 له گه ل پیغه مبه ران دا چی یه؟

دای و دوش داکت اصیادا
 وشت دکت سترکت اولیادا
 مچرہ بنی ر حصفہ
 لہ لات کرانہ اولیاچ حصہ
 شرت طور کرانہ چو کہ
 زکات لچور معجزات بو کہ
 چه عجب انکار اہل نفا ہے
 خوی نسو تو کھی ہرورک خوی زانی
 کوشخہ طور کشف کرانہ
 نشہ ناوی دکل معجزات
 ولے کے دعوائی بنوئے کر و
 یا استقلال کے بدل اور و
 او ظورہ ار ملاحظہ کے
 معجزت بر رسول خوی
 اور سولہ چند بن نہ برس
 لہ اکتہ اشکی واہس
 آخر لیکہ نہ امت او
 تابع احکام شریعت او
 بو او شخصہ فضی جلیہ
 فی ہر دووی پے امہ و لیہ
 و کاصل امر غارق بعادت
 بہ نسبت انال صاحب سنت

پیر

- موعجیزهس ئایا له خۆی کا زوهوور
به نیسهت ئه بال وهلی کهرامهت
بهل ویلایه تیج ئیدیعا ناکا
به لکو وهلی ههس هیج شوبههه ی نییه
(یعرفونه) نهك بو ئهوانه
بو [وادی طوی] بی نهعلهین ئه پوون
به شهرعی له لای ئه هلی دیرایهت
شهرتی پاکیه له گشت په دییه
بینی تهرازووی شهرع وه بی ئه ندیش
کافییه پاس بوو که ففه ی میزانی
(لِیْبُلُوکُمْ)) هه ر بو خوایه
- یاله ئوممه تی یه کی به و دهستوور
نییه ده گه لی ده عوای نوبوووت
ئیزهاری خاریق ته مه ننا ناکا
خویچی ئه زانی که خۆی وه لی یه
(لایعرفهم) لیباسی یانه^(۱)
چی پیکن که شفی که ونی که فشه کوون^(۲)
کهرامات نییه شهرتی ویلایهت
ئیتتیباعی شهرع موحه ممه دی یه
سه رناکا بی فیل دهستی پاس هه لکیش^(۳)
خوت مه ده له سه نگ به ئیمتیحانی^(۴)
عه بدو ئیمتیحان [اصعبُ الدا] یه^(۵)

- ۱- یعرفونه: ئاماره یه به نایه تی ((والذین آتیناهم الكتاب یعرفونه)) واته ئه م وه لی یانه مه به ستیان ئه وه نییه بناسرین، به لکو حه زناکه ن که س بزانی که وه لین.
- ۲- واته ئه م ئه ولیایانه به پی ی په تی به ره و شیوی پیروژ بانگ ده کرین چی له که شف و کهراماتی رازی ئه م دنیا که وشه کوئه بکه ن، ئاماره یه به نایه تی: ((انی انا ربك فاخلع نعلک انک بالوادی المقدس طوی)).
- ۳- واته ئه ی ئه وه ی که په خنه له وه لی ده گریت: وه ره ته رازووی شهرع بینه و بی ترس کرداری وه لی پی تاقی بکه ره وه دلنیا به ئه گه ر فیل نه که ی ئه م ته رازووه هه رگیز سه رناکات، که واته ده ستت راست هه لکیشه.
- ۴- ئیتر خوت مه ده له به ردی سه ختی تاقیکردنه وه، چونکه به رد ناشکیت.
- ۵- لیبلوکم: ئاماره یه به نایه تی ((لیبلوکم ایکم احسن عملا)) واته تاقیکردنه وه ئیشی توئییه ئیشی خوایه.

مَعْجَسَ اِيَانَهُ خَوْفِي كَا ظُهُورِ يَا لَهْ اُنْتِي كِي بُو دَسْتُو رُ
 بَيْتِ اَبَالِ وَ لِي كَرَاتِ نِيَهْ دَكِي دَعْوَايِ بُنُوْمِي تِ
 بَلْ دَايِي تِيچِ اِدَعَا نَا كَا اِيْطَا رِخَارِقُ مَتَا نَا كَا
 بَلْ كُو وَ لِي مَسِيحِ شَبَهِي نِيَهْ خُو حِي نَا زَا نِيَهْ كِهْ خُو مِي وَ لِي نِيَهْ
 بَعْرِ فُونْدِي نَكْتِ بُو اَوَا نَهْ لَا تَعْرِ فُونْدِي لِي اَسِيَا نَهْ
 بُو وَا دِي طُو حِي بِي بَعْلِي نِيَهْ حِي لِي كَرْنِ كَشْفِ كُو نِيَهْ كَفْتِ كُو نِ
 بَشَرِي كِهْ لَانِي اَهْلِ دُرَا نِيَهْ كَرَا مَاتِ نِيَهْ شَرْطِ وَ لَانِي تِ
 شَرْطِي نَا كِيَهْ كِهْ كَشْتِ رُو نِيَهْ اِيْتَا جِ شَرْعِ مُحَمَّدِ ^{صَلِيَ اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} يَهْ
 مَنِي تَرَا زُو مِي شَرْعِ دِي اَنْدِي سِ سَرِنَا كَا بِي فِيلِ دَسْتِ رَا نِيَهْ مَلِكِي نِيَهْ
 كَا فِيَهْ رَا نِيَهْ كِيَهْ مِي سَرَانِيَهْ خُو تِ مَرَلِيَهْ نَكْتِ بَا مَتِي نِيَهْ
 لِي بَلُو كِهْ مَر بُو خُدَا يَهْ عِبْدِ اِمْتِحَانِ اَصْعَبِ اَللهِ اِيَهْ

- نه شود "خالق الأرض والسما" س
 نه شود موعجیزه ی [وانشق القمر]
 نه ولیایچ مه زهر سیفاتی هه قن
 هیممهت ته لهب که له پو حانی یان
 - نابینی کووره ی دین چند گرم که رد
 - ئیحیای جه ماعات بیداری شهوی
 نه ته قریرته نه لهبت مه لحووزه
 ((تقدیراً)) چشتی نهر لی دا دییار
 نه و ته نه ززوله یچ حیکمه تی تیداس
 [فعلاً وقولاً] گشت بی خه له لن
 [فرضاً] نهر لی یان سادیر بوو مونکره
- توو خودا چی بکا تابلی ی خوداس^(۱)
 ته دبیری بوئی تابه پیغه مبه ر^(۲)
 نائیبی نه بی له قهید موتله قن^(۳)
 سه ممی قاتیله ئیمتیحانیان^(۴)
 چند دلی له به رد ره قتر نهرم که رد^(۵)
 نه دهب زیکرو فیکر دیتر چیت ته وی!
 نه بی مه عسوومه وه لی مه حقووزه^(۶)
 ده فعی بو ده فعی ده کا ئیستیغفار
 توره ققیاتی که و چند له پیداس^(۷)
 هه موو ((لایسأل عما یفعل)) ن
 بوچ وه بی جیهت خووم بکه م من که ر^(۸)

- ۱- نه شود: نه بوو. واته پاش تاقیکردنه وه نه گهر نه وه ی تو ویستت نه هاته دی نه و
 داماره خو خالیقی زهوی و ناسمان نییه، نه و تاوانی چییه که تو به خوی بزانیته ..؟
 ۲- نه شود: نه و گریمان نه ی توانی مانگ لهت بکا چاری چییه تا ببیته پیغه مبه ر ..؟
 واته وه لی نه خوییه و نه پیغه مبه ر.
 ۳- واته نه ولیا به هوی خوییه رستی یان بوونه ته جیلوه گاهی هیزو به ره که تی خوا.
 ۴- سه ممی قاتیله: زه هری کوشنده.
 ۵- نابینی: له چاپه که دا (ناوینی): واته ئیشی وه لی نه وه یه کووره ی ئابین گرم بکات و
 دلانی رهق نهرم بکات.
 ۶- جیاوازی نیوان نه بی و وه لی نه وه یه نه نبیا مه عسوومن له گونا، به لام نه ولیا مه عسووم
 نین ته نه پاریزراون.
 ۷- واته نه نزم بوونه وه حیکمه تی تییا به تاهه ست به ناته واوی خوی بکات.
 ۸- وه بی جیهت: بی سه به ب: واته: نه گهر شتیکی ناره و له وه لی پووبدات نابیت یه کسه ر
 ره خنه ی لی بگریته.

لَوْ خُذَ أَحَدٌ بِكُمَا تَابَعِي خُدَّاسُ

تَدِيرِي بُوبِي تَابَهُ بِغَضَبِهِ

نَائِبِي لَه قَيْدٌ مُطْلَقٌ

سَمِ قَاتِلَهُ اسْتَحْيَاكَ

حَيْدُ لِي لَه بَرْدُ رِقِّ تَبْرِيمِ كَرْدُ

أَدَبٌ كَرْدُ بَرْدِ تَبْرِيمِ تَوِي

نَبِي مَعْصُومِهِ وَلِي مَحْفُوظُهُ

وَدَعِي بُودَنِي دَكَا اسْتِعْفَا رُ

تَرِيَانِي كُو حَيْدُ لَه پِدَاسُ

بِمَوْلَانِي عَمَّا يَفْعَلُنْ

بُوجُ وَلِي حَيْتُ خُومِ كِيمِ مَسْرُ كَرْدُ

مادری

لَشَدَّ خَالِقُ الْأَرْضِ وَالسَّمَاسِ

لَشَدَّ مَعْجَرَهُ وَأَنْشَقَ الْقَمَرَ

أُولِيَ أَسْحَابَ مُطَهَّرَاتٍ مَعْقَنُ

بِمَتَّ طَلَبُ كَلِمَةِ رُوحَانِيَانِ

نَائِبِي كُورَهُ دِهَنِي حَيْثُ كَرَمِ كَرْدُ

أَحْيَايَ جَمَاعَاتٍ سَهَابِي شَيْ

أَمَّ تَقَرُّبَتَهُ أَلْبَتُّ لِمَحْوُظُهُ

تَقَدَّرَ أَحْسَبُهُ أَرِي لِي وَادِيَارُ

أَوْ تَنْزِيحُ حِكْمَتِي تَبَدَّاسُ

فِعْلَانُ وَقَوْلَانُ كُنْتُ فِي خَلْقِنُ

فَرَضَانُ لِي يَانِ صَادِرُ بِي مَسْكُ

مفسر کے کہتے ہیں کہ ہرگز ان دونوں کا تعلق نہیں ہے۔
 محض یہ کہتے ہیں کہ اگر ان دونوں کو لیا جائے تو وہ ایک ہی چیز ہے۔
 مفسر نے یہ کہتا ہے کہ ان دونوں کو لیا جائے تو وہ ایک ہی چیز ہے۔

- تەئويلى دەكەم ئەگەر تۈانيم
مورىد بىو قالى بى تاقت نەوى
كەسەبرت نەبوو بزىن وەتاقى
وہمى بى نالەت جەو بەرداگە
ئەگەر نە، دەى بوو تەئسىرى جەلى
ئاخىر ئەم شەخسە ئەگەر وەلىيە
مەكرو كەيدى زۆر قسەى لوقو و لەق
كۆتەرەى دارى پىوہى دار نىيەى
- ياحەملى دەكەم ئەسەر نەزانيم^(۱)
ياحالىت دەكەن ياخالى دەوى^(۲)
مىهمانى خوانى [هَذَا فراق] ى^(۳)
وہزەبران ئەهل، تەئسىر نەماگە^(۴)
منى بەتاقى دەكرد بەوہلى^(۵)
بزانى لەدل فلان دا چىيە ؟
لابەكەر نىيەى گوى بکہ لەحەق^(۶)
لەبەردو چەخماخ گلەيى دەكەى؟!^(۷)

۱- واتە تابتوانم تەئويلى دەكەم يان دەئيم من نايزانم.

۲- تۆ ئەگەر مورىدى ئەو وەلىيەى بى نارام مەبە تاخوى حالىت دەكا يان بوخوت لەو شتە خالى دەبىت.

۳- وەتاقى: بەتەحقيق: ئاماژە بەچىرۆكى حەزەرەتى موسا لەگەل حەزەرەتى خدردا كەئارامى نەگرت ئەوئيش پىي و ت: ((هَذَا فراق بينى وبينك)).

۴- بى نال: ئەسپى بى نال. بەرداگە: بەرداوە. بزىر: زەوى بەردەلان و سەخت، واتە بەوہمى خوت وادەزانى ئەهلى خوا نەماون بەلام وانىيە.

۵- تەواوكەرى قسەى ئەوانىيە كەپەخنە دەگرن. دەئين: ئەگەر فلان وەلىيە ئەى بوچ من ناكات بەوہلى؟ يان بابزانىچ لەدلمايە. يان پرسىياري لى ئەكەم با وەلامم بداتەوہ.

۶- واتە واز لەوانە بىنەو وەرە گوى لەحەق بگرە.

۷- پىوہى دار: پووشوو. ماددەيەكى نەرمى وەك لۆكە وايە بو ئاگرکردنەوہ بەكاردىت، لەگەل بەردو ئەستى. واتە خەتاھى خوتە تۆ كۆتەرە دارى تەپرى ئىتر بوچ گلەيى لەبەردو چەخماخ دەكەى؟

تَاوِیْلِی دَکْمِ اَکْرُ تَوَا سِیْمِ یَا حَمَلِی دَکْمِ اَسْرُ نَزَا سِیْمِ
 مَرِیْدِی بَی قَالِی بَیْجَلِ قَتُ نَیْ یَا حَالِی تَ دَکْنِ یَا حَالِی دَوِی
 کَ صَبْرَتِ بِنُورِکَ وَ تَا قِی مَہَانِی خَوَانِی یَا فِرَا بَی

سوالات

وہم بے نالت جلد بردا کہ وز بردا اہل تاثیر ما کہ
 اگر نہ دیوتا شہر بے حلی متی بتایے دگر دے بولے
 یا خیر ام شخصہ اگر و بیہ بزانی لذل فلاندا چہ
 سوالی و کم آسان بے یارق جوابی بزا راس بے دستا بن
 طرک سہ زور قصہ کوس لوق لایہ کرینی کوریکہ نہ حق

جواب سوالا بہ ترتیب

گوترہ داری پوہ دارہ رینی نہ برد چخاخ کلہی و کے

ئەم گشت حیجابەو ئارەزووی تەئسیر
 خوسووس کەسێ حەق بەشی نەداوئ
 خەتم و غیشاوەی دانشی کەرد گوم
 نەختی خۆت بدە ئەو پۆشنایی
 عەبدو بەر مومکین کول توانایی
 ئەرچی هەویری ئینسانی کامیل
 مەزەرە بۆ وەسف جەلال و جەمال
 لاکین دەمێ بەست زوهوری هەیه
 ئیرادەو پەزای خۆی گشت وەبادە
 ئەر پێی نیشانداندا قەزڵ و پەحمەتە
 بۆی کێواس چەند دوور دای لە دەماخی

بەئێ چی بلیم؟! [الله قدیر]^(۱)
 مەزەهری طەردو قەهری خوداوئ
 [انذرتهم ام لم تنذرهم]^(۲)
 نەبی یو وەئی و دەعوای خوایی؟^(۳)
 عەبدو ((بکل الاشیاء)) دانایی^(۴)
 بەهەردوو دەسان شلیاگە کەش دل^(۵)
 مەتلەعی ئەنوار ئاسارەو ئەفعال
 دەمی سەلتەنەت قەبزی نەوبەیه
 ئیرادەی پەزای [ربّ العباد] ه^(۶)
 ئەر ئێی پەنھان دا عەدل و حکمەتە
 زانینی وەنزیک دیت ئێی بوو یاخی^(۷)

- ۱- واتە تۆ بەم هەموو گێرگرفتانهوه بهتەمای تەئسیر بێ ئەوه شتێکی دووره، بەلام خواش توانای زۆره لهوانهیه بهزهیی پیتا بیتهوه.
 - ۲- واتە ئەوانەیی دلێان پەرە گومانی بەد ئەوانە باوەر پوناکاتە دلێان.
 - ۳- ئەو پۆشنایی: بەر پۆشنایی. واتە بۆت دەرئەکەوئ کە دەعوای خوایی لەنەبی و وەئیهوه دوورن.
 - ۴- بەر مومکین: لەسەر هەموو مومکینێک. واتە عەبدو بەندەیی خوا ئەو کارەیی لە دەست نایە کە توانای بەسەر هەموو شتێکدا هەبیت و هەموو شتێک بزانی.
 - ۵- واتە: هەرچەند راستە هەویری وجودی وەئ بەهەر دوودەستی بەهیزی سیفەتی خوا شیلراوه، بەلام لەگەڵ ئەو هەموو تاییبەتمەندییانەدا ئەو وەئیان دوو حالەتیان هەیه:
 - ۱- بەست: (بسط) لەم کاتەدا فتوحات و بەرکەت بەسەریا ئەرژئ.
 - ۲- قەبز: (قبض) لەم کاتەدا شتەکانی ئێ دەگیرێتەوه.
 - ۳- وەبادە: بێ نرخە. فەوتاو.
 - ۷- لە دەست نووسە کەدا نووسراوه: (زانی لەنزیک) ناماژیه به چیرۆکی حەزرتی یەعقوب کە لە میسرەوه بۆنی کراسی (یوسف)ی کرد کەچی کە لەناو بیرە کەدا لەکەنعان مەستی پێ نەکرد. شاعیریکی فارسی ئەئێ:
- گەهێ بەر تارومی ئەعلا نشینەم
 گەهێ دەریوشتی پای خود نەبینەم

ام کنت حجابہ ارزوی تاثیر
 مہی حی لمیم اللہ قد پر
 خصوص کسے خوش نشینی اوہی
 ضم غشاوہ دانشی کردہ کم
 سختی خوت نبہ اور دشنایے
 سخی ولی دعوائی ہذا یے
 عبہ بکل الاشیہ وانا ہے
 عجبہ بر بیکر کل توانا ہے
 آرچی ہو پری انک کا بل
 سطرہ بووسف صلال جمال
 لکین میں بسے طہوری ہمیہ
 زیادہ رضائی خوشی کنت وناوہ
 ارچی پشاند فضل رحمتہ
 زاین و زنگ دپ لے بو یاخی
 بوہی کروا حسن دودہ دایم دماخی

جی ہوی

وهلیچ ناو دلئی تۆی نه بی له بیر ^(۱)	نه بی خه بهری نه بوو له ناو بیر
موتابیق ناوی جوواوی یه قین ^(۲)	سونالی [وما رب العالمین]
جوواوت ده شی له پرسیمان وی ^(۳)	که تو سونالت له ئاسمان وی
(لایعنی) سونال بی مه عنی خیتاب ^(۴)	لابه له حوزوور ئه ربابی ئه لباب
نه فیی کهرامات ئه حراری ئه برار	ئینکاری ئه حوال ئه ولییای کیبار
[یودی الی سوء العاقبة]	به فهرموودهی چه ند شوه بی ثاقیبه
وارزقنا رضاك بهمَّتِهِمْ [[اعلِهِمْ رَبِّي بِرُمَّتِهِمْ
واحشرنا طرّاً في زُمَّتِهِمْ]	[اَمِتْنَا عَلٰی مَحَبَّتِهِمْ
فیرقهی عه لی یه ی سه حبی کیرامه ^(۵)	خه یری ئه و زه وات (ذاتِ الْكِرَامَةِ)
(خیر امة اخرجت للناس)	ئه وانه ن ئه وان چاکیان بناس
په زامه ندی حه ق سو حبه تی په سوول	ئه ده س ئه وان که وت ده ره جه ی قوبول

- ۱- وهلیچ: وهلیش. واته کاتیک پیغه مبه ریکی وه کو یه عقووب ناگای له نا و بیر نه بییت هیچ عه جه ب نییه ئه گهر وه لی نه زانی ناو دلئی تۆ چی تیا یه.
- ۲- ناوی: نابی. ئامار ئه یه به ئایه تی: (ومارب العالمین) که فیرعه ون له مووسای پرسی ئه ویش وه سفه کانی بو باسکرد.
- ۳- پرسیمان: گوریس. وه لامی سونالی بی مانا نادریته وه.
- ۴- لایعنی سونال: پرسیری بی سوود. بی مه عنی خیتاب: قسه ی بی ری و جی.
- ۵- خه یری: چاکترین.

جَنِّي خُبْرِي سُبُوْلُهُ نَاوُ ^{بِرَّ} وَ لِيْجِ نَاوُ دَلِي تُوِي سُبِي لَه پَر نَكْرَه

سُؤَالِ مَا رَبِّ الْعَالَمِينَ ^{مُطَابِقِ نَاوِي جَوَابِي بَيِّن}
 كَمْ تُوِي ~~لِي~~ لَمْ آسْمَانِ بِي ^{جَوَابَتِ وَ سُبِي لَه رِي سَمَانِ وَ بِي}

لَا بَه لَه حَضْرَةَ الرَّبِّ ابَابِ الْبَابِ ^{لَا يَعْنِي سُوَالِ بِي سَعْنِي حَطَاب}
 اِنْكَارِ اَحْوَالِ اَوْلِيَايِ كِبَا ^{لَفِي كِرَامَاتِ اِحْسَارِ اَبْرَارِ}

بِفِرْمُوْدَهٗ حَيْثُ شَرِبْتُمْ ثَابَه ^{بِي دَعْوَى لِي سُوَالِ كَفَا فَيَبَه}
 اَعْلَيْهِمْ دَبَّ جِهَتْنَهُمْ ^{وَ اِرْوْفَا رِضَا كَرِ بِي هَيْتْنَهُمْ}

اِمْتِنَاعِي مُحِبَّتِهِمْ ^{وَ اِحْسَرْنَا طَرَفِي زَمْرَتِهِمْ}
 خَيْرًا وَ ذَوَاتِ ذَاتِ الْكُوَا ^{وَ قَدْ عَلِيَّ صَحْبِ كَرَامَتِهِ غَمَّ اِحْسَابِ}

اَوَانِ اَدَانِ چَا كِي اِنْ نَاش ^{خَيْرَاتِهِ اُخْرَجَتْ لِلنَّاسِ}

اَدُوَانِ كُوْتِ دَرَجَةِ قَبُوْلِ ^{رِضَا نَدِي حَقِّ صُحْبَتِ رَسُوْلِ}

مطابق است
 از ادب و فواید این

له قورئانه دا مه دح و سه نایان	بکه به چاوی دل ته ماشایان
چلونه شه خسی خودا سه نای کرد	ئینسافت بوی نه زهر که ورد ورد
((دَوَّاجْتِهَادٍ كُلُّهُمْ عُدُولٌ)) ^(۱)	دهزانی نه که ی ئه ره له حق عودوول
ولما جری منهم محامل	((لیس لهم من احدٍ معادل
بل كان للحق في الحق على الحق)) ^(۲)	((وبهوی النفس اصلاً مالتحَق
له گول گه شتی دهشت سه حرای به هه شتدا	کوژیاگو و بکوژ وان له گول گه شتدا
ئه جری بۆ (مخطی ء) دووان بۆ موصیب	بوی ده بیته هه ریه که به قه ده ر نسیب
نایباتیری ته عن ئه ربابی جینته ت ^(۳)	جوننه ی ئیجتیهاد ئه سحابی جهننه ت
یا کوفره ئه لبته یافیسق و بیدعه ت	بوغزو شه تیمان سه ب ته عن و له عنه ت
ئیمان په نهانه و خاتیمه مه جهوول ^(۴)	له عنی یه زیدیچ به حسی نه دهین توول
به ئی چووزانی ئیمانی نه برد ؟	پاسه ئه فعالی قه بیحی زۆر کرد

۱- عدول: یه کهم واته لادان. دووهم: مروقی راست.

۲- کوژیاگ: کوژراو. بکوژ: قاتل. واته ئه و شه په ی ناو سه حابه له سه ر شتی دونیا نه بووه که واته هه موویان له به هه شت دان. له چاپه که دا (بهوی).

۳- جوننه: قه لغان. جهننه ت: به هه شت. جیننه: شیته ی. واته تیروتانه ی شیطان کار له قه لغانی ئیجتیهادی ئه و به هه شتی یانه ناکات.

۴- یه زیدیچ: "یه زید" یش. مه به ست یه زیدی کوری مه عاوییه یه، واته نایته له عنه ت له موسولمان بکریت، چونکه ئیمان شتیکی نهینی یه.

کلمه بجاوی دل تماشایان له قرآنه مدح تماشایان

النصاوت بوی نظر که ورد و بود چو نه شخصی خد اشای کرد

دزانی کنی ار نه حق ضرور ^{نجازت} دزو و جهاد کلمه محمول

لیس لغز عین احد معادل ^{نیست} و با جوی منهد محامل

و مبروحا النفس اصلا ما الحق فل كان الحق خالق عا کس

کرایان بکش و ان نه کلکشتا له کلکشت صجای نهشتا

بوی و بیت هر کی بقه یغیب ^{بند} اجری بو محضی ذوا ابو یغیب

جه اجتهاد اصحاب جه ^{بند} تا چا تیر طعن اباب جه

بعض شیمان سب طعن نعت یا کفر البتای نسق بدعت

لعن زید کج بجهتین طول اچان پنجان نه خایمه مجهول

راسه افعال قبیح زور کرد بلی جوزانی اچان سبره

عبره
بینه
مغنی
بیر
اصلا
باید
دارد
اجرای
بند

لعن

له په حمه تی حه ق په حیمی سه رمه د
 حوكم به له عنی خوسووسی بکه ی؟!
 سه د وهك من و تو تی دا زه لیله^(۱)
 نه لافی ئیخلاس بو حوسه ین بده ین
 مه وسووف به وه سقی یه زید (بل یزید)^(۲)
 نوفور له سیفات حوسه ینی شه هید
 ته عنه له دینه نی یه ی باخه بهر؟
 باعیسی چاکه ی دونیا و عوقباکه
 به وان پارا و بوو نه م زه وی دیمه
 موجته هیدینی فوحوول نه وانن^(۳)
 مونکیر وان له زه م له قه دحیاندا

له عنه ت یانیهای طه ردیکی نه به د
 بی بوپهان ده خیل که ی جائیزبوو که ی
 نه ر قوبجی فیعلی زا هیر ده لیله
 نه له عنی یه زید بی حوججه ت بکه ین
 چه ند که س هه ن باغیز بو زاتی یه زید
 مو حیبین بو زات حوسه ینی شه هید
 ته عنه له نه سحاب سه ییدی سه روه ر
 ناخر نه م دینی ئیسلامی پاکه
 له وان وه هات گه یشته ئیمه
 روواتی ثوقات عودوول نه وانن
 خوداوو په سوول وان له مه دحیاندا

۱- واته نه گه ر مه سه له ناشیرینی کردار بی ئیمه ش هه مانه. یا نیهانی : یانی.

۲- بل یزید : به لکو زیاتره.

۳- روواتی = رواة ثقة

لَعْنَتُ يَاسِيَنَ لَمُرُوبِي كَيْ اَبَهْ لَه رَحْمَتِ حُرِّ حَسِيمِ سَرْمَهْ

بے برکمان و خیل کے جاڑ بوبو کے حکم ملعین خصوصاً کے

اَرُقْمِحْ عِنْدِ طَبْرٍ وَاكِلَهْ صَدْرُكَ مَسِيُوْنِي تِيْدَا وَاكِلَهْ

نہ لسن زید چھت بکین نہ لاوا خلاص بن حسین

حَيْثُ كَرِهَتْ بَاغِيْنُ بُوْ دَارِ زَيْدِ مَوْصُوْفُ بُوْ صَفِيْ بَدِيْلِ زَيْدِ

مُحِبِّنُ بُوْ ذَرَّتِ حَسَنِ شَهِيْدِ

طَعْنَهْ لَه اَصْحَابِ سَيِّدِ سُرُوْرٍ ^{مُحِبِّنُ} طَعْنَهْ لَه دِيْنِي رِيْنِي بَا حَسْبِ

اَحْرَامِ دِيْنِ اِسْلَامِ اِيَّا كَهْ بَاعِثِ حَاكِمِ دُنْيَا وَا عَقْبَا كَهْ

كُوْلُوْهُ مَا تَكْسِيْتَهْ اِيْمِيَهْ اِيْوَانِ اِيَارَا وَا لُوْ اَمُّ زُوْرٍ دِيْمِيَهْ

رُوَا تِ ثَقَاتِ عُدُوْلِ اِيْوَانِ مَجْتَهِدِيْنَ حُوْلِ اِيْوَانِ

عَدَاوَةُ رَسُوْلِ اِيْوَانِ لَه مَدْحِيَا نَدَلِ مِيْكَرُوَا لَه دَمٌ لَه قَدْحِيَا نَدَلِ

فوق طعنہ داران

قسهی کام لایان وه راس ده زانی ؟
 ((نعوذ بالله من ذي العقيدة))
 [امسکوا اذا ذکر الأصحاب]
 چوارهی له پینج هزار سال ته مام^(۱)
 نه نوار بوون له لای راسی عه رشه وه
 ده ماخت حه دیس توفقاحه بوکا^(۲)
 (بأجماع الصحب وبالأستخلاف)
 لم یکن اجماع الا عن سندن^(۳)
 ئی مامت با (ظن) تیداوی مه عمول^(۴)
 لاکین ئیختیلاف ههس (بین الأنام)^(۵)
 ده لیلی سه معی یا خو عه قلییه
 واجیبه له سهر خه لقی به سه معی^(۶)

-توخوا بنی بلئی پیم وه په نهانی
 لابه عه قیدهی ناپه سه ندیده
 کافییه بو مان سوننهت و کیتاب
 ((افضل تلك الفرقة العظام)
 بهر له نادم بیته وه لای فه رشه وه
 بو ی راس مهرنه وهخت بو ت ناموشو کا
 حه ققه خه لافهت نه ربه عهی نه شراف
 [ان کفی الأجماع وهو معتمد
 ده گهل نه میچه نییه له ئوسول
 ئی جماعه وجوب مه نسووبی ئی مام
 له سهر حهق یا خو له سهر به رییه
 مه زه بی نه هلی حهقه به قه تعی

۱- چوارهی: مه بهستی چوار یاره کهی پیغه مبه ره. له پینج: ئا مازه یه به حه دیسیک
 که له (طبری) دا هه یه ده لیت: چه ند هزار سال پیش نه وهی نادم دروست
 بکریت نهو چواره نور بوون له لای عه رشه وه.

۲- توفقاحه: تفاح: سیو. گویا جبرئیل سیویکی به هه شتی گوشیه وه له هر
 دلویه کی یه کی که له مانه دروست بووه.

۳- ان کفی: واته بو خه لافهتی نه مانه ئی جماعی سه حابه هه یه که نه وهش به سه،
 چونکه نه وه سه نه دی هه یه.

۴- واته دانانی خه لیفه مه سه له یه کی فه رعیه وه به لگه ی گومانیشی هه بنی کافییه.

۵- واته ئی جماع هه یه که دانانی خه لیفه واجبه، به لام ئیختیلافی زانایان هه یه داخوا
 له سهر خوا پیویسته یان له سهر خه لک. حهق - خوا. به رییه: خه لک.

۶- جه ماوهر له سهر نهو رایهن که واجبه له سهر خه لقی به ده لیلی بیستراو.

تُوخَّ اَلْبِي بِي بِمِ وَيَسَا نِي قَصَّة كَام لَابَان وَارَسَانِي

لا بہ عقیدہ ناپسندین نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ ذِي الْعُقَابِ

كَافِيَهُ بُوَانِ سَتَّ كِنَاتِ اَمِكُو اِذَا ذَكَرَ لاصحاب

افضل تلك لفرقة العظام چوارہ لہ بیچ ہزار سال تمام

بر لہ مت فلا ی فر شوہ انوار بون لہ لابی راس عرشہ کا

لوی راس سراج وحت بہ آتشہ دماحت حدیث نقادہ بر کا ف

حقہ خلافت اربعہ اشرف باجماع الصحب وبالاستخلا

اِذْ كَفَى الْاَجْمَاعَ وَهُوَ مَعَمَّنْ لَمْ يَكُنْ اِجْمَاعَ اِلَّا عَنِ سَنَانِ

وكل ابيچہ نہ لہ اصول اِمَامَتِ بَانِيْنَ تِي اِيْمُو ل

اجماعہ و جو نبصوبہ اِمام لکن اختلاف منہن لا اِمام

لہ سحر یا خو لہ سر بریہ و لیل سمعی یا خو غطیہ لہ

مدیر اہل حقہ بہ قطعی واجبہ لہ سر خلقی بسعی

ظہر لایمیں

خهیر، لاجین له سهه ئهه گفتوگۆیه
 ئهه له سهه خودا واجبه وای کرد
 - ئهه ئیرادهی کرد خالیقی بیچوون
 عه قلت بو خودا ئهوه بوچ تیڕی
 یاکه سی و هکوو چه زهه تی عه لی
 به سهه چه ندانهی بو به کری سیددیق
 "ولا سیما" اسد الله" وئی
 ئهه که سهه چلۆن له که سهه ده ترسی
 بوچ ده گهل ئهه سی نهی کرد ده ست و برد
 خودای ته عالا ئه له به ت خودایه
 که سهه ئیمام نه بوو بی ئهه به یه قین

یامه زه بهی من یا خیر ئی تو یه^(۱)
 وهه له سهه خه لقه به جی یان ئاورد
 ئیمام عه لی بی و خه لقی مانع بوون^(۲)
 نه توانی واجب خو ی به جی بی ئی
 ساحیب عیززه ت و ریفعه تی جه لی
 ساحیب عه شه ره ت وئی و شه و که ت به ته حقیق
 موجته هیدی و او له نه ص ئاگاوی
 یاله ته قلیدی گه سی ده پرسی^(۳)
 بوچی ده گه لی مه عاوییه ی کرد^(۴)
 چه زه تی عه لیچ (اسد الله) یه
 [کَرَمَ اللّٰهُ وَجْهَهُ] ئامین

۱- خهیر: یا خود. واته باواز له جیاوازی دوو بیرو باوه ره که بهینین.

۲- واته چون ده چیته عه قله وه خوا بییه وئی ئیمامی عه لی بیته خه لیفه و خه لک نه هیلن؟!

۳- ده پرسیت چون ده چیته می شه که وه پیاویکی وه ک ئیمامی عه لی خاوه ن مه نسه ب و خزم و که سه و کار شی ئی خوا و موجته هید ئاگا داری هه موو ده که کان له ترسی خه لک نه وی ئی داوای حه قی خو ی بکات؟

۴- ئهه و سی: مه به ست: (ئه بو به کر - عمر - عثمان) ه.

تیرا چین کہ سترام کفو کو یہ
 با مذہب میں باصرانی تو یہ
 ارلہ سر خدا واجبہ وای کرد
 ورلہ سر خلقہ بچیان اور
 ارارادہ کرد خالق بچون
 امام علی بی خلقی مانع بون
 عقلت بو خدا اور بوج سیری
 نتوانے واجب خوبی سچی سیری
 یاسی کو حضرت علی
 صاحب عت رفعت جلا
 بصد چندانہ بو بکر بعدتی
 صاحب عشرت ہی شوکت تحقق
 ولا شیما ستہ وی
 مجتہدہ وا اولہ لیس آکا وی
 اوگہ چلون کہ گس و ترسی
 یاہ لقیہ کہے د برس
 بوج و کل او تہ نیکر دست
 بوجی دیکھا معاویہ کرد
 خدای تعالیٰ آلبت خدا یہ
 حضرت علیج اسد اللہ
 کس نام نبو ہے او بیقین
 کر مآلہ وجہ آ مین

بئ قسه بکهین له "افضلیة"
 چونکه دهلائیل (من الجانبین)
 خوسوس نیمامهت جائیز وئ و مهقبول
 بوچ؟ (افضلیة) ههروهکو عیسمهت
 بهلکو شرووتی سهرکاری ئیمام
 وهک تهجهیزی جهیش بو ئه مری جیهاد
 ئیقامه ی خودود ئه خزی سهدهقات
 قهتعی عیرقی رههط موته نه ججیسه
 حهقی مهزلوومان له زالم سینئ
 موسلم حورپ عاقل بالغ وئ و زهکر
 نهک موخته فی وئ یاخو مونته زهر

ئهو به تهرتیبی خه لافهت نییه^(۱)
 (متعارض) ن به کام عه مهل کهین
 دهگه ن وجودی "فاضل" و "مفضول"
 نی یه ن هیچ کامیان شهرتی ئیمامهت
 قودرته له سهر ته نفیزی ئه حکام
 ئیقامه ی جومعه و جهامعات ئه عیاد
 سه ددی تغورو قهتعی نیزاعات
 موته غه لیبه و موته له سیسه^(۲)
 به زهبت و رهبت هیچ دانه میتئ
 سائیس وئ و زاهیر مه رجیع بو به شهر
 بیکیشتئ دهگه ن عه دهم سه ره سه^(۳)

۱- واته: گه وره یی له نیوان ئه م چوارکه سه وهکو تهرتیبی خه لافه تیان نییه
 له وانیه سه ئیه م له دووهم گه وره تربیت، چونکه دروسته فاضل دوا ی
 مفضول بکه وئ.

۲- واته: پیویسته ئیمام بتوانئ رینگرو پیاو خراپان ریشه کیشت بکا دزو جهرده
 نه هیلت.

۳- واته: نابیت ئیمام ون بیت یان چاوه پروان کراو بیئت و له گه ن نه بووا هاوشان
 بیئت.

بِحُصْنِ بَيْنِ لَه اَفْضَلِيَه ۞ اَوْ تَبْتَرِبْ خَلَاْفَتْ رِيَه

چونکه دلائل منبر استجائین ۞ معارضین بکام عمل کین

مخصوص امانت جاری روی مقبول ۞ دکل وجود فاضل بوسفول

بوج افضلیت هر کوی عصمت ۞ این حکامیان شرط امانت

بلکوش روی سرکار امام ۞ قدرته له تغیب احکام

وکن تجزیه حشین بوامر حاد ۞ اقامه صبه جماعات اعیان

اقامه حدود اخذ تصرفات ۞ سده نغور و قطع زاعات

قطع عروق بریط ۞ نقله مستلصه

حق مظلومان که فی اتم سنه ۞ ببط بریط بیج و امانت

سلم صر حافل بالبعوی ذکر ۞ سائسوی فی هر مرجع بولتبر

کنت منقشوی یا خو منظره ۞ پیکت وکل عدم سر سبر

شکر کوهت منبر ۞

۶
شکر کوهت منبر
مدت منبر
شکر کوهت منبر
مدت منبر
شکر کوهت منبر
مدت منبر
شکر کوهت منبر
مدت منبر

خوا نه سلی عه لی خوا نه سلی عومه^(۱)
 وهك فیرقهی سه له ف سه فی سه ریره
 حوكمیان هه یه به نه فضه لییه ت^(۲)
 لولا سند لما حکموا
 وفوض الحق الی الحق وقل
 دای له ده ماخی بوئی (لایاتل)^(۳)
 ((وما طلعت له طلعت))^(۴)
 نویسییاگه له گست ئاسمان
 نه وه سه بیی نه و سه بیی ئیسلامه^(۵)
 نه کرم نه فزه له پایه ی نه عزمه
 به عده ز نبووه ت ته سدیقی سیدیق^(۶)

بهل قورپه شی وی پاکیزه سییه ر
 لاکین نه ئیممه فه حلی که سیره
 هه ر به ته رتیبی نه مری ئیمامه ت
 فاحکم ظاهراً بانهم
 والزم دابهم بلا تعلل
 نه فزه ل نه و که سه ره وزه ی نه زه لی
 له نه و جی سه مای عالی نبووه ت
 ئیسمی له گه ل ئیسم گه وره ی ئینس و جان
 نه وه که شوکری له سه ر نه نامه
 هه ر نه وه نه تقا و نه تقا و نه کره مه
 [ثانی اثنین] ده لی به ته حقیق

۱- واته: پیویسته ئیمام له قورپه ش بیئت، ئیتر له نه وه ی عه لی یا عومه ربیئت نه وه هیهج
 فه رق ناکات.

۲- واته: پای زوربه ی زانایان نه وه یه که گه وره یی یان به پیی ته رتیبی خه لافه تیانه.

۳- نه مه ئاماره یه به ئایه تی ((ولایاتل اولوا الفضل منکم والسعة)) نه م ئایه ته
 ده رباره ی نه بوبه کره اتوو و لیزه دا به خاوون (فضل) ناوبراو.

۴- ئاماره یه به حه دیسی ((ما طلعت الشمس ولا غربت علی احد افضل من ابی بکر)).

۵- سه بیی: سب: جنیو پندان.

۶- ثانی اثنین: ئاماره یه به ئایه تی: ((ثانی اثنین انهما فی الغار انذ یقول لصاحبه
 لاتحزن ان الله معنا)). به عده ز: پاش.

عجب عالم وسیع در دسترس

بیاورم در آنجا که در آنجا

بل و شایسته بی نامک سیر

لکن ائمه فضل کثیر

بزرگترین امر امانت

فاحکرها ظاهرا با فسر

والنوم و عه بهم بلا نعل

افضل اول که روضه آزر

که اوج سمای عالی بروت

استی کل اسم گوره از خان

آوه که شکر که سینه امانه

برآوه اتقی و اتقی اگر سه

مانی ائمه دلی به تحقیق

خواه نسل علی خواه نسل عمر

و ک فرقه سلف صفیر

حین این سینه با فضیلت

لولا سند لما حکموا

و فرض الحق الی الحق و قل

وامی که دماخی نبوی لایا نل

ما طلعت له طلعت

نویسیا که که کشت آسمان

آوه است اوست اسلامه

اکرم افضله پایه ار عظمه

بفاز نبوت تصدیق صدیق

در سینه در انقضای

- من له کوئی مه دحی سیددیقی له کوئی؟! (۱)
سه لای ((حیهل بعمر)) ده دهین (۲)
یصافح الحق اولاً معه (۳)
سنن الرسول کذاک التوراة
هل غیره من وافق الآیات
به نایهت له بهر جبریل ئاوردن
ئهو ده بوو چه دیس ده لئی پووبه پوو
(ولو لم یکن شمساً ساریة
وجوودی وجوودی به حری خیضه م بوو
بهس نییه خه بهر "یاخیر البشر"
فاروق مرد زولمهت داگرت خافیهین
شه بیهی دوو شه خس چه بیبی جه لیل
- زیکری سالحان په حمه تی واپئ
ذیکری سالحان وه ختی هاته بهین
(ثانی الافضلین من الأربعة
هل غیره من وافق الآیات
به نایهت له بهر جبریل ئاوردن
ئهو ده بوو چه دیس ده لئی پووبه پوو
(ولو لم یکن شمساً ساریة
وجوودی وجوودی به حری خیضه م بوو
بهس نییه خه بهر "یاخیر البشر"
فاروق مرد زولمهت داگرت خافیهین
شه بیهی دوو شه خس چه بیبی جه لیل

- ۱- په حمه تی واپئ: په حمه تی خوای پئی.ه. واته: که ی ئەم کاره له ووزهی من دایه؟
۲- ئاماژیه به وته یه کی (ابن مسعود) که فه رموویه: ((اذا ذکر الصالحون فحیهل بعمر)).
۳- له پوژی قیامهت دا بهرله هه موو هاوړیکانی به دیداری خوا شه ره فیاب ده بی.
۴- واته زورجار پیش نه وهی جبریل وه حیی بینیت ئیمامی عومه ر باسی نه و شته ی کردوه.
۵- ئاماژیه به چه دیسی ((لوکان بعدی نبی لکان عمر)).
۶- خفاش: شه مشه مه کویره مه بهستی نه وانه یه که ئینکاری فه زلی نه و نه کهن، نه لئ نه گهر خاوهن فه زل نه بوو چون ساریه له نه هاوهند گوئی له قسه که ی نه بوو که فه رمووی: (یاساریة الجبل الجبل).
۷- واته حکمهت له وه وه وه پووباری نیل هه لده قولاً ئاماژیه به وهی که سالیکیان نیل هه لئه سابوو کاغه زیکی نووسی به و کاغه زه فه یه زانی کرد.
۸- ده لئین جبریل عه ززی پیغه مبه ری کرد: ((یاخیر البشر لیبک الاسلام لموت عمر)).
۹- خافقین: پوژمه لات و پوژئاوا.
۱۰- واته له دوکهس ده چوو یه که م پیغه مبه ر (د.خ) دووه م: چه زه ته ی ئیبراهیم.

ذِکْرُ صَالِحَانِ رَحِمَتِ وَ اِی
 ذِکْرُ صَالِحَانِ دُخْتِ مَاتَهٗ یَمِنَہٗ
 ثَانِیَ الْاَفْضَلِیْنَ مِنْهُ الْاَرْبَعَهٗ
 هَلْ غَیْرُ مَنْ وَا فِی الْاَبَاۃِ
 بَاۃِ لَیْ بَرَجِیْلِ اَوْرَدَنْ
 اَوْدُبُو حَدِیْثِ دَلِی رُوْبُرُو
 وَلِیْ لَیْ بَاۃِ شَمَّاسِ اَرْبَعَهٗ
 ذِجُو دِی وَ جُو دِی خُصْمِ بُو
 اَبِیْسِ خَبْرَ یَا خَیْرَ الْبَشَرِہٗ
 فَا رُوْقِ مَرْدُوْلَتِ وَا کَرْتِ خَافِیْنَ
 بُوْدَہٗ لَوَطِیَانِ سِیْلِ حِکْمِ بُو
 لِبَاۃِ الْاِسْلَامِ بُو مَوْتِ عَمْرُ
 بُو دُو یَیْ جِرَانِی ذِی التَّوَرِیْنَ
 شَدِیْ وَا شَخْصِ حَبِیْلِ حَمِیْلِ
 خَمِّ النَّبِیِّنِ حَبِیْلِ حَمِیْلِ

مجلس حضرت عبدالعزیز

مجلس حضرت عبدالعزیز

زوج

((زَوْجٌ نَيْرِيْ اَوْجِ ذَا الْفَلَكَ))

((له کرتین ماعلی عثمان

((يَدُهُ يَدُ النَّبِيِّ الْاَبْطَحِي

((سبعون الفا كل استوجب

((بشفاة من ذاك الجناب

((كان لِّلقا النبي خَمِيصا

((حتى لقي النبي سعيدا

چرای [ذي النورين] نهوا كوژياوه

بابی مه دینهی عولوم و هودا

چلون فهزلیکه وازیح و جهلی

[وعن شأنه العليُّ يُجَلِّي

نهر ده بوون تاچل بوی ده بوون بهیهك^(۱)

وهو مرتين اشترى الجنان))^(۲)

مِنْهُ الْمَلَائِكُ طُرًا تَسْتَحِي))^(۳)

ان يدخل النار وان يعذب))

داخلو الجنة بغير حساب))

لِذَا مَا خَلَعُ ذَاكَ الْقَمِيصا))^(۴)

ذا مرتبة اسنى شهيدا))

پالده چارنییه وه لای ده رگاوه^(۵)

قالیعی بابی خهیهری عیدا

((مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ مَوْلَاهُ عَلِيَّ))

ان رُدَّتِ الشَّمْسُ لِكَيِّ يُصَلِّي^(۶)

۱- ناماژهیه بهوهی که پیغهمبهر دووکچی خووی لی ماره کردووه (رقیهه - ام کلثوم)

ههروهها فهرموویه: نهگهر چل کچم بوایه یهک له دوای یهک لیّم ماره دهکردی.

۲- کرتین: دووجار. نهلین پیغهمبهر دووجار پیئی فهرمووه: ((ماعلی عثمان ماعمل

بعد هذه)) ههروهها دووجار بهههشتی کریوه بهکرینی بیری ناو لهکاتی شهپری

تهبووک دا.

۳- مه بهستی موبایه عه کهی پووداوی پهیمانی حوده ییبییهیه.

۴- القمیصا: کراسی خه لافهت.

۵- پالده: یالبده.

۶- نهلین جاریکیان نیمامی عه لی نویژئی عه سری دوا که وتبوو، پیغهمبهر دووعای

بوکرد که پوژ بگه ریته وه تانویژه کهی نه چیت.

زَوْجِ نَبِيِّ أَوْجِ ذَا الْفَلَکِ

أَرْدُونَ تَأْجِلُ نَبِيِّ دُونَ بَيْتِکِ

لَمْ كَرَّيْنِ مَا عَاثَمَانِ

وَهُوَ سَرَّيْنِ اسْتَشْرِي سَبِيحِکِ

بَلَّكَ بَدَّ النَّبِيَّ لَا نَطْحِي

مِنْهُ لَمَّا نَطَّرَ تَسْبِيحِي

سَعُونَ الْفَاكِلِ اسْرُجِبِي

أَنْ بَدَّ خَلَّكَ تَارَوَانِ بَعْدِي

لِشَفَاعَتِهِ ذَاكَ الْجَنَابِ

دَاخِلُ الْحَبَّةِ بِفَرْحَانِي

كَانَ لِلْفَاكِلِيِّ حَمِيصَانِي

لِذَا مَا خَلَعَ ذَاكَ الْفَيْصَانِي

حَتَّى لَقِيَ النَّبِيَّ سَعِيدَانِي

ذَامِرِيَّةِ أَسْنَى شَهِيدَانِي

جَبْرَانِي ذِي النُّورِيْنَ أَوَاكِرِيَّةِ

بَالِدَةٍ جَارِيَّةِ وَلَا أَيْ دَرَكَاوَةٍ

بَابِ يَتِيْمِ عُلُومِ بَدِي

قَالِجِ بَابِ خَيْرِ عِدِي

خَيْرُونَ فَضْلِكَ وَأَضْحَى حَلِي

مَنْ كُنْتَ مَوْلَا مَوْلَا عَلِي

وَعَنْ شَاهِنِهِ لَعَالِي جَلِي

أَنْ رَدَّيْتُ لِمَنْ عَلَا بَصَلِي

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نووری حه دهقهی عیرقان و وه قا^(۱)
 ئه سه دی بی شهی نعوتی جه لال
 حُبُّهُ عِنْوَانُ كِتَابِ الْمُؤْمِنِ
 انت قَسِيمُ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ
 حتی یُرَقِّنْ لَهُ الْجَوَازَا
 وباینها قلباً ثلاثا
 غاصت نفسهُ فی بحرِ الشُّهُودِ^(۲)
 مورادی قازی بو مورادی بوو^(۳)
 [فَكَرَّمُ اللهُ تَعَالَى وَجْهَهُ]
 دییاره له فه رعی نه ورو سه مه ردا^(۴)
 ئه ولا تاج له ولا ئه م لا عه لی بوو^(۵)

نهوری حه دیقیه گولشه نی سه فا
 که وکه بی بروج نه و سافی جه مال
 اخ حَبِيبِ الرَّبِّ الْمُهِمِنِ
 خُصَّ بِهِ مِنْ حَضْرَةِ الْمُخْتَارِ
 ما اَحَدٌ عَنِ الصَّرَاطِ جَا زَا
 اجثت من الدنيا اجثثا ثا
 جاد بالوجود فی الرب المعبود
 مورادی موراد ره بی هادی بوو
 اسلم وجهه لما جبهه
 هه رچی په نهان که رد حه ق له شه جه ردا
 ئه ولاد که نه ولا و فه زلی جه لی بوو

- ۱- نهور: گولآلهی درهخت له سه ره تایی بهر گرتنیدا. حه دهقه: گلینهی چاو.
- ۲- واته: گیانی خوئی له پیناوی خوادا به خشی و له ده ریای بی بنی (شهود) دا نو قوم ببوو.
- ۳- له م بهیته دا چوار جار وشه ی موراد هاتوو ه یه که م و دوو هم واته مه به ست، ده لیت: موراد و مه به ستی ئه و موراد و مه به ستی خوابوو. سئ یه م: مه به ست ئه و که سه یه ئیمامی عه لی شه هید کرد که ناوی (عبدالرحمن بن ملجم المرادی) بوو. واته ئه و تا وانبار ه ناره زووی ئیمامی به جئ هیئا که شه هاده ت بوو.
- ۴- واته: ئه و پایه به رزی یه ی که خوا له (عه لی و فاطمه) دا شار دبووی ه وه، هه مووی له مناله کانیا نداد هر که وت که (حسن و حسین) بوون.
- ۵- ئه و منالانه سه رنکیان پیغه مبه ر بوو، سه ره که ی تریان علی بوو. سه یری ئه م هه موو سه نعه ته ئه ده بییه بکه؟

نُورِ حَرِّهِمْ كَمَا نُوْرُ عُرْفَانُ وَفَا	نُورِ حَرِّهِمْ كَمَا نُوْرُ عُرْفَانُ وَفَا
لَوْ كُنْتُ رُوحًا أَوْ صَابِغًا لِمَا ل	لَوْ كُنْتُ رُوحًا أَوْ صَابِغًا لِمَا ل
أَخِي حَبِيبِ الرَّبِّ الْأَمِينِ	أَخِي حَبِيبِ الرَّبِّ الْأَمِينِ
خَسَّ بِي مِنْ حَضْرَتِ الْأَخْتَارِ	خَسَّ بِي مِنْ حَضْرَتِ الْأَخْتَارِ
مَا أَحَدَعَنِ الصِّرَاطِ جَا زَا	مَا أَحَدَعَنِ الصِّرَاطِ جَا زَا
إِحْتَكَمْتَنِي إِلَى النَّبَا إِحْتِثَا ثَا	إِحْتَكَمْتَنِي إِلَى النَّبَا إِحْتِثَا ثَا
جَادَ بِالْجُودِ فِي الرَّبِّ الْعَبُودِ	جَادَ بِالْجُودِ فِي الرَّبِّ الْعَبُودِ
سُرَادِي سُرَادِي رَبِّ مَا دِي بُو	سُرَادِي سُرَادِي رَبِّ مَا دِي بُو
أَسْلَمْتُ وَجْهَهُ لِمَا حَبِيبَهُ	أَسْلَمْتُ وَجْهَهُ لِمَا حَبِيبَهُ
بِهِرْجَمِ بَهَنَانِ كَرُوحٍ لَهُ شَجَرٌ ذَا	بِهِرْجَمِ بَهَنَانِ كَرُوحٍ لَهُ شَجَرٌ ذَا
أَوْلَاوَكِهِ أَوْلَى وَفَضِيحُ بَعْ بُو	أَوْلَاوَكِهِ أَوْلَى وَفَضِيحُ بَعْ بُو

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فَأَصْبَغْتَهُ بِخِرَالشُّهُودِ

سُرَادِي سُرَادِي رَبِّ مَا دِي بُو

فَلَمْ يَلَمْ اللَّهُ لِقَا وَجْهَهُ

وَيَا زَا كَرُوحٍ لَهُ شَجَرٌ ذَا

أَوْلَاوَكِهِ أَوْلَى وَفَضِيحُ بَعْ بُو

نوازنی

ئاینه که ی ساف چه سەن و حوسەین
 زوان کام که لام؟ خامه کام ته حریر؟
 له نه خشی و به خشی مه رته بهی شاهی^(۱)
 (احیاهم احیاه الله آمین)^(۲)
 فه رمان فه رما بوو وه سه ر ئه رواح دا^(۳)
 (تمّ الخلافة بعدی ثلاثون)
 بورجی سه یری میهر سه ییدی جه لیل^(۴)
 فیدای پی ده ویست چلۆن؟ حوسەین ته ور
 من به دەل نه یکه ی وه ختی خۆی ده خیل
 ده دوت به دەل بو ی نه کیره ی لی هات
 وفدیناه بذبح عظیم^(۵)

ئواندی ئه و ساف که مالی ئه سه لەین
 ئه خلاق ی چه سەن نایه ته ته قریر
 له ورده ی هیمه ته ئه و ئه رنا گاهی
 ئیسه لاهی چه سەن (بین المؤمنین)
 گوزه شت له شاهی وه سه ر ئه شباح دا
 بو مودده ی شه ش مانگ ئه و سا حیب فنون
 قوربان ی که عبه ی وه فا ئیسماعیل
 به قای لازم بوو تاته مام بی ده ور
 پوو حی حوسەین هات فه رمووی های خه لیل
 چون نیسه بت به فه زل مه عریفه ی ئه وزات
 [قال واصفاً حضرة العظیم

- ۱- نه خشی و به خشی: به رق و بریسکه ی پاشایه تی و خه لیفایه تی.
- ۲- ئاماژه به وه ده کات که ئیمامی چه سەن له پیناوی پاراستنی خوینی موسولمانان وازی له خه لافه ت هیئا بو مه عاویه.
- ۳- واته چه سەن وازی له وه هیئا که بیته گه وره به سه ر تارماییه کاندای، بو یه خوا کردی به سه ر کرده ی جیهانی گیانه نه مره کان.
- ۴- واته: ئه و ئیسماعیله ی که خۆی کرد به قوربان ی و ئه و که سه ی که هو ی مانه وه خۆری پیغه مبه ربوو ده بوو سه ر نه بپرئ تا ده وره که ته واو ببی. به لام پیویستی به فیدا بوو حوسەین بوو به و فیدایه.
- ۵- ئاماژه یه به یاسایه کی زمانی عه ره بی ئه ویش ئه وه یه که وشه ی (ذبح) نه کیره یه و نابیته به دەل بو ئیسماعیل که مه عریفه یه، به لام ئه وه تا به وشه ی (عظیم) ته وسیف کراوه تاکه میک له و نه کیره یه ی که م بکاته وه.

نورندی اوصاف کمالِ صلہ	آپہ کہ صاف حسن
اخلاق حسن نابہ تفسیر	زوان کلام کلام فائزہ کلام سخن
کہ وردہ ہمت او آرا کا ہی	نمخشہ و نمخشہ مرتبہ شہی
اصلاح حسن بہت المؤمنین	اجاہدہ اجاہد اللہ آہن
کہ نشلے شہی و سر اشبا حد	زمان فرما بو و سر او واحد
بومد و شش ما نک او صاب زون	مکخلافہ بعد ہی فلا ثون
قربانی کعبہ وفا اسماعیل	رج سیر جہر سید <small>جیل</small>
بقای لازم بو تا تمام بے دور	فدای بے دولت چلون حسین
روح حسین کات ورموی کی خیل	سندل کی و خنجوی رخیل
چون نسبت بفضل معرفہ او دست	دووت بدل بوی سکرہ لے نکات
فال و اصفاء حضرت عالم	و فدائہ صبیح عظیم

- په ز نه رچی چه رای په وزه ی نه عیم بی
 نه لبه ت نه و زه بجه حوسه ین بوو پاسه
 گوزه شتی زامیر باتین هاته به ین
 که شه ره فناک بوون (مقدمتین)
 بو پاکی عیتره ت مورید نه که مه رید
 غه یری زاتی حق [جل تقدس]
 خو سه رکاری حق (باری البریه)
 په س له لای فامین هه رکه سی که سه
 نه وانه ت له بهر چاکه گه ره که
 ناشی ویجدانت نه وه نه زانی
 هه س نه م مه سه له که س له بهری وی
- ده شی بوچ لایق وه سفی عه زیم بی؟^(۱)
 نه سفیا هه رچی ده فه رموون پاسه
 نه و خاسه ی حه سه ن نه م خاسه ی حوسه ین^(۲)
 حاجه ت هه س باسی نه تیجه بکه ین؟^(۳)
 (هل یرید غیر انما یرید)؟^(۴)
 سیوای پیغه مبه ر بوزورگته ری هه س ؟
 له ره بتو نیسه بت فرزه ند به ری یه
 وتت نه ولادی پیغه مبه ر به سه^(۵)
 مه عره که ی ناوی نه و موشته ره که
 نیسه به تی خاسه ی پیغه مبه ر کوانی
 فه رع ی بی عه مه ل له به ش به ری وی؟^(۶)

- ۱- په ز: مه ر. چه رای په وز: له به هه شت دا له وه پابیت. واته: هه ر چه ند نه و مه ره
 له به هه شتیش دا له وه پابیت به لام نه گه ر مه به ست (حسین) نه بوایه چون به وشه ی (عظیم)
 ته وسیف ده کرا؟
- ۲- واته حه سه ن وازی له پاشایه تی و حوکمداری هیئا حسینیش وازی له گیانی هیئا نه ویان
 زامیر نه میان باتین.
- ۳- مقدمتین: ناماژه به زار او ده کی عیلمی (منطق) ده کات کاتیک دوو (مقدمه) راست بن بی
 گومان نه نجام راست ده ره چی ت، لیره مه به سستی پیغه مبه رو نیمامی عه لی یه، چونکه نه م
 سه ییدانه ده چنه وه سه ر نه و دووانه.
- ۴- مورید: دوست. مه رید: شه یتان. هل یرید غیر انما: ناماژه یه به نایه تی ((انما یرید الله
 لیذهب عنکم الرجس (هل البیت)).
- ۵- واته گه وره ترین که س له کائینات دوا ی خوا پیغه مبه ره، خوا نه ولادی نییه، به لام نه و
 هه یه تی که واته نه بیت ری زیان بگیری ت.
- ۶- ناماژه بو مه سه له یه کی (فرائض) ده کات ده لیت: نایا دابه شکر دنی میرات له سه ر نه ساسی
 چاکه و خراپه یه؟ دیاره نه.

بزارِ حیرتِ امانی روضہ نعیم ہے
 دیکھ بوج لائق وصفِ حطیم ہے
 البتہ اودھجہ حسین بوسہ ہے
 اصیفا ہر خیر و ذریعہ و سہ ہے
 کہ شہ ظہر باطن کا تہ ماہن
 او فاضلہ حسن ام فاضلہ حسین
 کہ شرفا ک بون نقہ مشین
 حاجت بخش تہہ کین
 بویا کے حضرت مرید ک مرید
 بل پوید غمنا امانا ہر بد
 بیوای پیغمبر زکریا پس
 غمزدہ حق جل تقدس
 خوش کار حق باری البر
 پس لای فایں ہر کس کسہ
 کہ ربانیت و زندہ بر تہ
 او انت لہ بر جا کہ کر کہ
 وقت اولاد پیغمبر لہ
 نہ کہ ناوی او نشہ کہ
 ناشی وجدانت امہ نزا نے
 نسبت فاضلہ پیغمبر کو را نے
 پر امی شہ کس لہ ری وی
 فرغے عمل لہ لہن ری وی

ربلاضی

(رب لا احصي ثناءً عليك

له سهر زمان شوکری تو بئ حیسابه

فرمانیان وهدهس سه قیری دین دا

چ موجته میدین نه سحابی نه قوال

وهکو مه شاخ هه موو ته پرائیق

باوه پمان هه یه ته سدیعیان کیشا

درنیغان نه کرد له شهرع وه له وهرع

کول نه هلی که مال به ته کمیل خهریک

به وان ئیحیا بوو نه سلی فهرع و دین

له نه سلی دیندا دوکه سن مه شهوور

له فهرعی دیندا ههر چهار ئیمام

البدء والعود منك واليك)

بوئه م نه بی یه و نال و نه سحابه

وه تابعین داو موجته میدین دا^(۱)

چ موجته میدین نه ربابی نه حوال

(جزاهم الله باجر لائق)

له پئی دینه دا گشت سه ریان ئیشا^(۲)

چه زاهیری شهرع چه باتینی شهرع

کول ساحیب سلووک مه شغوولی ته سلیک

(احیاهم الله رب العالمین)

شیخی نه شعریی و شیخ نه بوو مه نسوور^(۳)

مه شهوورن له بهین ته مام خاس و عام

۱- وهدهس دایانه دهست سه قیری دین. وه تابعین: دایانه دهست تابعین.

۲- ته سدیعیان: واته خویمان ماندوو کرد.

۳- شیخی نه شعریی: ناوی علی کوری ئیسماعیله، سالی ۲۷۰ ک له به صره

له دایک بووه و ۳۲۴ ک له به غدا کوچی دوایی کردوو.

شیخ نه بوو مه نسوور: ناوی محمد کوری محمد، له گه ره کی ماتوریدی شاری

سه مه رقه ند سالی (۳۳۳) له دایک بووه و ههر له ویش وه فاتی کردوو.

<p>آبِ الْاُحْصَيْنَاءِ عَلَيْكَ لَه سَمَانِ چِکِرِ تَوْبِ حَسَابِه فَرْمَانِانِ وَ دَسْ سَخِرِ دِينِ دَا چِه مَجْتَهِدِ اَصْحَابِ اقْوَالِ وَ کَوَشِ شِخِ هَمُو طَه اِيْتِ بَا وَ تَمَانِ اِيَه لَصَدِّ بَعِيَانِ كِيْتِ دَر بَعِيَانِ كَمُرْدِ لَه شَرَعِ لَوْرِ شَرَعِ کُلِّ اَهْلِ كَمَالِ بَه نَكَمِيْلِ خُرِيدِ بَوَانِ اِحْتِابِ اَصْلِ فَرِيحِ دِينِ لَه اَصْلِ دِينِ دَو کَسِ شَهْوَرِ لَفَرِيحِ دِينِ اَبَرِ حَاجِرِ اَمَامِ اَلْبَدِّ وَالْعَوْدِ رُتَبُكَ اِلَيْكَ بَدْوَامِ نَبِيهِ آلِ اَصْحَابِه وَ تَابِعِيْنِ اَوْ مَجْتَهِدِيْنِ دَا چِه مَجْتَهِدِ اَرْبَابِ اِحْوَالِ جَوَاهِرِ اللّٰهِ بِاَجْرِهِ لَا يَبْقَى اَرْبِيْ دِيْنِ اَكْتِسَابِ اِيْتِ چِه نَفِيْ هِرِ شَرَعِ چِه بَا طِنِ شَرَعِ کُلِّ صَاحِبِ سَلْبِ كُرْمَنُوْلِ تَسْلِيْكَ اَحْيَا اِهْلِ اللّٰهِ رَسَبُ الْعَالَمِيْنَ شِيْخِ اشْعَرِيْ شِيْخِ اَبِيْ سَمْوَرِ شَهْوَرِ كُ لَه دِيْنِ تَامِ خَا صِ اَمَامِ</p>	<p>آبِ الْاُحْصَيْنَاءِ عَلَيْكَ لَه سَمَانِ چِکِرِ تَوْبِ حَسَابِه فَرْمَانِانِ وَ دَسْ سَخِرِ دِينِ دَا چِه مَجْتَهِدِ اَصْحَابِ اقْوَالِ وَ کَوَشِ شِخِ هَمُو طَه اِيْتِ بَا وَ تَمَانِ اِيَه لَصَدِّ بَعِيَانِ كِيْتِ دَر بَعِيَانِ كَمُرْدِ لَه شَرَعِ لَوْرِ شَرَعِ کُلِّ اَهْلِ كَمَالِ بَه نَكَمِيْلِ خُرِيدِ بَوَانِ اِحْتِابِ اَصْلِ فَرِيحِ دِينِ لَه اَصْلِ دِينِ دَو کَسِ شَهْوَرِ لَفَرِيحِ دِينِ اَبَرِ حَاجِرِ اَمَامِ</p>
---	--

ئىمامى ئەعزەم ئەووەل سەرمەزەب
 بەئىمامى ھەدىس سەيىدى سەرور
 سەيەمىن مالىك فەزلى ئەكەلە
 چونكە مەزھەبىيان مودووەن بووگە
 نەر نەلەسايەى (سەيد البشر)
 نەرچى ئىختىلاف ئوممەت رەھمەتە
 [طريقة القوم كل منها حق]
 وەك موجتەمىدىن زاھىر ئىجتىھاد
 چى بۇ موجتەھىد ھەس بەر موقەللىد
 نەرچى ئەھلى ھەق فەرموو گىانە
 لاكىن بزائە ھىچ شوبەھى نىيە

دووہم شافىعى قورەشى نەسەب^(۱)
 عالەم بەعىلمى ئەو بوو مونەووەر
 چەارەم ئەھمەد نەجلى ھەنبەلە
 تەقلید ھەر بۇ رىئى لای ئەوان چووگە
 موجتەھىد زۆرن ھەموو پەرھونەر
 تەقلیدى غەيرى ئەوان زەھمەتە
 كۆل عەينى شەرەن بەل لوببى موتەلق
 سابىتە تاقى بۇ شىخى ئىرشاد
 لەسەر مورىد ھەس نىسبەت بەمورشىد
 ئەسبابى عىلمى مەخلووق سىيانە^(۲)
 ئەو بەنىسبەت عاممەى خەلقىيە

۱- ئىمامى: ناوى نەمان كورپى ثابت، لەشارى كوفە سالى ۸۰ كۆچى لەدايك بوو، لە ۱۵۰ كۆچى لەبەغدا وەفاتى كردوو.

شافىعى: ناوى محمد كورپى ئىدىرىس، لەشارى غەززە سالى ۱۵۰ كۆچى لەدايك بوو، سالى ۲۰۴ كۆچى لەمىسر وەفاتى كردوو.

۲- سەئ شتەكان برىتىن لە:

ا/ پىنچ ھىزە ھەستكارەكە [لامسە - شامە - سامعە - ذائقة - باصرە] .

ب/ خەبەرى پىغەمبەران.

ج/ عەقل بەھەموو جوړەكانىيەو: [بديهيات... عىلمى استدلالى] .

امام اعظم اول سرمدیست دوم شافعی قه شعی نسب
 با کافعی حدیث سید سوره ^{صالحه} عالم اقدم ابو سنور
 سیدین مالک فضل اکلمه چارم احمد بن حنبله
 چونکه مذہب بیات مدون بود که تقی زبور بن ابی اوان چو که
 آرند که سید البشر است مجتهد زور بن ابو بکر است
 از چهار ائمه است رحمت تقی غیر اوان رحمت
 طریقه کل بنیما حوت ^{العقود} کل عین بن عین بن ابی سطلق
 وک مجتهدی فی براجت ثابته تابعی بوشیح ارباب
 چو بو مجتهد من بر نقله له سر زید بن سبت بر شانه
 از چهار ائمه است و مؤکدانه اسباب علم مخلوق سیدانه
 لکن سر زورانه بیچ شبهه او به بنبت عامه خلقیه

تصوفا

نیلزامی غهیری پی ناتوانی ^(۱)	((خصوصا)) نیلهام مهروهک ووجدانی
بده به حه دیس [الهمنی] دل ^(۲)	ئهگه نه، عیلمی پی دهوی حاسیل
جامی "استفتت عن قلبك" بوین ^(۳)	(قلب المؤمن عرش الله) بخوین
((خذ طریقهم اذ فيه شفا)) ^(۴)	حوجه ته له لای ئه سحابی سه فا
من علیه جناب ذي المن [(ولا سيما طريقة من
بأدب الشرع فيه دابوا))	((بانهم قد تادبوا
لمن طاب من طيبه طابه)) ^(۵)	((دابهم للشيخ داب الصحابة
((وراء كل مسلم بخاري)) ^(۶)	ته به عه میشکات میسباحی باری
سه رکاری عالی شاهی نه قشبه ند	ئوهیسی به نه قش بی نه قشی په یوه ند
افاض علی المؤمنین بره)) ^(۷)	((قدس الله تعالى سره
ئه حلاو ئه جمهل و ئه جهللو ئه جل ^(۸)	ته ریقی ئه نفهس ئه قدسهس و ئه علا

- ۱- نیلهام: که وتنه دل. واته ئه م جوړه زانینه جوړیکي تایبه تی یه، ناتوانی وهک هویه کانی تر خه لکیان پی رازی بکهیت.
- ۲- نامازه به حه دیسی: (الهمنی ربی).
- ۳- قلب: ئه مهش نامازه یه به حه دیسی: ((قلب المؤمن عرش الرحمن) مهروهها (استفتت قلبك)).
- ۴- حوجه ته: به لگه یه.
- ۵- طابه: مه دینه ی مونه ووه ره.
- ۶- ته به عه: دواکه وتوو. میشکاتی باری: تاقیکي وا که چرایه کی خوای تیایه، چرایه که دواکه وتوو ئه هلی حه دیسی موسلم و بوخارین.
- ۷- واته زاتیکه پایه ی وهک وهیسی قهره نی یه، که نه خشی ئه و بی نه خشی یه، ئه وهش بوته نه خشی بو ی و به شاهی نه قشبه ند ناسراوه.
- ۸- ته ریقی: واته ته ریقی شاهی نه قشبه ند. وشه کانی تر هه موویان له وه سفی ته ریقی ته که دا فهرموونی.

خُصُوصًا الْحَيَاتِ مَبْرُوكٍ وَجَدَ لِي

الْإِزَامِ خَيْرِي يَ نَا تُوْرَ لِي

اَكْرَمَ عِلْمٍ يَ دَوِي خَا صِلْ

بَدْرَ سَجْدَتِ الْهَمِي دَلْ

قَلْبُ الْعُوسِ عَرَشَتِهِ سَجُورُنْ

جَامِ اسْتَفْتِ عَنْهُ فَلَيْدُ بَدْرُنْ

حَجَّةَ لَهْ لَا يِ اصْحَابِ صَفَا

خَذَطَ بِقَهْمٍ اِذْ فِرَ سِفَا

وَلَا سَيَّاطِرُ بَقِيَّةٍ مَتْنِ

مَنْ عَلَيْهِ جَنَابُ دِي كَلْبِ

بَا نَهْمُ قَدْ تَأَدَّ بُوَا

بَادِبِ الشَّرْعِ فِيهِ دَا بُوَا

دَا بِيْرُ لِلشَّيْخِ دَا بِ الصَّحَابِ

لِي طَارِيَةِ طَبِيَّةٍ طَابَةِ

تَبِعَ شِكَاةَ رِيْحَانِ بَارِي

وَمَا وُكِّلَ مَسْمُومِ بِيْحَارِي

اَوْ يَ نَقِشُ نَقِشِ سُوْبِي

سِرْكَارِ كَمَا نَقِشُ

قَدْ سَرَّ اللهُ نَعْمًا سِيَّةَ

اِفَاضَ عَلَيَّ الْمَوْسِمِ بِي سِيَّةَ

طَرِيْقِ الْفَسْطَاتِ سَا عَا

اَعْلَى وَاجِدِ اَحَدِ اَبْعَا

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

عَلْفَعِيَّةٌ لِلنَّوَا

بِكَلِمَةِ اَضْرَابِ

- ئه نفه ع و ئه رفه ع ئه فزه ل و ئه قه ربه
ابن حجر به رد ده دا پیتته دا^(۱)
چونکه نیسه به ت و حالی سیددیقه^(۲)
(افضل النسب افضل الاحوال))
(في الفيض العام من خير الأنام))
كلهم مرید)) خه لیه فی ئه ووه ل
علی کلهم له اتباع))
ومن نوره کل ملتمس))
هه ریه ک له جئی خوی [کل من الوصفین))^(۳)
له شوهدی شهره شه ریفدا غه رقه^(۴)
روتبه ی سیددیقین شوهدا بیه
- ئه طه ره و ئه نوه ر ئه طیه ب و ئه نسه ب
مه کتووبات نه گری ئه ر له گویتته دا
بوچ ئه م ته ریه هه س به م ته ریه
نیسه به ت و حاله ت ((افضل الامثال))
ئه رچی شه ریه کی ئه سحابی کیرام
(لکن فی الفيض الخاص المحول
(وهو ظاهراً باطناً مطاع
(ومن ناره کل مقتبس
ته سدیق به رزه خه (بین الطرفين)
روتبه ی فارووقی مائیل به فه رقه
ئه گه ر ده بیه نی ((بعد النبیین))

- ۱- مه کتووبات: ناوی کتیبیکه که ئیمامی ره بیهانی له مه دحی ریبهازی
نه قشبه ندییا دای ناوه. ابن حجر: زانایکی گه وره ی ئیسلامه که پشتگیری
ئه و کتیبیه ی کردووه و ئی بازی بووه.
۲- واته هوی چاکی ئه م ته ریه ته ئه ویه که ئه مه ته ریه ته ئه بو به کری سدیقه.
۳- به رزه خ: شوینی نیوان به هه شت و دوزه خ. واته ئه بو به کر به رزه خ بوو بو نوری
نوبووه ت و نووری ویلیه ت.
۴- واته که حه زه ته ی عومه ر بوو به خه لیه جیاوازی په یدابوو له نیوان ئه و دوو
نووره دا ئه و زورتر گرنگی ئه دا به حوکمی زاهیری شه ریه ت.

انفع ارفع افضل اقرب	اظهر النواظيب انساب
ابن حجر برودا پيدا	مکتوبات کبری ارله کو پيدا
چونکه نسبت و حال صد ليقه	بوج لام طريقه همس لم طريقه
افضل النيب افضل الاعمال	نسبت خالت افضل الامل
في الفيض العام ضم خير الانام	ارچه شريكين اصحاب كرام
كلمه سيد خليفه اول	لكن في الفيض اسخاص المحامل
على كلمه له ايتباخ	وهو باطن مطاوع
ومنه نوره كل نلتيس	وجنه ناره كل سقتيس
هر كيد له عني خوشي كلينه الوصفين	تصهين برزخه باين لظرفين
له شهود شرع شرفه اغرقه	رسته فاروقه نائمه بفرقه
رسته صد يقين شهدا بيان	اگر دپني بعد از نيبين

مکتوبات

- موددهی سنیه میچ تانه کسه ری چوو
 نمجار نواندی که منی گوشه ی عهین
 چون له چاره مدا جئی گرت خور دوستوور
 ویلایهت په رده ی نه کرد ریعا یهت
 زاهیر بوو ته ریق سیددیقی وهک خوی
 سیلسیله ی ریجال نه م شیمه ی پا که
 قهف قهف مات وهک پم تاشیری هیندی
 هه رکهس خهسته ی زه هر گهسته ی هه و ابوو
 له فه یزی قه دیم لوتفی ره بانی
 خه بیس له ته ییب به و کریا ته میز
 موحتاج به نه لفتی نه رنه وی عاتی
- ویلایهت هه ر بهرگ نوبووه تی بوو^(۱)
 مه رته به ی سنیه م بووبه (ذی النورین)^(۲)
 بئی په رده عالم کرد به ده ریای نوور^(۳)
 بووه ناو نریا (باب الولایات)
 عالی و پر مه غزه بوچی پووچ ده که ی؟
 لایق به گه رده ن شیر ی بئی با که
 (قد قد کل لی عندی)^(۴)
 فاروقی تریاک بوئه و ده و ابوو^(۵)
 بووبه موجه دید بو نه لفی سانی^(۶)
 (قدس الله سره العزین)
 نه ر عه شه راتی نه گه ر میئاتی^(۷)

- ۱- سنیه میچ: مه بهستی خه لیفه ی سنیه م چه زه تی عوسمانه.
 ۲- واته له به شیکی تری خه لافه تی عوسماندا دوو نووری نوبووه ت و ویلایهت
 ده رکه وتن.
 ۳- خور ده ستوور: وهک خور. واته له سه رده می ئیما می علی دا دنیا هه موو به نووری
 ویلایهت داگیرا.. چه زه تی عه لی ناونرا (باب الولایه).
 ۴- شیر ی هیندی: مه به ست ئیما می ره بانی یه ۹۷۱ - ۱۰۳۴ ک. قد: به راستی. قد:
 دووله تی کرد. قد: بالآ. لی: هه مه. عندی: لامه واته کاروباری نهینی و پووچی.
 ۵- واته هه رکهس خهسته ی ژاری ماری نه فسی نه ماره بوایه نه م بووی ده بوو
 به ده رمان و چاکی ده کرده وه.
 ۶- نه لفی سانی: هه زاره ی دووهم.
 ۷- واته نه گه ر خووت به گه وره بزانی نه وه بزانه هه ر پایه یه کت هه بئی موحتاجی به
 مورشید که تازه که ره وه ی هه زاره ی دووهمه.

مدتی بیچ تا اکثری چو ولایت ہرگز نبوتے بو
 ہجارت نواندی کمی کوشہ عین مرتبہ سیم بو بندی النورین
 چون نہ جارہد احی کرشورہ دستور بے پردہ عالم کرد ہجریای نور
 ولایت پردہ کمزور غایت بیوفہ ناوزیا باب الولات
 طہر بو طریق صحتی و کخومی عالی بر سغزہ بوجی پوج دکے
 سادہ رجال ام شیعہ پاکہ لاتی کردن شیر بے پاکہ
 قف قف نکات دک عم تا شیری قد قدہ کمل لے عینی
 ہر خسشتہ زہر گشتہ ہوی بو فاروقی زریاک بو اودوا بو
 رفیق قدیم لطیف ربانی بونہ مجدد بو الف ثانی
 جنبہ لطیف بو کربا تمینہ قدس اللہ سرہ العنہا
 محتاج بہ الفیت ارنوی عاتے ارضہ اے اگر میا تے

سر لکھی دیکھو
 ۵۲

(منبع الأنهار) مه زرهه عی عیباده^(۱)
 غهوس و شاهباز ساحیب جه ناحهین^(۲)
 باره گای جه لال شیخی جه یلانی
 اولاه الاله آلاه آمین^(۳)
 ته مام له خزمهت نه ودا دهوی جه م
 وه کیلی (ذو رای) سائیپی نه وه
 ته سلیم به سه رکار موجه دید دهوی
 چارنی یه ده شی به وته شه بوس که ی
 له نائیپ غائیپ نه لبهت خائیبه
 (رضی الله الهادی عنها)^(۴)
 (لمطلعها الف تحیه)^(۵)

نه گهرچی دیجله ی به غدادی ئیرشاد
 مه ئوای نیسه به تهین بن شهینی سیبطهین
 مه رجیعی فوتوح پهیدا و نیهانی
 (الله ارضاه بالرضا المبین
 فیووزات یه کسه ر نه زوره نه رکه م
 لاکین موجه دید نائیپی نه وه
 ههرچی که وتمان جه م بووگه له وی
 له سه ر هه ر شیمه و شیوه یه که هه ی
 چونکه وه کیلی نه وه و نائیبه
 بابیننه سیوره نه م هه ردوو هوما
 شوعله ی نه و نیسه بهت موجه دید ی یه

- ۱- مهولهوی دهیه ویت وه لامی نه وه بداته وه که چون ئیمامی ره بانی بوته مه رجیع له کاتی کدا که ده بیت دوا ی گه یلانی به وه کالهت بیت؟ دیجله ی: مه بهستی چه زره تی غهوسه.
- ۲- سبتیهین: واته چه سه ن و حوسهین. مه شهووره چه زره تی غهوس له دایکه وه نه چیته وه سه ر حوسهین و له با و کیشه وه ده چیته وه سه ر چه سه ن.
- ۳- الاله: نعمة واته چاکه کانی خوا.
- ۴- سیوره: سبهر. دووهوما که: غهوس و ره بانی مه بهسته.
- ۵- مهولهوی لیره وه دیته سه ر باسی شیخه که ی خوی که پایه بهرز (شیخ عثمان سراج الدین) ه ۱۱۹۵ - ۱۲۸۳ کوچی، ئیستا مه رقه ده که ی له شاروچکه ی ته ویله ی سه ر به پاریزگای سلیمانی کوردستانی عیراقه.

عربی

اگر چه در جمله نبه ادیش و
 منبع الا نخت سر حشر عیب و
 ماوای سبتین بی شین سبتین
 غوث شهاب از صاحب خاتین
 مرجع فتوح پیدا اوختان
 بار کای شلیخ جیلانی
 اللهم ارشاه بالرضا لبین
 اولاد الا له الا له اهل
 فیوضات کبر روزه ارکم
 تمام له خدمت او را دوی جسم
 لکن محمد و نایب او
 و کل ذورای صاحب او
 هر چی که در میان جسم که گو ی
 تسلیم به کار محب و دوی
 که سر شمیم شیویم که هی
 چو که و کل او نایب
 با بیسته سبوره ام هم هم
 رضایه لک دوی عنما
 شعله اولت محب دوی
 لطلعت الف سحبه

هر
 عیله که سبوره که
 بر سر کبریا که
 عیله که سبوره که
 بر سر کبریا که
 عیله که سبوره که
 بر سر کبریا که
 عیله که سبوره که
 بر سر کبریا که

کما وصفه الحقیق
 بلدی با نفعی خوزه
 و تا اسم از اقا زوی
 بود معنی

سه‌ره‌یانی کرد بلوور نهو بلوور^(۱)
 شاره‌زای سارای نه‌تواری هه‌فته^(۲)
 مه‌نزلگه‌ی سه‌ره‌رز سه‌ر مه‌له‌کووتی^(۳)
 پی‌ی هه‌ردی به‌قا یا‌تاخگه‌ کردگ^(۴)
 سی‌راوی سه‌راو لاهووتی ماوا^(۵)
 وه‌سیله‌ی وثقای فه‌زیله‌ی وسوول
 واریسی حائیز هه‌یای (ذی النورین)
 دل وه‌ده‌س ته‌سلیم وه‌سقی ره‌زاوه
 سه‌رمایه‌ی ره‌واج کالای هه‌قیقه‌ت
 مِنْهُ اسْتَضَى قَلْبُ التَّقْلَيْنِ)
 نه‌مانی زه‌مان نه‌وان و نه‌مان^(۶)

بو ده‌فعی زولمه‌ت له‌نزیک و دوور
 تادای له‌بلوور (ادن) شنه‌فته
 پیری پاک له‌گه‌رد خاکی ناسووتی
 له‌شه‌و هه‌وارگه‌ی فه‌نا بگردگ
 دل به‌نه‌وای به‌زم جه‌به‌رووت ناوا
 پی له‌ده‌ره‌جه‌ی ره‌فیعیه‌ی قبول
 واسیتیه‌ی رینگه‌ی به‌ینی عیلم و عه‌ین
 چاوپریگه‌ی حوکم نه‌مری قه‌زاوه
 سیراجی وه‌هه‌اج شه‌رع و ته‌ریقه‌ت
 [نوره‌ الساری ملا‌ الکوین
 قوتبی زه‌مان و زه‌مانی نه‌مان

۱- سه‌ره‌یانی کرد: گه‌یشته‌ لایان. بلوور نهو بلوور: جام بو‌جام شیشه‌ بو‌ شیشه‌.
 واته‌ ده‌ست به‌ده‌ست.

۲- واته: نهو نووره‌ ده‌ست به‌ده‌ست هات تادای له‌شیشه‌ی دلی نهو پیره‌مان
 که‌به‌روحانیه‌ت ناوازی [ادن منی] بیست. نهو پیره‌ شاره‌زای هه‌رحه‌وت
 ته‌وره‌که‌یه‌ له‌ته‌سه‌ووف دا باوه ((ورع - زهد - صبر - توکل - جوع - عزله -
 قناعه).

۳- ناسووتی: دنیا‌یی. گه‌رد: تۆز. مه‌له‌کووتی: جیهانی بالآ.

۴- واته نهو پیره‌ فه‌نای به‌جی هه‌یشتوو له‌پایه‌ی به‌قادا ماوه‌ته‌وه. شه‌و هه‌وارگه:
 شوینی هه‌سانه‌وه‌ی شه‌و. بگردگ: تیپه‌پرکرد. پی‌ی هه‌رد: دامینه‌ی کیو. یا‌تاخگه
 کردگ: به‌مه‌نزل کرد.

۵- جه‌به‌روت: ده‌ست رویشتن. ناوا: ناوه‌دان. سی‌راو: تی‌راو. سه‌راو.

۶- نهو زاته‌ گه‌وره‌یه‌ قوتبی زه‌مانه‌ به‌هوی نهو ته‌ربییه‌وه‌ که‌نه‌ی کا ناسایشی
 هه‌ردوو جیهانی بو‌په‌یره‌وانی مسوگه‌ر کردوو، هوی هه‌یمنی و ناسایشی
 هه‌میشه‌یی یان جاچ (جن) چ (انس). نه‌مان: هه‌یمنی. نه‌وان: جن. نه‌مان: ئینس.
 له‌نوسخه‌ی چاپه‌که‌ نووسراوه: نه‌مانی نه‌وانی نه‌وان و نه‌مان.

بود فتحِ ظلمتِ لہ زنگِ دور
 تا دای نہ بلور اوان ششہ
 سپر پانک کہ کرد خاکِ ناسوتے
 نہ شو ہوا کہ فن بکر دک
 دل بھای بزم جبروت آوا
 پے لہ درجہ رفیعہ قبول
 واسطہ ریکہ بہنِ علم عین
 جاو بر کجہ حکم امر قفا وہ
 سراج و تاج شرح طہقیت
 نوزہ السادی بکلاء الکواہن
 قطب زمان ضامن امان

سر پانے کرد بلور او بلور
 شہ زای ساری احوار سفتہ
 ستر لکہ سہ بر سر ملکوتے
 پے ببرد قبا یا ناخکہ کردک
 سپر و سزاو لاہوتے ماوا
 وسپدہ نقای ضیلہ قبول
 وارثِ خائز جانی ذی النور
 دل دست سلیم وصف ضاوه
 سرمایہ رواج کالائی حقیقت
 سنہ استضی قلب الفلہن
 امان زمان اوان امان

مہولہوی
 زوبدهی عہقیدہ

- دائیم پووبه پرووی نیشان بئ گومان
بئ ته لوین له بورج ته مکین دا مه کین
ئاخرهات به زیکر ئەم بوزورگانه
(حمداً له) به و یاد ده پۆت به ئەمین
(دار العمل) ه نه شنه ی ئولهوی
نه و به ی ئەو پۆی نه و به ی ئەمیچ تی
-یه کیکیان به عسی نه بی خۆمان بوو
خورووجی مه هدی له وه لدی حه سه ن
حه زه تی عیسا هم ده ییته خوار
(اظهاراً لذا) بۆ خه واس و عام
ئهر به عده ز چه ندی لیان بوو تاقی
- تیر ئەندەر که مان پیری ما عوسمان^(۱)
(روح الله روحه آمین)^(۲)
نیشانه ی حوسنی خاتیمه مانه
یهومی ئاخریچ ئەسلی پینجه مین^(۳)
(دار الجزا) یه نه شنه ی ئوخرهوی
عه لاماتی هه ن ده شی یه ک یه ک بئ
ئاخیر پیغه مبه ر ئاخیر زه مان بوو
سه رزه مین ده کا پر عه دل و مه ئمه ن
چون تابعه بۆ سه ییدی موختار
(قد یقتدی والمهدی امام)^(۴)
تابعه و هه رشه رع خۆمانه باقی

- ۱- تیر ئەندەر که مانی: ته عبیریکی فارسی یه واته تیری له که وان دایه مه به ست
ئاماده یی یه تی. واته: پیره که م که هه میشه تیری ئاماده ی خسته که وانه وه
پووبه پرووی نیشانه یه تی که دلی موریدانیه تی، ناوی عثمانه و ده یه وی دلی
موریده کانی پاک بکاته وه.
- ۲- بئ ته لوین: به یه ک په نگی و نه گۆران. مه کین: دامه زراوه. واته: به یه ک په نگی
له قه لای به خته وه ری دا دامه زراوه.
- ۳- سوپاس بۆخوا به یادی ئەو زاتانه وه ترسی پۆژی دوایی به ئەمینی
به سه رماندا ده روات.
- ۴- اظهاراً لذا: واته کاتیک که عیسا دیته خوار، چونکه تابعی دینی محمده
له بهر ئەوه نوێژ له دوای مه هدی یه وه ده کات.
- ۵- ئهر به عده ز: دوای ئەوه. تاقی: به ته حقیق.

دائم روبروی نشان بے کمان
 تیر اندر کمان پیر ما عین
 بے تلوین کہ ریح ملکین
 مروح اللہ مروحہ آ مہین
 آخریات بذر آم بزرگانہ
 نشانہ حسن خاتمہ مانہ

نہاں ہر پیر و دوست بہ زمین

دار العظمیٰ شاہ اولو ہی
 پیر و خیرہ اصل چھایت
 دار کسرا یہ نشانہ اخروی
 نوبہ او روپے نوبہ ایچ
 تے علامت ہن یک دشنے بے

لیکین بعث نبی خومان بو
 آخر پیغمبر آخر زمان بو

خروج عہدی کہ دلہ حسن
 سر زمین دکا پر عدل مائیں
 حضرت عیسیٰ ہم ذبیحہ خوار
 جون تابعہ بوسیہ حصار

اظهار لین ابو خوارص عام
 قد قتلہدی و قتلہدی مام

اربعہ از چندی لے یاک بو تاتے
 تابعہ ہر شرع خومانہ باتے

بنا بر تقیم

- بىنا بەر تەقدىم فازىل لەمەنزول
 "مامكن" لەلاى ئەمالى كەمال
 خورجى دەججال مەسىحى ئەعوور
 -يەئجووج و مەئجووج ھەم (دابة الارض)
 لەمەغرىبەۋە ھەلاتنى خۇر
 يەك لەلاى مەغرىب لەلاى مەشرىق يەك
 ئارىئى لەيەمەن ھەم دەبىتتە دەر
 غەلامات زۇرن قەسى لى ئاكنەين
 كەمردىن دىتر نامىنئى مەجال
 مردگ باز رووحى پىيا دىتتەۋە
 بەد راکشىاگە ۋەك دەفنى دەكەى
 بارى يارىدەر غەيرى تۇى نىيە
 (ما في قلبكم وما في فيكم)
- عيسا ئىمام بىن جەمەئىكە مەقبوول^(۱)
 يەقېن چاكتەرە ئىعمال لەئىھمال
 تىت بەدنىادا بەسوارىيى كەر
 دوخان تىن دىنا دەگرى توول و غەرز
 سى خوسوف دەبن بابت بىن خەبەر
 يەك لەجزىرەى غەرەبدا بىن شەك
 خەلقى دەپىچى بۇ تەرەف مەحشەر^(۲)
 بەيان ئەحوال بەرزەخ بىتتە بەين^(۳)
 نەۋبەى مونكەر و نەكىرە و سوئال
 (كما في الدنيا) ۋا دەۋىتتەۋە^(۴)
 چاك تىتتە سەرچۆك زەرىف لەسەرخۇى^(۵)
 دەلئىن رەببىت كىس؟ دىنى تۇ چىيە؟^(۶)
 (في هذا الرجل المبعوث فيكم))

- ۱-ۋاتە بەپئى عادەتى كە دەبىت فاضل پىش مفضول بکەۋى عيسا دەبىتتە
 ئىمام، چونكە ئەۋ پىغەمبەر بوۋە گەرەترە. جەمەئىكە: واتە كۆكردنەۋەى
 ھەردوپايەتەكەيە.
- ۲-ئارىئى: ئاگرىك.
- ۳-بەرزەخ: نىۋانى دىنا و قىامەت.
- ۴-مردگ: مردو. باز: دووبارە. دەۋىتتەۋە: دەبىتتەۋە.
- ۵-بەد: خراب. راکشىاگە: پاكشاۋە.
- ۶-بارى: خوا. واتە: ئەى خواى گەرە لەۋ كاتەدا كى ھەيە بىجگە لەتۇ
 كە فرىامان بکەۋىت.

بنا بر تقدیم فاضل له مفضل له

ما آمنون له لای امان له کمال

خروج دجال سج اهور

یا جوج ماجوج هم و ابته الاض

له مغربوه بلاتین خور

بک نه لای شرق له لای مغرب کیه

آری له یمن هم و بیته در

علامات زورن قصه لای کین

که سرورین و پیر نامی مجال

سروک باز روحی پیدا آیتوه

بدر اکتسا که وک و نفی کیه

باری یاری در خیر تو نه

مانی قلم و ما فی بکم

تر فر

عس امام بی جمعیکه مقبول

یقین جا کتره اعمال نه امان

تبت بدینا و ابسواری کره

دخان ته و نناد کرمی طوع عرض

سه خوف بن با پت خبر

یک له جزیره عزده ای شک

خلق دومی بو طرف محشر

پان احوال رزخ خمیه هین

نوبه نکره نکره سوال

کافی الدن و ادد بوه

چاره بیره سرچوک طرفت سرخوئی

دلین تبت کپن بوجیه

فیه المبعوث فیکم

تر فر

در کتب معتبره
در کتب معتبره
در کتب معتبره
در کتب معتبره
در کتب معتبره
در کتب معتبره
در کتب معتبره
در کتب معتبره
در کتب معتبره
در کتب معتبره

واوهیلا له حال هاها لانه دری^(۱)
 ده لئی چلۆن بووی وا جواوده دهی^(۲)
 ته عزیزبی به عزیز عاسی موئمنین
 گشت حه قن ئیمان (بالغیب) ی ته وی
 پیکه وه له سه ر پۆح و جه سه ده
 پۆح به عده ز مه وتی به دن باقی یه
 وه ک عه جبی زه نه ب فه نای بو ناوی^(۳)
 ((قل الروح من امر ربي)) به س^(۴)
 له قی ده لیلان هه موو ده که ی په ی
 واقیعاتی یه وم ناخیری لاحیق
 به وقوع سادیق خه به ری داگه
 ((فلنقتدین نحن بهم))
 ((رم تفصیلها فمنها المعاد))

حوسنی خاتیمه مه جهووله بگری
 ته ماشای (کما تموتون) بکه ی
 وه ک سوئال ته عزیز فیرقه ی کافرین
 ته نعیمی موتیع له گۆر دا ده وی
 ته عزیز و ته نعیم له حه ق لامه ده
 له لای ئه هلی حه ق پاسه تا قی یه
 و ایزان ئه سه ح خه به ری داوی
 قول له ئه مری پۆح هه ل نه که ی بی به س
 ئه ر له ئه دیله ی سه معی گوئی بکه ی
 ئه شرات و ئومور به رزه خی سابیق
 ئیمکانیان شکی تیدا نه ماگه
 سه له ف باوه ریان بووگه به هه موو
 ئه ر ئوموری یه وم ناخیر ده که ی یاد

- ۱- واته: مادام ناخر خیری کهس مه علووم نییه چاک وایه بوخۆت بگریت، ئه گه ر که سیك وه لأمی به هاها ولا ادری بیئت واته بلئی نازانم، ئه وه هاوار بوئی، چونکه توشی سزا ده بی.
- ۲- ته ماشای.. ناماژه یه به حه دیسی پیغه مبه ر که فه رموویه تی: (کما تحيون تموتون وکما تموتون تبعثون)
- ۳- عجبی زه نه ب: سه ری کلینچکه له ناخر زنجیره ی برپه ری پشت و امه شهووره ئه مه نارزیت و ده مینیتته وه.
- ۴- قول: قاچ واته: نه که ی و ایزانی گیان بریتی یه له خوین یان شتی تر باشت وایه بلئی گیان و حه قیقه تی هه رخوا ئه ی زانیت.

بیت اور کاورتف در ان کلامه در
حاکم است نوبت به ان حال
ماه برضا

واو یلا له خال ما کا لا اوری
دلین چلون نوی و اجوا ووی
تغی بعضی عاصی نوی
گشت حق ایمان لغی نوی
یکوه له سر روح حده
روح تغیر از موت بدن باقیه
و کعبه بنیانی بنیادی
قل الروح من امر ربی بس
لقی الدان بمو دکی نه
واقعات تویم آخری لاجن
تووع صادق خبری واکه
فلنضدین نحن بعد سغبه
مرم فضلها فها العا

حس ختمه جموده کبری
تاشانی کلماتی کبی
و کرسول تغذیه کاوی
تغیم نطیع له کوروا ووی
تغی تغیم له حق لاده
که لای اهل حق استه تاقیه
و ابران اصح خبری و اوی
قل له امر روح الی بی بس
آرله اوله سمعی کوی
اشرا امور بر رخساری
اسکانیان شکسته اما که
سلف باقریان بود که به پیمو
از امور یوم آخر دکی یاد

بیت ان کلامه در ان کلامه در
ان کلامه در ان کلامه در
ان کلامه در ان کلامه در

- موراد نه مه عاد پووحانى يه يه
ئىجادى ئه جزاى ئه سلى يه يه ئه جسام
ياخه ير له دواى ته فه پوقيان
جه معى دووباره و به هم ضه م كردن
وه ها شه رع و عورف ئه گه ر هه لكه ون
زه يد ئه ر ئيمسالىچ زه يد نيه يه چى يه ؟
ته شه خو سيكى جگيچ ده وينن
شيعه يى وتى خو يه قيني يه
به ده نئى تره (خالق العباد)
و تم: لاشه ي كئيس بولاي نه جه ف چوو
(منها المجازة) حيساب و كيتاب
- به ل موراد مه عاد جيسمانى يه يه⁽¹⁾
دووباره ((بعد الافنا و الأعدام))
په ريشانى يان ته مه زوقى يان
وه ك ئه ووه ل ئه پواح پيدا ئاوردن⁽²⁾
پيياندا بلين ئه مانه ئه ون⁽³⁾
گشت كه س ده زانئى پارينه نيه يه⁽⁴⁾
حه قى پارىچى هه ر لى ده سينن
له لمان مه عاد جيسمانى نى يه
ده يكاته وه وه ك ئه ووه ل جار ئىجاد
به و بوى خو شه وه ؟ خو شى مه به هوت بوو⁽⁵⁾
ئه ر ده كه ي ته له ب حيكمه تى حيساب

۱- واته مه به ست له مه عاد گه رانه وى پووحانى نيه يه، به لكو مه عاد جيسمانى يه.

۲- به هم ضه م كرد: خستنه پال يه ك.

۳- واته ئينسانىكى وا پهيدا ئه بيته وه كه به شه رع و عورف بلين ئه مه فلان كه سه كه له دنيا دا بووه. هه لكه ون پيياندا: لووتيان بته قئ به لووتيان وه.

۴- ئيمسالىچ: ئه مسالىش. جگيچ: جياش. ده وينن: ده بينن. پارىچى: پاريشى. مه وله وى ليروه وه وه لامى ره خنه ي ئه و كه سانه ئه داته وه كه ده لين ئه وه ي كه دروست ده كرينته وه هه مان كه س نيه له وه لام دا ده لئى: تو ئه گه ر سالى پار قه رزيكت دابئى به يه كئو ئه مسال داواى بكه يته وه كارىكى په وايه، هه رچه ند ئه و پياوه گورانيشى به سه ردا هاتووه، واته گورانى له ش نابيته هوئى گورانى شه خس. پارينه: گويزه كه.

۵- شيعه پئيان وايه مه عاد جيسمانى نيه به لكو وينه ي له شه پيشووه كه دروست ده كاته وه، جاكه وابيئت چ پئويست مردوو به بوئى عه تره وه بيريئت بو نه جه ف؟ مه به هوت: بئى ده نگ.

مراونہ سعاد رونی نیتہ نیہ
بل براد سعاد جسمانیہ نیہ

اچا و اجرائی اصدیہ رجب م
دوبارہ بعب اللہ فنا والا علم

یا خیر لہ و وائی تفر بیان
پر بیان تفر بیان

جمع دوبارہ بہم ضم کردن
و کذلک زواج پیدا آوردن

و کا شرح عرف اگر ہلکون
پسند آملین امانہ اون

زید اراں لچ زیدنیہ جہ
گشت گس زانیہ پارنیہ

تختیہ کچ دو پن
حق پارچی ہرے دستین

شعبہ و تے خو یقینیہ
کہ لا مان سعاد جسمانیہ

بہ نے ترہ خالی العباد
دیکھتے و کذلک عا ر اچا

و تم لہ نشہ کس بولای کتب جو
بولوی خوشہ خوشی سہوت بو

سہا لہ جازات حساب کتاب
ارد کے لطیف حکایت حساب

صفت

فهزلی مۆتته قین فهزیهی عوصات^(۱)
 بۆ تهئه سسوف و چه سره تی ئه مان
 لایغرب عنه مثقال ذرة]
 جارئ نهوبه تی صیراته بیزان
 (احد من السيف ادق من الشعر)
 نموونهی ریگهی شه رعی ئه نوهره
 وابهم دا ده پۆی به ودایچ واده پۆی^(۲)
 مومکینه (بالذات) قودرهت له ماله^(۳)
 چاکان و پاکان په کیان ناکه وئ
 ته ناف بازی چاک ریگهی چهق ئه ون
 تا ناخر ده پۆن شادو موسته ریح

تابزانن گشت نه هلی عهره صات
 ته تمیم بی له بۆ مه سه پره ی ئه وان
 وهرنه [عالم الأشيا بالمره
]ومنها الصراط وكذا الميزان]
 جیسریکه به سه ر دۆزه خدا تاسه ر
 بۆ ته مامی خه لق یه کسه ر مه عبه ره
 توولی پی نه دهین دیتر گفنگۆی
 گوزه ر به عاده ت ئه رچی مه حاله
 ناخر بۆ ته عزیب نا پاکان ده وئ
 ته ناف باز ئیسته که س بۆچ ناکه ون
 (فمنهم كالبرق ومنهم كالريح)

۱- ئه هلی عهره صات: خه لکی ده شتی مه حشه ر. عوصات: تا وانباران.

۲- به ودایچ: به وئشدا.

۳- واته: ئه گه رچی په رینه وه به سه ر پر دیکی وادا به عاده ت مه حاله، به لام خۆی
 له خۆی دا مومکینه و توانای خوا هه ر له جئ ی خۆیه تی.

تأثران گشت اهل عرصات فضل سقین فصیح عبات

تیمم بود بر سر او ان بود با کف حسرت امان

دور از عالم الاشیا با لیره لا یزیر عنه بشال ذنک

و مینا الصراط و کذا الیزان جاری نوبت صراطه پیران

جبهه کلمه و سر زخارا ناسر احدی است کشف ادق من شعر

بود کامی خلق کسیر تعبیه نمونه ریکه شرح آلوده

لمولے پی ندین دستر کفکوی و ابدا دروی بود ایچ وادری

که ز بعاتت ارچه صحانه ممکنه بالذات قدرت له ماله

آخر بود تعبیب ناپاکان دوی چاکان پاکان پیکان ناکوی

طن زبان است که بر سر ناکون طی زبان چاکه ریکه حق اون

فینهم کاکورق و منیم کاکورج ما آخر درون شاد شریح

الله

[اما المیزان فله لسان

يعرف به مقدار الأعمال

فلا تبحث عن كفيته

وقيل يوزن صحف العمل

حه سەنات بە جیسم پاک و نوورانی

(وعلى هذا بلا قيل و قال)

سوئال له حیکمەت بەکەى بۆ جواب

وایان فەرمووگە میزانی عوقبا

دەرپۆت له وهختی کیشانهی کردار

(منها سؤال الرب المهيمن

یهکئ تریچ هەوز مەدحی عەرزو توول

وكفتان وله ساقان

فوض امره الى ذي الجلال

على ما يريد صدقن به

به ولى قول قد يجعل)

سەییات بە جیسم بەدو زولمانی

مەدفووعە شوپهەى ئەهلى ئیعتیزال^(١)

(حساب الحكمة كما في الحساب)^(٢)

عەكسە بە نەیسبەت تەرازووی دنیا^(٣)

لاى سەنگى بۆ ژوور لای سەبوك بۆ خوار

حين مايدني عبده المؤمن)

تەلەب كە لەقەول هەزرەتى پەسوول

١- ئەهلى ئیعتیزال: واتە گرووی "معتزله" كە وتووێیانە كردهوه كەلكی وەزن و

كیشانهی پێوه نییه.

٢- واتە: ئەگەر بپرسیت حیکمەت لەم كیشانه چیه؟ ئەلین: هەمان حیکمەتە

لەباسی حساب و کیتابدا باسمان کرد.

٣- زانایان دەلین: ئەم تەرازووه بەپێچهوانهی تەرازووی دنیا یه.

اَمَّا الْبِرَّانَ فَلَا لِيَانَ
 يُعْرِفُهُ مَطْلًا وَلَا عَمَالَ
 فَلَا يُبَحِّثُ عَنْ كَيْفِيَّتِهِ
 وَقَبْلَ بَعْدِ صَحْفِ الْعَمَلِ
 حَسَاتِ حَيْثُ يَأْكُ نُورَانِي
 وَعَلَىٰ بَذَا بِلَا قَبْلِ قَالِ
 سُؤَالَ لَمْ يَكُنْ كَمَا بَرُجُوبِ
 وَأَيَّانَ وَرَسُوكَ مِيرَانِ عَقْبِي
 وَرَسُوتَ لَمْ وَخَسِي كَيْفَ نَهْ كَرُورِ
 سَهَابًا سُؤَالَ الرَّبِّ لَمْ يَهِينِ
 كَيْ تَرِيحِ حَوْضِ مَدْحِ عَرْضِ طُولِ

وَكَفَّانَ قَالَهُ سَائِفَانِ
 فَوَيْضًا مَرَّ إِلَىٰ كَيْفَ الْجَدُولِ
 عَلَيَّ أَوْ مَدَّ صِدْقِي بِهِ
 مَدَّ فَلَمَّا قَوْلِ فَلَمْ يَجْعَلِ
 سَيَّاتِ بِجِسْمِ بَدْوُفِي
 مَدْفُوعَهُ شَبَّهَ أَهْلَ ارْتِعَالِ
 حَسَابِ كَيْفَ كَمَا فِي حَسَابِ
 عَكْسَهُ يَنْبَغِي تَرَاوُجِي دِيَا
 لَامِي سَيْفِي بُو ثَوْرِي لَامِي بَيْكِي خَوَارِ
 حَابِي نَابِدِي فِي عِبَادِي لَمْ يَكُنْ
 طَلَبِي لَمْ قَوْلِ حَزْبِي رَسُولِ

(Handwritten marginal notes in Urdu script, including phrases like 'میں نے یہ سب کچھ یاد کیا ہے' and 'میں نے یہ سب کچھ یاد کیا ہے')

(Small handwritten note at the bottom left)

[ومن تلکم الجنة والنار]

مهخلووقن ئەلئان خۆت مهکه نادان

هیچ مەبە وەتەنگ تیری کەسەوہ

نەسسیکی سەریچ هیچ نییە دیار

-حەق واتە دەسی هیچ ئی نەدرئ

بەهەشت و دۆزەخ مەرۆک ئەهلیمان

(منها الشفاعة وتستبان)

من الأنبياء من المؤمنین

لەوسەر وەختی سەخت حەشرو داروگیر

-ئەنبیای عیزام پیش و پەس یەکسەر

-هەر زەلزەلەییە و وەلەلەیی وەیی وەیی

ئەو لەبۆ ئەپراپ ئەم لەبۆ فوججار

وہبئ زەرورەت لەزاهیر لادان

(اعدت) قەلخان وابە دەسەوہ^(۱)

لەبۆ تەعینی جئى جەننەت و نار

تەسلیم بەحەزەرەت عیلمی حەق کرئ

[باقیتان ولا تفتیان]

لمن اذن له الرحمان

رزقنا الله منها اجمعین

پیر وەسە منداڵ منداڵ دەوی پیر^(۲)کەس بۆی دەس نادا پئى بنیته ئەوبەر^(۳)

نەفسی نەفسی یە هەرکەسئ بۆخوی

۱- تیری کەسەوہ: واتە رەخنەى ئەو کەسانەى کە دەلین: بەهەشت و جەهەننەم

لەمەدوا دروست دەکرین، بەلام ئایەتی: [اعدت للمتقين] و ئایەتی (اعدت

للكافرين) بەلگەن لەسەر ئەو کەئیستا نامادەن.

۲- وەسە: وەك ئەوہیە. دەوی: دەبیئت. لەسەر وەخت: لەوکاتەدا. دارو گیر:

بگەرە بەردە.

۳- پیش و پەس: بەرو دوا.

((سهر نه ندهر سوچود دل نه ندهر شوهد))

اشفع تشفع سل تعط یرفع))

نه وهه (امتی امتی) دهلی

موئمین و کافر ته مام خاس و عام

ته خفیفی سهختی نه ورپوژو ته هویل

بو زیادی و پرفع دهره جهی جهنات

مه قامی مه حمود نه عزم یانی و

نه ذانی ئیزن شه فاعهت ده درئ^(۱)

وکل شیخ لشیعته))

(هاکذا) ته سدیق واجیبه ته حقیق

نوگهی په حمهتی حهق ته عالیئ^(۲)

تاسا حیب روتبهی مه قامی مه حمود

(یسمع ارفع راسک قل تسمع

دیته نه و دیار چلون خور هلی

[یشفع یشفع فی کل الأنام]

بو کافر بو فه سل قه زابه ته عجیل

بو موئمین له بو پرفعی سه یینات

په حمهت بو هه موو عالم یانی و

له و دوا جلّه و موره خهس ده کری

(کل نبی لامته

برا بو برا سه دیق بو سه دیق

وهختی ده ست بریا له هه موو لایی

۱- نه ذانی: بانگ نه درئ.

۲- نوگهی: نو بهی.

ناصیۃً یثبہ تقام محمود و سر اندر سجود دل اندر شجور و
 یسبح ارفع راسک فل یسبح اشفع تشفع سل تعطی یرفع براسہ
 دینہ او دیا رچون خورہ ہے او ہر اتنی اتنی دے ہے
 یسبح یسبح فی کل لانا م مؤمن کا فرمت نام خاص عام
 یو کا و یوفل قنا بہ تعیل تخفیح سختی اور روز و تہو ملی
 یوسم من یوعفو سیاتہ یوزیری رفع درجہ حیات
 رحمہ یومومو عالم یانی ورا تقام محمود اعظمی نامے ورا
 لودوا جلومرخص داری اذان اذان شفاعت دوری
 کل یج لا مئیدہ ہ کل شیخ اشبعیہ
 برا بو برا صدیق یو صدیق بکذا تقدی واجیہ شحیق
 وضعی دسن یا لہ ہو لایے نوکہ حبس حق تقالی ہے

بۆ کهبیره وهک سهغیره مهقبوول
 دهپۆنه بهههشت (فنعن المآب)
 جومهوور دهقهرموون (فی النار) خالیده^(۱)
 خالید (فی الجنة) و پوتبهی پهقیعه
 یاعهفوو بکری و بهجهننهت بیری^(۲)
 مهوید بی بۆ فهیز سووری و مهعهوی
 (فنعن المولی رب العالمین)^(۳)
 گهوره عهفوکا هیچ نه دا عهزاب
 بابی تهوبه ییج بی [لمن؟ من یشا]
 ههروهکو کاسب گونای سهغیره^(۴)
 یاخیر داخل وی بهکوفرو حیرمان

پهجاو شهفاعةت چهزهرتی پهسوول
 -زۆر کهس ههن وهبی حیساب و عیقاب
 کافر موبالیغ ئهر موعانیده
 موئمین ئهر فاسق نهگهر موتیعه
 فاسق کهی؟ ئهوسا عهزاب بدری
 ((واما الأطفال)) دهئیت نهوهوی
 سهحیح بهههشتین تیقلی موشریکین
 مومکینه لهسهر سهغیره عیقاب
 (یغفر دون شرک من ذنب نشا)
 [عندنا] کاسب گونای کهبیره
 ناوی بهخاریج لهوهسفی ئیمان

- ۱- کافر: واته بی ئیمان، چ ئهوانهی ههولی زۆریان داوه بۆ دۆزینهوهی ری ی راست چ ئهوانهی سهرکهشن، جیگایان دۆزهخه تا ههتا ههتایه.
- ۲- فاسق کهی؟: واته بهنیههت فاسق ئهوکاته ئهچیته بهههشتهوه کهیان به گویرهی تاوانهکانی عهزاب بدری یان عهفوو بکریت.
- ۳- منالی کافران ههموویان دهچنه بهههشت، چونکه پیش تهکلیف مردوون.
- ۴- عندنا: لای ئیمه واته ئهلی سوننهت و جهماعهت، بهلام لای گروههکانی تر وانیهه.

رجاوشفاعت حضرت رسول
 بیکبروک صغیر مقبول
 زوکس بن صوبے جا بقیاب
 درونہ بخت نعم الماب
 کافر باغ ار معا بندہ
 جمہور دفرمون فی النہ خالدہ
 سوسن فارس اگر استطیعہ
 خالد فی سجنہ درتہ رفیعہ
 فاسق کے اوٹا عذاب بدری
 یا عفو بدری بخت سیری
 واما اللطال دلپت نوزی
 سوروی بے بو فیض صوری مغوی
 صحیح ہشتین فضل شریکین
 وغسم المولی رب العالمین
 ممانہ نہ سہ صغیر حقیاب
 کورہ عفو کا ہیج مذا عذاب
 بغیر دون شرک مجر ذبث
 بابے تو ہیج بے لین منہ بشا
 عندنا کارب کنی کپرہ
 بروکو کارب کنی صغیرہ
 ناوی شجارج لہ وہیب کان
 یا خیر داخل وی بہ کفر حرام
 نہ ہند

کافر باغ ار معا بندہ
 جمہور دفرمون فی النہ خالدہ
 سوسن فارس اگر استطیعہ
 خالد فی سجنہ درتہ رفیعہ
 فاسق کے اوٹا عذاب بدری
 یا عفو بدری بخت سیری
 واما اللطال دلپت نوزی
 سوروی بے بو فیض صوری مغوی
 صحیح ہشتین فضل شریکین
 وغسم المولی رب العالمین
 ممانہ نہ سہ صغیر حقیاب
 کورہ عفو کا ہیج مذا عذاب
 بغیر دون شرک مجر ذبث
 بابے تو ہیج بے لین منہ بشا
 عندنا کارب کنی کپرہ
 بروکو کارب کنی صغیرہ
 ناوی شجارج لہ وہیب کان
 یا خیر داخل وی بہ کفر حرام
 نہ ہند

– لەجەھەننەمدا ناوی موخللەد

– ئەسلیکی مەخوف زۆر خەتەرناکە

– بئێ ئەمە دەلیل شەرعییت بئێ دەستگیر

ئەر (بەر) ئەر (فاجر) فەرق مەکە هەموو

(لە) لیباس نەهی لەمونکەر

کە چاوت پئی کەوت مونکەریکی کرد

بە دەس بەزوبان یاخو بەجەنان

(والله ستار لا تجسسوا

تەفرەي ئەم تەوبەي واجیبە تاکەي؟

موحیب و مەحبوب حەقیقی ئەقدەس

بەل بەمەحزى فەزل موخرەجەو موسەد

گومانم خەتمى بەم تەرزە چاکە

لەئەھلى قیبلە کەس مەکە تەکفیر

(صل خلقهم وعلیهم)

ئەمر بەمەعرووف زەریف کە لەبەر^(١)

یەکی دەفەي کە لەگەرە تاورد

(وهذا الآخر اضعف الأيمان)

ولا تأمنوا ولا تیأسوا)

عومری سۆزوو کوا ئەو سۆزووی دەخەي؟^(٢)

حوببی تایەفەي تەووابینی هەس^(٣)

١- الله: واتە تۆ ھەر لەبەر رەزای خوا بەرگی ئەمر بەچاکە و نەهی لەخرایە لەبەر بکە.

٢- سۆزوو: سبەینئ: واتە تەوبە دوامەخە تاکەي نای کەي؟ تۆ چوزانی تاسبەي

ساغ دەبیت تاتۆبە بچەیتە ئەوکاتەو؟

٣- واتە خوای گەرە ھەمیشە ئەوانەي خویش دەوێت کە تۆبە دەکەن. تەووابینی هەس:

تۆبەکەرانی ھەيە.

لہ جہتہ انامہ ی مخلصہ ال محض فضل محررہ شدہ

اصحک محض روزہ خطرہ ناکہ کہ

کلام خمی بظہر زہ جا کہ

بہ ائمہ ذیل شرعیہ و کفر لہ اہل قبلہ کسر کہ مکفرہ

اربرہ ار فاجر فرق مکہ ہمو صل خلفہم و علیہم

اللہ یباشخی نہ منکرہ امر معروف و ظریف کہ نہ

کہ چاوت پے کوئی نہ کر کرد کمی رضی کہ نہ کورہ تا ورد

بہ و سن زبان یا خوب جان و ہذا الآخر اضعف الايمان

واللہ شاد لا تجتسوا ولا تا منوا ولا تیکسوا

نضرہ ام توبہ و ارجہ تاکہ عمری سوزو کوا او سوزی دخی

عجب محبوب حقیقی او دس حب طایفہ تو اپن کہ سن

بہ ائمہ ذیل شرعیہ و کفر لہ اہل قبلہ کسر کہ مکفرہ

- دەرمان دە لەپرووی "قروح" و "جروح"
 ئەر باز نەفسى شووم تۆ لەپرى نابا
 سەد تەوبەت شکاند خۆت مەشیرەوہ
 تۆمەچۆ لەخەت (فاستقم) ئەودەر
 غەلا حیدەو سەخت پرى مەلا حیدە
 [سائق الأظعان نحو حیّ طی]
 حەرەكەت كەبۆ بەرەكەت دەدا
 (طالما كنا نسمع طعننا
 وەسەر ھەوارگەى شەشەمىنەدا
 ئەوا لەدیوان قەزاو قەدەردا
- پەپۆ كە دریاگ بەتەوبەى نەسوح^(۱)
 تاقى ((انە كان توابا))^(۲)
 قاپى گوشادە باز ھەم بېرەوہ
 [مرحبا املا سهلا يا قدر]^(۳)
 رېئوازی كۆمە (نفس واحدة)^(۴)
 غەجەل نەك مەھەل پىنى نابى تەى^(۵)
 بەرەكەت ھەم باز حەرەكەت دەدا
 من وشاتنا فسقُ ظعننا))^(۶)
 قەزاو قەدەر وان لەكەمىنەدا^(۷)
 سەغىرو كەبىر گىشت لەدەفتەردا

۱- دەرمان دە: دەرمان بدە. پەپۆكە: پىنەو پەپۆ بکە. دریاگ: دریاو شپرو وپ. واتە: بەتەوبە
 دەرمانى برىنى گوناھەكانت بکە پىنەو پەپۆى ئەو كون و كەلەبەرانە بکا كەلە
 عىبادەتەكە تا مەيە.

۲- ئەر: ئەگەر. باز: ديسان. تۆ لەپرى نابا: تۆ بەرېنگای راستدا نابات. تاقى: بەتەحقیق،
 بەپراستى.

۳- فاستقم: ئامارزەيە بەئایەتى (فاستقم كما امرت).

۴- رېئوازی كۆمە: رېئوازی كۆمەلئى. (نفس واحدة) مەبەست حەزرتى نادەمە كەرىنگای
 تۆبەيە.

۵- ئىقتىباسە لەنىوہ شىعەرىكى شاعىرو سوقى (ابن الفارض) كە دەلئى:

[سائق الأظعان يطوي البيد طي منعما عرج على كئبان طي]

واتە: ئەى سەر قافلەى كۆچى دلداران بەرەو ھەوارگەى دەست گوشادان.

زۆر بەپەلە نەك بەسستى بچوولئى جوولان بەرەكەت دىنى و بەرەكەتیش ديسان جوولان
 دىنى.

۶- واتە: زۆر جار بووین بەنیشانەى تىرو توانجى بەدكاران.

دەتیزلئى خورپە تازوو بگەينە دوا قوناغى بەختەوہرى.

۷- واتە: ئىتر نۆرەى ئەسلى شەشەمىنە كەباوہرە بەقەزاو قەدەر.

من خۆم باسى ئەوہ دەكەم كەچى قەزاو قەدەرىش لەكەمىن دايە بۆم.

درمان دہ نہ روی قروح بروح پروکہ دریاک تہویہ لغو ح

اباہ نفس نغم تو کہ ہی نابا نای ایش کاک تو ابا

صد توبت شکا مذخوت مشرہ قاپے کثا دہ بار ہم سپرہ

تو سچو لہ خط فاسقم او ادر مرچبا اہلا سہلا یا قدا

عاصد سحر ہی ملا جدہ ریوازی کوسہ نفس و اجدہ

سائیں اللفان سچو ہی طی عجل مک مہل ہی پی نایے طی

حرکت کہ بو برکت دوا برکت عہ نامہ حرکت دوا

ظالماکت نسع طعن رین و شائنا فطر طعنا

وسر ہوار کہ شمشیدا قضا و قدر وین لہ کبیدا

اوالہ دیوان قضا و قدر دوا معیر کبرکت لہ دستورا

Handwritten marginal notes in Urdu script, including phrases like 'میں نے اسے...' and '...کے ساتھ...'.

Handwritten marginal notes in Urdu script, including phrases like 'جہ...' and '...کے ساتھ...'.

ئیرادهی تابیع عیلمی ئامادهی

پووی کرد له سه رکهل سه ره به رزی نه زهل

تیریتته وجود (بأحسانه)

حه سه ن نه ر قه بیح نافیع نه رخو (ضر)

ئیراده و مه شییه ته قدیری نه وه

ته قدیر مه شییه ته ئیراده و قهزا

به شه پ نارازی به خیر رازییه

درك دای له پیته شه ره ده لئی وهی

ئار شه ره سووتا خه له و خه رمانت

(نرضی بالقضا وبما یقضي

نه فعالی عیباد نه ر خیره نه ر شه پ

(فمن حیث الخلق] مه نسووب به حه قه

قودرتهی تاممه ی نه وشۆن ئیرادهی^(۱)

وه لای مومکیندا نه ولای موسته قبه ل

(کل واحد فی زمانه)

کوفر نه گهر ئیمان نه گهر خیر نه ر شه ر

قهزاو حوکم و عدل ته دبیری نه وه

موسته لزیم نییه ن بۆ حوببو رهزا^(۲)

قهزا گشت خیره ن چون حه ق قازییه^(۳)

خهیره په رژی نی باخی پی ده که ی^(۴)

خهیره باعیسه بۆ چیشت و نانت

بذات الشر المقضي لا نرضی))

هه موو مه خلووقی خالیقه یه کسه ر

(ومن حیث الکسب) مه نسووب به خه لقه

۱- نه و شوون: دواکه وتوو. واته: ئیراده و خواستی خوا که تابیی عیلمی ئاماده و

حازرییه تی و قودرته تی توانای که تابیی ئیراده یه تی هه ر له نه زه له وه پووی کرده

نه و مومکیناته ی که له پاشدا ده بن.

۲- واته دروستکردن په یوه ندی به چاکه و خراپه وه هه یه، به لام ئیراده و قودرته ئابیتته

هوی خو شو یستن و په زامه ندی.

۳- واته: قهزا له و لایه نه وه که په یوه ندی به خواوه هه یه واجبه ئینسان پی ی رازی

بیته.

۴- واته خوا خو ی ده زانی چی نه کات، بۆ نمونه درک زیانی هه یه و سوو دیشی هه یه،

هه روه ها ئاگر. ئار: ئاگر.

اراده تابع علم اما در دله
 قدرت ناسته اوشون اراده
 روی کردله سه کله سر بر ز ازل
 ولای ممکنه اولای مستقبل
 تیرینه وجود با حق بر
 کفر اگر ایمان از خیر ارشته
 اراده نیست تقدیر اوده
 قضا حکم عدل تدبیر اوده
 تقدیر نیست اراده قضا
 مستدرم بین بوجوب صفا
 بهتر از رضی بخیر را ضیه
 درک دای که بیت شردلی وی
 خیر بر زمین با حق بی دلگی
 آرزو سوا غله خرم نیست
 خیر با حق بوجوب ثابت
 رضی بالقضا و بما یقضى
 خیر بر زمین با حق بی دلگی
 آرزو سوا غله خرم نیست
 رضی بالقضا و بما یقضى
 خیر بر زمین با حق بی دلگی
 آرزو سوا غله خرم نیست
 رضی بالقضا و بما یقضى

(من جهة الخلق) به عزیزکی زهیره	(من جهة الخلق) هه مووی هه رخیره
بهمه سنووعاتی خوئی چاک به سیره	بوچی؟ (خالق الوری) خه بیره
مه سده ریان وهک فیعل هه موو (ذو اعتلال)	ناس ناسی و ناقیس جاهیلن "بالحال"
و نحن عما نفعل نسأل ^(۱)	[لذا لا يسأل عما يفعل
قودره تی ته مام (خالق الأنام)	عیلمی ته مام و ئیرادهی ته مام
خالیقی ریکی هیچ کهس ناکه وئی ^(۲)	ئه لئه ته ئیجاد لایق به و ده وئی
قودره تی نوقسان تایه فهی ئینسان	عیلمی نوقسان و ئیرادهی نوقسان
به ئه وه ده لئی ی: (خالق الأفعال)؟	بی خه بهر له حال ئه ووه ل و مه ئال
نه خوئیچت به و تهرز به خالیق کردن ^(۳)	نه خووت وهک جه ماد به دل ئاوردهن
[لا ذا ولا ذا امر بین بین ((گوئی نه له ئه م لا نه له ئه ولا کهین
به و ئه مره ده لئی ت که سب و ئیکتیساب	شهرعی ئه قده سی (عالی الجناب)

- ۱- واته: ئاده میزاد ناقیسن و حقیقه ت نازانن ئه گهر شتیکیش بزنانن له بیریان ده چیته وه ، سه رچاوهی کاریان وهک خوئیان نه خووش و ناته واون.
- ۲- ریکی کهس ناکه وئی: کهس حه دی خالیقی نییه.
- ۳- له سه ر ئه هلی عه قل پیویسته مام ناوه ندی بگرن، باوه ریان واییت که ئینسان نه وهک داروبه رده نه دروستکهره.

بجاء ضائع سے
میں جہہ تکلیف ہونے پر تیسرہ

میں جہہ تکلیف ہونے پر تیسرہ

بدرجہ خالی الوزی جیسہ

بمضوعات خودی خالی تفسیر

ناتس سے ناقص جان یا کمال

مصدراؤں کی قیل ہمو ذوا اعتدال

لذالہ لعل عما بفعل

و محسن عتاف لعل

علم عام ارادہ تمام

قدرت تمام خالق الا نام

البتہ ایجاد لائیں بودوی

خالقی زکیم پیچکس ناکوی

علم نقصان ارادہ نقصان

قدرت نقصان فانیہ انان

بے خبر نہ حال اول مال

بہ اوہ دلے خالق الافعال

نہ سوکت نہت جہاں اول اور

نہ سوکت نہت جہاں اول اور

کوی نہ نہ ام لا نہ نہ اول کین

لا ذوا اول اول اسر پین پین

شرح اقبیس عالی سبب

بواہرہ دلایت کتب

لہم لہو

موئه سسیری (فی الوجود) هه ره حه قه^(۱)

نه به ورو باران ده پرسنی له هه ور

ته ئسیری (اصلا) بۆ مه والیدات

ده لئین ئاده می و ئه ده ب ئه مه یه

ئیلزامی ده دا عیسا به فووینی^(۲)

له سه ره عاله می زا هیره دائیره

له م نه زم و نه سه ق زۆر عه جیبه دا

ئومور موخته لیت موشته بیه نه وئی

یه کئی خادیم بئی و یه کئی مه خدوم بئی

له مه طه ره گیا سه ره تیریته ده ره

به موئه خخه ره ده لئین: موسه به به ب

ئه م موقه ده دیمه پاک و موته قه

نه بوخار ده خلی بۆ هه وره هیه ته ور

نه بۆ ئابا هه سه نه بۆ ئوممه مات

به لئین ئه به وه یین ده خلیان هه یه

ئه گه ره لابدا باوک به موینی

مه داری ئه حکام شه رعی زا هیره

حیکمه تنی هه یه له م ته رتیبه دا

ده لئین تاته میز ئه به یین بکه وئی

-یه کئی حاکم بئی و یه کئی مه حکوم بئی

له بوخاره هه ور له هه وره مه طه ره

موقه ده ده م ناوی نریاگه سه به ب

۱- ئه م موقه ده دیمه بئی گومانه که ده لئین: ئه وه ی کار له بوون دا ده کا هه ره زاتی خوای گه وره یه.

۲- ئه گه ره باوک بئی م ده خلی عه قلیم هه یه و من سه به بی بوونی منالم، ئه وه چیروکی له دایک بوونی (عیسا) ده یبه زیننی، چونکه ئه وه به هوئی فوویه کی جبه ئیله وه هاته دی.

خروج مالہ رجیبی رقابتہ رطلہ گورہ من خہ

زولہدی عہ قیدہ زولہدی عہ قیدہ

خروج مالہ رجیبی رقابتہ رطلہ گورہ من خہ

مؤثر فی الوجود ہر حرف تعانہ

نہ یوز باران در پستی لہ ہو

تاشری اصلا بو مو الہات

ولین آدمی ادب آ کہ

الزامی دوا عیسی تم بقوی

کہ سر عالم طہر دا

لم ظلمت نور عجب

امور محتظ مشیہ نو

یک خادم بی دکی محمد زم بی

لہ ستر کیا ستر تہر پتہ د

بہ مؤخر یان ولین سبب

بیرہ ہفتہ

بیرہ ہفتہ

بیرہ ہفتہ

ام سقہ نہ پاک سقہ کہ

نہ بخار اخی بو ہورہ مسج طو

نہ بو ابائس شخ بو محکات

طی البون دخیان بہ

اگر لاید اباؤک بمو ہے

کہ ار احکام شرعی ف ہرہ

حکمتی ہسہ لم تر تہہ دا

ولین نامتہر ابین بکو بی

یکہ بکم بو کی محکوم بی

نہ بخارہ امور کہ ہورہ مسطر

سقہم ناہوی زیا کہ سبب

ههر دوولا ههر خهلق ره ببی هادییه
 چونکه تو چاوت واپی ئی دهکه وی
 خولاسه عادهت جارییه حهقه
 ههرچی (عادة في الوسعه) نه وی
 لهسه رهه فیعلی به بی گفت و گو
 نه رسه دهکه هیه ته ئسیری ده ره بهس
 موده عی ئاگای هیچ له خوئی نییه
 نه نه بی وهه ور ترش و تاله وه
 نه نه دا باران په له لهزه وی
 نه ئاگر نه وی من که ی بزانه
 خهلقی قودرتهت ره به له مندا نه وی
 سه به بی یه تیان نه مری عادییه
 وه ها دهزانی نه میان له وه ده وی
 نه وه خهلقی سه به به عادی نه م خهلقه
 به وه چشته ته کلیف ناوی هه لکه وی
 موته عه للهقه بو قودرتهتی تو
 لهسه ره نه وه فیعله ته کلیف له تو ههس^(۱)
 سه به به بی ته ئسیر ده لی بو چی یه؟^(۲)
 ناوا که ل و په ل کهس وه ماله وه
 که ی نه ته داره ک جووتت دهکه وی؟^(۳)
 ئاره بر بکه م دهوره ی خه رمانم
 چلون بزانه نه وه فیعله ده وی

۱- نه رسه ده: نه گهرچی. ده ره بهس: ده رگا لی به ستر او. واته: هه رکاتی ک که قودرتهتت
 پیوه ندی پیوه هه بیته با ته ئسیریشی نه بی تو ته کلیفی کردن یا نه کردنیت لی
 ده کری.

۲- واته: نه وانهی که ره خنه له نه شعهری ده گرن و ده لین: قودرتهت نه گهر سه به به بی،
 به لام ته ئسیری نه بیته سوودی چی یه؟ نه وه که سانه ئاگایان له خوئیان نییه، ته ئسیر
 ته نه ئیجاد نییه، به لکو نه وهش هه ره ته ئسیره که شتی ک بیته نیشانه ی شتی کی تر.
 ۳- په له: یه که م بارانی سه رده می پاییز. ته داره ک: ئاماده کردنی پیویستی.

بِرَدِّ لَابِ خَلْقِ رَبِّكَ يَا رَسُوْلَ اللهِ
 وَكَادُزَانِي اَمِيَانُ لَوْ دُوِي
 اَوْ خَلَقِي سَبَّ عَادِي اُمِّ خَالَتِهِ
 بُوْحِيَّتَهُ لَكَيْفَ نَادِي هَلْ كُوِي
 مُتَعَلِّقَهُ بِوَقْدَرَتِ لَوْ
 لَهْ سَرَّ اَوْ لَيْدَهُ لَكَيْفَ لَهْ تَدْبِيْسُ
 سَبَّ عَيْ تَشْرُوْلِي بُوْرِي حِيْبِي
 نَادِي اَكْلُ بِلْ كَسِّ وَطَلُوْدُ
 كَيْ اَنْدَرُكُ حُوْبَتِ دَكُوِي
 اَرَهْ بَرَّكُمُ دُوْرَهُ حُرْمَانُمُ
 جَلُوْدُ بَرَّكُمُ زُوْ فَيْلَهُ اُوِي
 خَلْقِ قَدْرَتِ رِبْطِ لَهْ سَدَا نُوِي
 اَرَصْدَكُهْ اَيْهْ تَشْرِي دَرَبَسُ
 مُدْعِي اَكْمِي هِيْجْ لَهْ حُوِي رِيهْ
 اَرَنْبِي دِهْ بُوْرُ رَشُّشْ تَا لُوْدُ
 اَرَنْدَا بَارَانْ پَلَهْ لَهْ زُوِي
 اَرَاكْرُ نُوِي سَهْ كَيْ بَرَّانُمُ
 خَلْقِ قَدْرَتِ رِبْطِ لَهْ سَدَا نُوِي
 اَرَصْدَكُهْ اَيْهْ تَشْرِي دَرَبَسُ
 مُدْعِي اَكْمِي هِيْجْ لَهْ حُوِي رِيهْ
 اَرَنْبِي دِهْ بُوْرُ رَشُّشْ تَا لُوْدُ
 اَرَنْدَا بَارَانْ پَلَهْ لَهْ زُوِي
 اَرَاكْرُ نُوِي سَهْ كَيْ بَرَّانُمُ
 خَلْقِ قَدْرَتِ رِبْطِ لَهْ سَدَا نُوِي

ئه شعری فهرمووی: تو موسته حه قی؟^(۱)
 به فزل و عدله به عمهل نییه^(۲)
 بوچ لایقه به و سه وابی گه وره؟
 بوچ لایقه به و سه وابی گه وره؟
 تو فانی ددهی باقی دار دهوی^(۳)
 ((لیس علیه حق للعباد))
 وهر ته خسیس بکا به عزئی به عیقاب
 کوا زولم و سته م؟ هر چه نه ددهی!
 که وتت خوداس ده پریته وه
 له سر دوو قیسسه ئیمان به قه دهر^(۴)
 (سبق فی علم خالق الکونین)

توخوت که سیکى موعریز له حه قی
 بئ نیستی حقای زهره ری چی یه؟
 -هر ده لئی ئه و که سب زه عیف به و ته وره
 ده لیم: ئه و که سبب زه عیف به و ته وره
 هر له م مامه له خه به ردار دهوی
 خوسوس وجودت له وه موسته فاد
 هر ته خسیس بکا به عزئی به سه واب
 به نده به ندهی خوئی مولکیچ مولکی خوئی
 هر نه ختی شو عور هه یه پیته وه
 که وتگین نه و بیخ بابیننه وه سر
 قسمیکیان نه مه که باوهر بکهین

۱- واته: تۆبه به وقسه ت که ده لئی تا قوده رتی ئینسان ئیجاد نه کا ئه و ئینسانه
 موسته حه قی سزاو پاداش نییه، به م قسه یه له راستی لات داوه، ئه شعری نه ی
 وتوووه تو موسته حه قی.

۲- خوی گه وره به فزل و عدلی خوئی پاداش و سزا نه داته وه.

۳- واته: نه گه نه ختی وریابی بو ت دهر نه که وئی که تو قانزاجت کردوو به رامبه ر
 عومریکی کورت ژیانی نه به دیت ده ست ده که ویت.

۴- گه وتگین نه و بیخ: که وتووینه ته بن. واته: کاتی نه وه هاتوووه بکه پریینه وه سر
 نه سلئ مه سه له که مان که باسی قه زاو قه دهره، ئیمان به قه دهر ده کری به دوو به شه وه.

بغداد

تو خونت کسک معرین له حتی	اشعری زبونی تو مستحق
بے استحقاقی میری جیسے	بہ فضل غده له بہ عمل بنیہ
آردیے او زبضع بو طورہ	تو حج لایقہ بو عند اس کیورہ
ولم اولک معیف بو طورہ	تو حج لایقہ بو خواب کیورہ
آلم ماملہ خبر دار دوی	تو نانے دوی باقی دار دوی
حاصل زجوت لو دستفا و	لین علیہ حق للعباد
ارخصین بکا بعضی بہ ثواب	وخصیص بکا بعضی بہ عقاب
بدرہ برہ خوی ملک ملک خوی	کو اعظم ستم ہر چند دوی
ارسخنی شعور مہ پستو	کہ دشت خدا دبر پستو
کو کہن اوبیح با پیوہ سر	لہ سرد و قسما ایمان بہ قدر
قسیمیا امہ کہ باور بکین	سبق فی علم خالق الکونین

(مالایفعله آحاد العباد

وما یجازی العبادُ علیه

متی؟ قبل ان یخلق الأنام

وتجری الأعمال علی ما سبق

عیلمی بئ ته بدیل ته قدیر بئ ته غیر

عیلم و ئیرادهی باری به رزو پهست

جهل و ته خه للوف موراد مه حاله

وهرنه له عهدهم ئه زه لی داما

(لكن فی لوح المحو والأثبات [

به عزئی به موتلهق نویسیاگه

(هذا سعید) که چی (قد یشقی)

من خیر، شر، غی او رشاد

وکتبه واحصاه لیه

جفت الصحف رفع الأقلام

فی کتابه وعلمه الحق))

(ما یبدل الیه یشیر)^(۱)

هر چلۆن به بوون هر شه یئوه پهست

هر ده شی بو بئ به و ته رزه و حاله

(من یوجده؟ بل فیه داما)^(۲)

بو ئه مه کهس دهرک عیلمی حهق نه کات

قهیدی له عیلمی حهق دا کریاگه^(۳)

(ذا شقی) که چی ((یسعد و یرقی))

۱- ما یبدل: ئاماژیه به ئایه تی: ((ما یبدل القول لیدی وما انا بظلام للعبید)).

۲- وهر نه: ئه گهر وانیه. واته: ئه گهر شتیک ئیرادهی ئه زه لی په یوه ندی به بوونیه وه

نه پهستی له نه بوونی ئه زه لی دا ده مینیتته وه، کئ دروستی ده کات بیجگه له خوای

گه وره؟ (ما شاء الله کان وما لم یشأ لم یکن).

۳- نویسیاگه: نوسراوه. کریاگه: کراوه.

ما یفعلہ آحاد العیب و	مستخیر شریخی ادب
و ما یجائز العباد علیہ	و کلمه و احضاره لده
تشی قبل ان یخلق الانام	حفت الصحف ریح الاقدام
و تجرئ الاعمال علی ما سبق	فی کتابه و علمه لکین
علم به تبدل تقدیر به تبیره	ما یبدل الله بشیر
علم اراده باری برزلیت	هر تلون یون بر شیبون
اهل تکلف سرا و محاله	هروشی بوی بو طریزه محاله
و نه که عدم از لیدنا	منه یوجبه بل نه ویرا
لکن فی لوح الخیر و الاثبات	بوامه کفر علم حق بکلمات
بعضی مطلق نویسیا که	قیدی لر علمی حقا که نیا که
هنا سعید کچی فدا شعی	و ا شعی کچی سعد و وفی

نمراد بر

له بهر ئه مه ئه مر وه لی سه قه ته

بو به عزیزکیچ ههس شوقوقی ته علیق

(فمن جهته علمه الأعم

ئه جهل یه کیکه له پئی لانه دهی

رزقت مه علوومه ئه م که لاهمه سیدق

نه کهس له پرزقی خوئی مه حرووم دهوئی

مه ر کهسئی ئی خوئی ده خواو ده نوشئی

کهسئی ئه ر پهزا وه ر نار په زاوئی

ئه ر قه زانییه بوچ ئه م په ره و په ر

[ومن ذي الأخرى كما تحقق

نفر من ذا القضا بالرضا

که شفییچی راسه که چی غه له ته^(۱)

ئه روابئی وه ما ئه رنه واته حقیق

(عرفت القضا كله مبرم)

مه قتوول مه ییته به ئه جه لی خوئی^(۲)

[هو الرزاق والحرام رزق]

نه کهس پرزقی کهس بوئی هه لده که وئی

حه لال یا حه رام ئی خوئی ده پووشئی

مه ر دهوئی هه رچی حوکمی قهزا وئی

وه ر قهزا هه یه (قأین المقرن)؟^(۳)

عرفنا بعض القضا معلق

بذاك القضا الى ذا القضا^(۴)

۱- واته: ئه گه ر وه لی یه که له ئه ولیا به شیوهی که شف و که رامات ئه و له وحه ببینی ئه وه نازانن که ئه وه موته ق نییه، به لکو مه رچی هه یه ئیتر به هه لده ئه چن، چونکه ناگاداری ئه و مه رجه نین جا کاره که یان سه قه ت ده رده چی.

۲- واته: کوژراو به ئه جه لی خوئی ده مریت، ئه وانه ی که ده لئین ئه جه ل دوانه له پئی ی راست لایان داوه.

۳- واته: ئه م په رو ئه وه په رو په له قارژی هیچ سوودی نییه، ئه گه ر قه زابئی ئه وه چارنییه، ئه گه ر نهش بئی ئه و ترس پیویست نییه.

۴- ناماژیه به چیروکی ئیمامی عومه ر - خ - که له ولاتی شام تا عوون بلاو ببوو وه، وه سه فه ره که ی دواخست و فه رمووی: [نعم نفر من قضاء الله الى قضاء الله].

لَمْ يَجْرُ الْفَيْضَ إِجْرًا وَلَا سَقَطَهُ
 كَشَفِي رَأْسَ كَبْجِي غَطَّةً
 بَعْضُ بَعْضٍ شَقِيقٌ تَلِيْقٌ
 أَرْوَالِي وَمَا وَرَنَهُ إِسْتَحْقِيقٌ
 فَمَنْ جَمَعَهُ بِلِغَمِهِ إِلَّا عَسَمَ
 عَرَفَتِ الْقَضَاكُلَّةُ نَسْبًا م
 أَجَلُ كَبْكَبَةٍ لَمْ تَرَى لِأَنَّ نِي
 سَقُولُ سَيْتَهُ بِأَخِي خَوِي
 هُوَ الْوِزَانُ وَالْحَرَامُ مِيزَانُ
 رَأَيْتَ مِغْبُورَةً أَمْ كَلَّانَهُ صِدْقُ
 نَبَاكَ لَمْ تَرَى خَوِي مَحْرُومٌ دَوِي
 حَالُ مَا حَرَامٌ أَيْ خَوِي دَلُوشِي
 بَرَكَةُ ابْنِ خَوِي دَخَاوُ دَلُوشِي
 كَيْسُ رِضَا وَرِنَا رِضَاوِي
 نَسْرَتِي نِسْبَةُ بُلُوجِ أُمِّ رَأُوِي
 نَسْرَتِي نِسْبَةُ بُلُوجِ أُمِّ رَأُوِي
 عَرَفْنَا بَعْضَ الْقَضَا مَعْلَقُ
 وَمَنْ ذِي الْأَخْوِي كَمَا تَحَقَّقُ
 بَارِكْ بِالْقَضَا إِلَى ذَا الْقَضَا
 غَيْبُ سَبِيهِ ذَا الْقَضَا بِالرِّضَا

(الیس قول الامیر عمر

قهزای دوعا رهد قهزای به لایه

ئهو چشته دهکا عومری پی کهمه

فلان چت مایه ی گرانی دهوی

بو [موتی] دوعا و سه دهقه ی جاری

بو و سوولی ئه و نه فعو سه وابه

له دوو قیسمه کان قیسمی سانیمان

حه ق خالیقی فیعل عیباده یه کسه ر

ئه و وهخته که خوت ئه گوناوه دهخه ی

جه وازی نییه هه م مه نییره سه ر

(سبق فی العلم) بو وه ده سم برد

(نفر من القدر للقدر ؟)

قهزای عه نبه ر ده فعو قهزای وه بایه^(۱)

ئهویانه سه به ب نه گبه ت و غه مه

زینایه باعیس وه با ده که وی

باعیسه بو عه فو حه زه تی باری

حه دیس و ئه سه ر زورن وریابه

ئه مه ته بیترین هه موومان ئیمان^(۲)

ئه ر کوفر ئه ر ئیمان ئه ر خیر ئه گه ر شه ر

له وی و دوا یچ تا توبه ی ئی ده که ی^(۳)

ئیه تیجاج کردن به قهزاو قهدهر

(کتب فی اللوح) منیچ بو وه م کرد^(۴)

۱- واته: قهزای نزاو پارانه وه سه به به بو چاری قهزای به لا که پرووبکاته ئینسان، بونی عه نبه ر هویه که بو ده فعی تاعوون. بی شه رمی له گه ل دایک و باوک عومر کورت نه کات، قومار هوی نه گبه تی یه. زه کات نه دان پزق که م ده کات. زینا ده بیته سه به بی بلا و بوونه وه ی تاعوون.

۲- به شی دو وه له ئیمان به قهدهر ئه وه یه که بروت هه بیته به وه ی که خوای گه وره خالیقی هه موو کرده وه کانی ئینسانه.

۳- ئه گوناوه دهخه ی: دهخه یته ناو گوناوه. له ویو دوا یچ: پاش ئه وه. مه نییره سه ر: مه خه ره سه ر.

واته ناگات له خوت بیت که گوناهیکت کرد تا توبه ئه که ی نه چی گوناهی تری بخه یته سه رو هه رگیز ئه وه نه لی ی که مادام هه موو شتیک براوه ته وه ئیتر ئه بی من ئه و گوناوه بکه م.

۴- بووه: بو ئه وه. منیچ: منیش.

البس قول لا یبر عسیر علیہ
تفریح الفلہ للکلمہ

قصای و عار و قضای بیلائیہ
قصای عنبر و فح قضای و بائیہ

اوجشته و کا عمری بی کلمہ
اویانہ سب کلمت ستمہ

فلان حبت مائی کرانی دوی
رنائیہ باغیت و با و کو بی

لوسوئے دعا و صدقه جاری
باغیہ بوغوه حضرت باری

بووصول او نفع ثوابہ
حدیث اثر زورک و حقیقہ

له دو وقت مکان قسم نمان
آسه پیرن بمومان نپیلون

حق خالی فضل عبا و مئسره
ارکفر اربان ارخیر اگر شیره

او وحته که حوت الکناه و سخن
لوی و واج تا توبه لے توبه

جواری نیه هم سیره سر
اججاج کردن بقصا و قدیر

سبق فی علم بووه و سم بره
کشف اللوح شرح بووم کره

از این کتاب در حدیث و تفسیر و فقه و کلام و لغت و تاریخ و جغرافیا و طب و صنایع و ادب و شعر و بیاد و غیره

غه مت هه ر جههلی ساحیب دهفته ربوو؟! ^(۱)
 شهل و پهت دهکهی ههی شیئی پهتی
 ئەمما به ئەدهب ههروه کو ئادهم ^(۲)
 به نه فهس ناگات له خاتیمه وی ^(۳)
 تائهم مردن بی یاخو ئەو مهردن ^(۴)
 پهردهی زولمانی له پووی دل لاچوو
 بهم ته قریره وه و بهم ته حریره وه
 ئەم نیزاعه و ئەم هه موو هه مهه مه ^(۵)
 یه کئی تابییی رهئیی ئەشعهری
 یه کئی خهریکی دهردی ئیشتیراک ^(۶)

دهفته ری عیلم و له وحت له به ربوو؟
 گوروفتاری نه فس نه ماره ی خوئی
 جائیزه به عدن ته و به بدهی دم
 زانینی ئەو وهل ئەدهس ناکه وی
 زاهیری شهری بگره ئە گهردن
 چون به و زاهیره دل نوورانی بوو
 باتینی شهری تییت وه پیره وه
 دهلی ته قازای زاهیر بوئه مه
 یه کئی جهبری بوو یه کئی قهدهری
 یه کئی له دهسی ته وارود غه مناک

- ۱- واته: ئایا تو ناگات له دهفته ره کهی عیلمی خوا ههیه؟ هیچ خه میکت نییه ئەوه
 نه بی که بلئی من ئەو کاره ده کهم تا خوا به نه زان دهر نه چییت؟ شهل و پهت ده کهی:
 ئیشی خراب ده کهی. شیئی پهتی: شیئی ته وای.
 - ۲- واته: پاش گونا ه کردنه که و تۆبه که ده توانیت بلئی: ههردووکیان له عیلمی خوادا
 هه، به لآم به ئەده به وه قسه بکه وهک ئادهم که فه رمووی: [قالا ربنا ظلمنا انفسنا
 فان لم تغفر لنا وترحمنا لنكونن من الخاسرين]
 - ۳- زانینی ئەو وهل: واته زانینی یه که مجار دروست بوونت. به نه فس: به وردی.
 - ۴- ئەم مردن: پام کردن و مردنی نه فسی ناله بار. ئەو مردن: گیان دهر چوون.
 - ۵- واته: ئەو حهقیقه ته پییت دهلی: ئەم هه موو نیزاع و بهیه کا هاتنه له وه وهیه که دل
 هه ر خهریکی کاروباری زاهیری و ئەسبابه بینراوه کانه، هه ر له به ره وه شه که ئەم
 هه موو را جیا جیا یانه پهیدا بوون.
 - ۶- ته وارود: ئەمه پای ئەبو ئیسحاقی ئەسفهر اینی یه که ده لییت: تی کپرایسی قودره تی
 خوا و عهبد کاریگه رییان ههیه.
- ئیشتراک: ئەمه پای قازی ئەبوو به کری باقلانی یه.

دختره بی لوجت له بر بو عمت هر جمل صبت دتر بو

گرفا نفس اماره خوتے مثل سب دگه بی شت پتی

جایز بعد از توبه بدی دم اما بادب سزوکو آدم صفت درنگه

ز انین اول ادس ناگو ہی

به نفس اماره له فایده وی

بجایز بعد از توبه بدی دم اما بادب سزوکو آدم صفت درنگه

طبا بکبره اگر دکن تا ام سروان بی یا خوا او مردان

چو دی طاهر اول نورانی بو پرده طمانی له رومی دل لا چو

باطنی شریعت بی ز پیره وه بم شریعه دهم سحر پرده وه

وله انفا صای طاهر بو امه لقم زراعہ ام بھم بھم

یا تجزی بو کی قدری بک یا تابع راہی اشعری

یا نبر دستے تو ارد عناک یا خری درد اشترک

غهمت هر جهلی ساحیب دهفته ربوو؟! (١)
 شهل و پەت دەکەوی هەوی شیتتی پەتی
 ئەمما بە ئەدەب هەروەکو ئادەم (٢)
 بە نەفس ناگات لە خاتیمە وئ (٣)
 تائەم مردن بئ یاخۆ ئەو مەردەن (٤)
 پەردەیی زولمانی لە پرووی دل لاچوو
 بەم تەقریرەووە بەم تەحریرەووە
 ئەم نیزاعە و ئەم هەموو هەمەمە (٥)
 یەکئ تابییی پەئیی ئەشعەری
 یەکئ خەریکی دەردی ئیشتیراک (٦)

دەفتەری عیلم و لەوحت لە بەربوو؟
 گوروفتاری نەفس ئەممارەیی خۆتی
 جائیزە بە عەدەز تەو بە بەدی دەم
 زانینی ئەووەل ئەدەس ناکەوئ
 زاهیری شەری بگرە ئە گەردەن
 چون بەو زاهیرە دل نوورانی بوو
 باتینی شەری تیت وەپیرەووە
 دەلئ تەقازای زاهیر بوئەمە
 یەکئ جەبری بوو یەکئ قەدەری
 یەکئ لەدەسی تەوارود غەمناک

- ١- واتە: نایا تۆ ناگات لە دەفتەرەکەیی عیلمی خوا هەیه؟ هیچ خەمیکت نییه ئەو
 نەبئ کە بلئیی من ئەو کارە دەکەم تا خوا بە نەزان دەرنەچیت؟ شهل و پەت دەکەوی:
 ئیشی خراپ دەکەوی. شیتتی پەتی: شیتتی تەواو.
- ٢- واتە: پاش گوناھ کردنەکە و تۆبەکە دەتوانیت بلئیی: هەردووکیان لە عیلمی خوادا
 هەن، بەلام بە ئەدەبەووە قسە بکە وەک ئادەم کە فەرمووی: [قالا ربنا ظلمنا انفسنا
 فان لم تغفر لنا وترحمنا لنكونن من الخاسرين]
- ٣- زانینی ئەووەل: واتە زانینی یەکەمجار دروست بوونت. بە نەفس: بەوردی.
- ٤- ئەم مردن: پام کردن و مردنی نەفسی نالەبار. ئەو مردن: گیان دەرچوون.
- ٥- واتە: ئەو حەقیقەتە پیت دەلئ: ئەم هەموو نیزاع و بەیەکا هاتنە لەووەیە کە دل
 هەر خەریکی کاروباری زاهیری و نەسبایە بینراوەکانە، هەرلە بەرئەووەشە کە ئەم
 هەموو پا جیاجیایانە پەیدا بوون.
- ٦- تەوارود: ئەمە پای ئەبو ئیسحاقی ئەسفەرپاینی یە کە دەلئت: تیکرایی قودرەتی
 خوا و عەبد کاریگەرییان هەیه.
- ئیشتراک: ئەمە پای قازی ئەبوو بەکری باقلانی یە.

دُخْرٌ بِرُحْمَةٍ لَمْ يَرْبُوْا
عَمَّتْ بِرَحْمَتِ رَبِّهَا لَوْ كَانَتْ

كُرْفًا رِيْفَسًا أَمَارَةٌ خَوْفٌ
شَلَّتْ بِرُحْمَتِ رَبِّهَا لَوْ كَانَتْ

جَائِزٌ لَعَبٌ بَدْرٌ تَوْبَةٌ بَدِيٌّ دَعْمٌ
أَمَّا بَدْرٌ فَهِيَ رُحْمَةٌ أَدَمٌ

زَانِيَةٌ أَوَّلُ أَدَمٍ نَاكُوْهُ

بِهَ نَفْسٍ أَمَّا كَانَتْ لَمْ يَخْتَمِرْ

طَبَقٌ بِرُحْمَةٍ كَبْرَةٌ أَرَادَتْ
تَأَمُّمٌ سَرُونٌ يَوْمَ يَأْخُذُ أَوَّامُونَ

بَدْرٌ بِرُحْمَةٍ كَبْرَةٌ أَرَادَتْ
رَدْوَةٌ طَهَانَةٌ لَمْ يَرْوِيْ أَوْلَا جُحُوْ

بَانِطَةٌ بِرُحْمَةٍ كَبْرَةٌ أَرَادَتْ
بِمُتَشَرِّفَةٍ دَبْمٌ تَحْرُفَةٌ رَدْوَةٌ

وَلَمْ يَخْتَمِرْ بِرُحْمَةٍ كَبْرَةٌ أَرَادَتْ
أَمٌّ زِرَاعَةٌ أَمٌّ بَهْمَةٌ

يَا جَبْرِيُّ بَدْرٌ كَيْ قَدْرِيُّ
يَا تَابِعِ رَأْيِيْ أَسْخَرِيْ

يَا تَابِعِ رَأْيِيْ قَوْلِيْ عَمَّا كَانَتْ
يَا خَرِكِيْ دَرْدُ اسْتَرَاكُ

بجملہ معنیوں میں مفکرانہ اور
تفسیر کے ساتھ اور بعض اور
تفسیر کے ساتھ

کۆلانی چاوتهنگ تشاوی دلتهنگ
 تاوهختی که لام سوحبه ته کهی شیخ
 دای پیی فائیدهی ته خفیف و ته عریف
 مهوج و تشاوی گشت چونه لاه
 [قیل له انظر من اعلى الدرج
 جئی نییه جیلوهی زاتی به تاقی
 عاریف مهر خویه و مه عرووف خویه و بهس
 نیزاع بریاوه دهگه ن خاس و عام

جئ پهست و بلند خارودارو سهنگ^(۱)
 ئیزافه ی مهعنی هیممه ته کهی شیخ^(۲)
 ته ی کرد ریگه ی حه ق پیی چلۆن زهریف
 ده ریا ساف خورشید مهروه ک خوی ماوه
 لقاء صَفْصَفْ [بئئ ئه مت و عیوهج^(۳)
 مه ر دلئ موئمین فانی یو باقی^(۴)
 مه عریفه تی حه ق بۆکهس نادا دهس^(۵)
 [صح العقیده و تم الکلام.

۱- کۆلان: کووچه. تشاوی: شه پۆل. خار: درک. واته ئه گهر پیاو پابه ندی زاهیر بیئت
 ئه وابه رچاوی تهنگ ده بیئت، شه پۆلی دلئ دیته وه یه ک، به رده می پر ده بیئت له کۆسپ.
 ۲- لام: واته ئه وهی له زمانی عه ره بی دا پیی دهوتری (الف لام) که هه موو وشه یه کی
 نه ناسراو ده کاته ناسراو. ئیزافه: ئه میس زاراوه یه کی زانستی عه ره بی یه. واته
 سوحبه تی شیخ و هیممه تی ئه و هه م ناسراوی به مورید ده به خشی و هه م روح
 سووکی ده کات.

۳- ئه مت: بئ هیزی و که م و کووپی. عیوهج: لاری و خواری.

۴- به تاقی: به ته حقیق: واته جیگای تیشک و پرشنگی نووری زاتی خوا ته نها دلئ
 ئه وخواهن باوه رانه یه که له خوشه ویستی دا توایته وه.

۵- واته: زاتی خوا و حه قیقه ته که ی مه رخوی ده یزانیئت و ناسینی حه قیقه تی له وزه ی
 کهس دا نییه.

کولان چا و سگت وی دلنگ ^{کرده}
 جی پت لبه فار دار و سگت
 تا وختی که لام صحتک شیخ
 اضافه سعوا بکنم شیخ
 دانی بی فایر تطف تعریف
 طعی کرد زیکه حق بی خلعت ظریف
 سوج شای کت چونه لادوه
 دریا صاف خورشید هر روز بی بارینه
 فیله نظر من اعط اللہ سبح
 لفاع صصف با ام عوج
 جی نه جلوه ذاتی بنا بق
 مزل مؤمن فانی با
 عارف بر خونه سعوز عقیه بس
 نراع بر تادوه وکل خام عام
 صح لعمیه و تم الراء م

تمت شد باخیر والحمد لله رب العالمین
 بیت خرابی سرور طرف کسر ملامت با یک روز شکر

کولان چا و سگت وی دلنگ
 جی پت لبه فار دار و سگت
 تا وختی که لام صحتک شیخ
 اضافه سعوا بکنم شیخ
 دانی بی فایر تطف تعریف
 طعی کرد زیکه حق بی خلعت ظریف
 سوج شای کت چونه لادوه
 دریا صاف خورشید هر روز بی بارینه
 فیله نظر من اعط اللہ سبح
 لفاع صصف با ام عوج
 جی نه جلوه ذاتی بنا بق
 مزل مؤمن فانی با
 عارف بر خونه سعوز عقیه بس
 نراع بر تادوه وکل خام عام
 صح لعمیه و تم الراء م



ئەۋكتىبىۋ بىلاۋكرائانەى وەزارەتى بۇشنىبىرى ئەسالى ۱۹۹۹دا چاپى كىردوون و ھاوكارى كىردوون

ژ	ناوى كىتىب	ناوى خاۋەن كىتىب	جۇرى كىتىب	جۇرى چاپ
۱	سىدارەكانى بەھەشت	قوبادى جەلى زادە	مۇنراۋە	چاپكىردن
۲	كوپژنى خوین	غەفور سالىح	پۇمان	چاپكىردن
۳	مەرگى سوشاب	عەلى كەرىم	شانۆىيى	چاپكىردن
۴	بەسەرھاتى كەلە پىياۋىك	ۋەرگىپرانى حسين عوسمان نىرگىزەجارى	پۇمان	چاپكىردن
۵	مىژۋوى ھۆزى جاف	حەسەن فەھمى جاف	مىژۋوىيى	چاپكىردن
۶	ژوورەكەى دەلىيا	ئاكۇ كەرىم مەعرف	كورتە چىرۆك	چاپكىردن
۷	سەرەتايەكى زمانناسى	مىدىيا	زمانەۋانى	چاپكىردن
۸	بىبىلوگرافىيى كوردو كوردستان	ئەكرەم قەرەداخى	پۇژنامەگەرى	چاپكىردن
۹	كورد	ۋ.عيزەدىن مستەفا رەسول	مىژۋوىيى	چاپكىردن
۱۰	نامىلكەى چالاكىەكانى ۋەزارەتى بۇشنىبىرى بۇسالى ۱۹۹۹	ئامادەكىردنى قەرىد زامدار	پۇژنامەگەرى	چاپكىردن
۱۱	حەپسەخانى نەقىب	پەخشان جەلال حەقىد	مىژۋوىيى	چاپكىردن
۱۲	ۋقنەۋەى بىركارى پۇلى بەكەم ۋوۋەمى سەرەتايى	عەلى ئەحمەد	زانستى پەرۋەردەيى	چاپكىردن
۱۳	ئىنىسكلۇپىدىيى كىمىيا	جەمال عەبدول	زانستى	چاپكىردن
۱۴	كورتە جوگرافىيى كوردستان	كەرىم زەند	جوگرافىيا	چاپكىردن

چاپکردن	زانستى	سالج محەمد	دەفرە فەریھەکان چىن و لەكۆينۆه ھاتون	۱۵
چاپکردن	شانۆگەرى	و. ياسىن بەرزنجى	مردووھەکان بنیژن	۱۶
چاپکردن	ژیان و بەرھەمەکانى	ئومید ئاشنا	میرزا مارف	۱۷
چاپکردن	مەزھەرى خالقى	بوار نۆردەين	ھاوارى دل	۱۸
ھاوکارى	پەرۆھردەيى	فوناد قەرەداخى	بابەتەکانى پەرۆھدەي نوي	۱۹
چاپکردن	كۆرتە چىرۆك	رەئوف ھەسەن	وینەكەي خوشكت	۲۰
يارمەتى	ھۆنراوہ	ھوشيار بەرزنجى	كۆدبەفرەکانى خۆر	۲۱
چاپکردن	ھۆنراوہ	محەمد كاكەرەش	گونامەکانى بەفرو سنيەر	۲۲
چاپکردن	چىرۆكى مندالان	و. ھەسەن عبدالكريم خانەي مندالان ب.گ. پۆشنىبىرى و ھونەر	گۆنپرايەلى بۆ نامۆزگار يىنەکانى دايەو بابە	۲۳
چاپکردن	چىرۆكى مندالان	و. لەتيف ھەلمەت خانەي مندالان ب.گ. پۆشنىبىرى و ھونەر	گۆنپرايەلى پاشا	۲۴
چاپکردن	چىرۆكى مندالان	و. نورى سەعيد قادر خانەي مندالان ب.گ. پۆشنىبىرى و ھونەر	جوان و چۆلەكەكان	۲۵
چاپکردن	مىژوويى	و. بورھان قانىع	گۆنپرايەلى پۆلەندە	۲۶
ھاوکارى	پۆزنامەگەرى	ژمارە (۴) ي گۆڭار	گۆڭارى دايەلۆگ	۲۷
ھاوکارى	پۆزنامەگەرى	ژمارە (۹) ي گۆڭار	گۆڭارى شانۆ	۲۸

ھاوکاری	پوژنامەگەری	گۆقار	گۆقاری ناران	۲۹
ھاوکاری	پوژنامەگەری	نامادەکردنی ئومید ئاشنا	دیارییەك بۆ یادی سەدو یەك سائەتی پوژنامەگەری كورد	۳۰
چاپکردن	كۆمەلایەتی	فوناد تاھیر سادق	كۆمەلزانى و كورد	۳۱
چاپکردن	ھۆنراوہ	شازین ھیرش	باخچە پەژووہكانى حەقیقەت	۳۲
چاپکردن	ھۆنراوہ	صدیق بۆرەكەیی	ئاویبەر	۳۳
چاپکردن	پەخشان	بەناز كوێستانى	ھەناسە یەك لە تەنھاییدا	۳۴
چاپکردن	ھۆنراوہ	پەمزی مەلا مارف	دیوانى پەمزی مەلا مارف	۳۵
چاپکردن	میترووی	پەئووف عوسمان	حەپسە خانى نەقیب لە ئاویتەى میتروودا	۳۶
ھاوکاری	پۆمان	و: صابر گورد عازەبانى	چارەنووس	۳۷
چاپکردن	میترووی	مەلا جەمیل پوژبەیانى	مدن کردیە قەدیمە	۳۸
چاپکردن	چیرۆكى مندالان	ئا: جەمال عارف ئەمین/ ب. گ. پوشتنییری و ھونەر	خۆزگەكانى بەردھەلکەنىك	۳۹

ئەو كىتەب ۋە بلاوگراۋانەى ۋەزارەتى پۇشنىبىرى لە سالى ۱۲۰۰۰ چاپى كىردۈۈن ۋە ھاۋكارى كىردۈۈن

ژ	ناۋى كىتەب	ناۋى خاۋەن كىتەب	جۈرى كىتەب	جۈرى چاپ
۱	مىنال ۋە شىعەر	محمد كەساس	ھۈنراۋەى مىندالان	چاپكىردن
۲	پۇژنامەگەرى	ۋ. مەجىد سالىح	پۇژنامەگەرى	چاپكىردن
۳	ئافرەت لە مۇسىقاۋ گۇرانى كوردىدا	سەردار خدر حسين	ھۈنەرى ۋە كۆمەلەيەتى	چاپكىردن
۴	ئۆزدەمىرو كورد	ئەحمەد باۋەر	مىژۋىيى	چاپكىردن
۵	دە چل نىرگىز	مەمەد رەھىم رەمەزان	چىرۆكى مىندالان	چاپكىردن
۶	مىژۋىيى كىتەبخانەكانى سلىمانى	مارف ناسراۋ	مىژۋىيى	چاپكىردن
۷	شاھىت	ۋ. ئاشتى عوسمان دانىش	شانۋىيى	چاپكىردن
۸	ھەقتە بزانى	ۋ. شىرزاد ھەسەن	پۇژنامەگەرى	چاپكىردن
۹	چەند گىرۈگىرت ۋە دېمەنىكى دەروونى	جەلال خەلەف ژالەيى	دەروونى	چاپكىردن
۱۰	فەرھەنگى زەۋىزانى ۋىنەدار	كەمال جەلال غەرىب	زانستى	چاپكىردن
۱۱	لە بازىنەى شانۋادا	عەلى كەرىم	شانۋىيى	چاپكىردن
۱۲	بۇرژاندنەۋەى پۇشنىبىرى ۋە نەتەۋەىيى كورد	ۋ. سىدىق سالىح	مىژۋىيى	چاپكىردن
۱۳	چەند بابەتلىك دوربارەى كەلتۈۈرى نەتەۋەىيى كورد	سەلام مەنىمى	كەلەپۈۈر	چاپكىردن
۱۴	مەرگى ۋە نەۋىشە	ياسىن قادىر بەرزىنجى	چىرۆك	ھاۋكارى



کوه لای چا و تمش و بی دلشک
 چو پست لبه غار داره زلف
 تا وقتی که لام صحیفه شیخ
 اضافه معنی است که شیخ
 دانشی بی فایده است که تصدیف
 خطی کرد که حق بی چگونگی
 سوج شادی که جنبه لا و ده
 در ایضا و غیره است که بی فایده
 قبل الله انظر من انما اللبح
 لفاع صفت لیا است عوج
 چو نه جلوه ذاتی باشد
 عارف بر خونه سرور خونه بس
 مردل مؤمن فانی باشد
 نزاع بر پایه و کل خاص عام
 صح لعضله و تم الکراوم
 تمت با سحر و العان لریتم
 حقیر کوشه که کوشه

چو پست لبه غار داره زلف
 اضافه معنی است که شیخ
 خطی کرد که حق بی چگونگی
 در ایضا و غیره است که بی فایده
 لفاع صفت لیا است عوج
 مردل مؤمن فانی باشد
 نزاع بر پایه و کل خاص عام
 صح لعضله و تم الکراوم
 تمت با سحر و العان لریتم
 حقیر کوشه که کوشه